

Myndigheten för yrkeshögskolan

Årsrapport 2015

Yrkeshögskolan, kompletterande utbildningar
samt tolkutbildning inom folkbildningen

Statistisk årsrapport | 2015

Myndigheten för yrkeshögskolan
ISBN-nr: 978-91-87073-35-9
Dnr: MYH 2015/982
Omslagsbild: Lars Owesson

Årsrapport 2015

Förord

Myndigheten för yrkeshögskolan presenterar i denna rapport för fjärde gången en samlad redovisning med statistik om studerande och utbildningar inom yrkeshögskolan (yrkehögskoleutbildningar YH och kvalificerade yrkesutbildningar KY). Redovisningen innehåller även statistik om kompletterande utbildningar (KU) och tolkutbildningar inom folkbildningen. Rapporten är ett årligt uppdrag från regeringen i regleringsbrevet till Myndigheten för yrkeshögskolan.

I denna rapport kan vi för första gången presentera statistik över söktryck, dvs. hur många personer som har sökt till yrkeshögskoleutbildningar under 2014. Vi redovisar också statistik över anordnare inom yrkeshögskolan samt utbildningsbakgrund för antagna till yrkeshögskoleutbildningar. Detta är också nyheter jämfört med förra årets rapport.

Rapporten innehåller också en lägesbedömning för yrkeshögskolan som utbildningsform. Det är första gången som ett sådant avsnitt finns med i årsrapporten. Avsikten är att lägesbedömningen ska utvecklas kommande år.

Nytt för i år är dessutom att tabellbilagan finns i såväl PDF- som Excel-format. Vi ser ett behov av en tabellbilaga i Excel då vi i nuläget inte presenterar någon statistik på vår webbplats. Tabellbilagorna publiceras i anslutning till rapporten på www.myh.se.

Västerås i april 2015

Thomas Persson
Generaldirektör

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	4
1 Inledning	8
2 Yrkeshögskolan	9
2.1 Yrkeshögskolan – en introduktion	9
2.2 Anordnare	11
2.3 Utbildningar	13
2.4 Platser, sökande och söktryck	17
2.5 Antagna	22
2.6 Studerande.....	30
2.7 Examinerade och examensgrad.....	31
2.8 Sysselsättning och etablering.....	37
2.8.1 Studerandes sysselsättning året efter examen	38
2.8.2 Etableringsstatus.....	43
2.9 Från förväntningar till resultat och utfall	47
3 Kompletterande utbildningar	53
3.1 Kompletterande utbildningar – en introduktion.....	53
3.2 Övergripande utveckling av kompletterande utbildningar.....	55
3.2.1 Skolor och utbildningar	55
3.2.2 Deltagare	62
3.2.3 Fullföljande av utbildningen	65
3.3 Kompletterande utbildningar uppdelade per stödform	67
3.3.1 Utbildningar med enbart Statlig tillsyn	67
3.3.2 Utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd	69
3.3.3 Utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag.....	70
3.3.4 Utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag	71
4 Tolkutbildningar inom folkbildningen	73
4.1 Tolkutbildningar inom folkbildningen – en introduktion	73
4.2 Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning	74
4.3 Skrivtolkutbildning.....	76
4.4 Kontakttolkutbildning	77
5 Bedömning av utvecklingen – utbildningar inom yrkeshögskolan	81
5.1 Inledning.....	81
5.2 Förändringar och nya företeelser inom yrkeshögskolan	81
5.3 Kvaliteten i utbildningarna är överlag god.....	82
5.4 Många är intresserade av att studera på yrkeshögskolan.....	83
5.5 Medelåldern bland de antagna ökar	84
5.6 Könsfördelningen alltför ojämn.....	84
5.7 Utbildningsnivån ökar bland antagna – särskilt bland utrikes födda.....	84
5.8 Antagnas utbildningsbakgrund behöver följas över tid.....	85
5.9 Examensgraden bör öka.....	86
5.10 Många har arbete efter utbildningen men etableringen behöver öka	87
5.11 För låg verkningsgrad	88
5.12 Sammanfattningsvis	89

6	Metod och definitioner	91
6.1	Yrkeshögskolan	91
6.2	Kompletterande utbildningar	97
6.3	Tolkutbildningar	98
6.3.1	Teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen	99
6.3.2	Skrivtolkutbildningen	99
6.3.3	Kontakttolkutbildningen	99
6.4	NUTS-indelning	101
7	Uppdraget	102

Sammanfattning

Yrkeshögskolan

Yrkeshögskoleutbildning (YH) och kvalificerad yrkesutbildning (KY) är eftergymnasiala utbildningsformer som kombinerar teoretiska studier och stark arbetslivsanknytning. Innehåll och inriktning på utbildningarna varierar över tid beroende på arbetsmarknadens efterfrågan. Merparten av utbildningarna leder till specifika yrkesroller, vilket gör att de studerande ofta snabbt kan komma ut i arbetslivet. KY fasades ut under 2013 då de sista utbildningarna inom utbildningsformen avslutades.

Anordnare

År 2014 var det 222 anordnare som bedrev utbildning inom yrkeshögskolan, varav 116 privata och 106 offentliga anordnare. I jämförelse med år 2011 har antalet anordnare minskat med 19, från 241. Andelen privata anordnare har ökat från 50 procent år 2011 till 52 procent år 2014. De privata anordnarna har betydligt fler studerande per anordnare än de offentliga anordnarna och skillnaden har ökat mycket över tid. År 2014 hade de privata anordnarna 63 procent av alla studerande inom yrkeshögskolan, vilket är en ökning med 6 procentenheter i jämförelse med år 2011 då motsvarande andel var 57 procent.

Utbildningsomgångar

År 2014 startade 698 utbildningsomgångar och det var 1 751 omgångar som pågick under hela eller delar av kalenderåret. Myndigheten grupperar utbildningarna efter 16 utbildningsområden. Varje år 2011-2014 har Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning varit de största områdena vad gäller antalet pågående omgångar, antagna, studerande och examinerade. Störst ökning av antalet pågående omgångar har det däremot varit inom områdena Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik.

Sökande och platser

Det var preliminärt 47 900 personer som sökte till 18 900 platser på YH-utbildningar som startade under 2014. Söktrycket var preliminärt 2,5 sökande personer per plats. Det var stora skillnader i söktryck mellan utbildningsområdena. Högst söktryck hade området Transporttjänster.

Antagna

Antalet antagna till YH-utbildningar som startade under 2014 var 18 100. Merparten av de antagna studerade på utbildningar som var minst två år långa. Totalt sett var det en jämn könsfördelning med 52 procent kvinnor och 48 procent män men inom de sex största utbildningsområdena var könsfördelningen ojämn.

År 2014 var medelåldern för antagna 30,6 år. För kvinnor var medelåldern 31,8 år och för män 29,2 år. Medelåldern för antagna har ökat med 1,6 år i jämförelse med år 2011.

Andelen utrikes födda har varit i stort sett oförändrad mellan år 2011 och år 2014. Av de antagna år 2014 var 83 procent födda i Sverige och 17 procent födda utomlands. Medelålder och fördelning på inrikes respektive utrikes födda skiljde sig mycket mellan utbildningsområdena.

Minst hälften av de antagna år 2013 hade ett yrkesförberedande gymnasieprogram som gymnasiebakgrund. Många antagna hade dock byggt på gymnasieutbildningen med högre utbildning innan de påbörjat utbildningen inom YH/KY.

En av tio antagna hade minst tre års eftergymnasial utbildning. Ytterligare två av tio hade mindre än tre års eftergymnasial utbildning men minst en termin. Utbildningsnivån var

mycket högre för utrikes födda än för inrikes födda. Andelen antagna med minst tre års eftergymnasial utbildning var 23 procent för utrikes födda och 8 procent för inrikes födda.

Studerande

Antalet studerande på utbildningsomgångar som pågick under hela eller del av kalenderåret 2014 var 44 700. Totalt sett var det en jämn könsfördelning med 52 procent kvinnor och 48 procent män men inom de sex största utbildningsområdena var könsfördelningen ojämn. Antalet studerande har ökat med 2 300 i jämförelse med år 2011.

Examinerade

År 2013 var antalet examinerade 11 400, varav 6 100 kvinnor och 5 300 män. I jämförelse med år 2010 har antalet examinerade kvinnor varit i stort sett oförändrat men antalet examinerade män har ökat med 900. Examensgraden var totalt 71 procent år 2013, för kvinnor 76 procent och för män 66 procent. I jämförelse med år 2010 har examensgraden ökat med 4 procentenheter totalt och för bägge könen. Varje år 2010-2013 har examensgraden skiljt sig mycket åt mellan utbildningsområdena.

Sysselsättning och etablering

Av de examinerade år 2013 var det 87 procent som hade ett arbete hösten 2014, vilket i stort sett är samma nivå som tidigare år. Det fanns vissa skillnader mellan utbildningsområdena. Några områden avvek dock mycket, antingen positivt eller negativt.

Av de examinerade som hade ett arbete var det 57 procent som hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen, vilket är en minskning med 5 procentenheter i jämförelse med uppföljningen hösten 2013. Samtidigt ökade andelen examinerade som hade ett arbete som överensstämde till viss del, vilket gjorde att den totala andelen examinerade som hade ett arbete som åtminstone överensstämde till viss del var oförändrad jämfört med året innan. Det fanns vissa skillnader mellan utbildningsområdena och några områden avvek mer än andra.

Det finns flera sätt att mäta de examinerades anknytning till arbetsmarknaden. Ett mått på arbetsmarknadsanknytning är etableringsstatus som förutom arbete även ställer andra krav såsom inkomstnivå och omfattning av arbetet. Etableringsstatusen visar att av de examinerade år 2010 var det 65 procent som var helt etablerade på arbetsmarknaden år 2012. För män var andelen 71 procent och för kvinnor 61 procent. Det var stora skillnader i andel etablerade mellan utbildningsområdena. Totalt sett har andelen etablerade ökat. Av examinerade 2004-2010 var andelen etablerade högst för examinerade år 2010.

Verkningsgrad

Om man multiplicerar examensgrad, andel i arbete året efter examen och andel som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med den utbildning de genomgått får man ett mått som vi kallar *verkningsgrad för de antagna*. För utbildningsomgångar som avslutades 2013, vilket är det senaste uppföljningsåret, var verkningsgraden 35 procent. Det innebär att av 100 antagna var det 35 som året efter utbildningsomgångens slut hade arbeten som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Bedömning av utvecklingen över tid

De resultat som framkommer i rapporten visar att det finns flera områden att uppmärksamma.

Utifrån ett jämställdhetsperspektiv går utvecklingen inte åt rätt håll. Könsfördelningen skiljer sig mycket mellan utbildningsområdena; män finns i de traditionella mansdominerade områdena och vice versa. Kvinnor har en högre examensgrad men är i lägre grad etablerade på arbetsmarknaden.

Mångfalden utifrån studerandes utbildningsbakgrund och födelseland visar att yrkeshögskolan attraherar flera olika grupper. Här bör dock uppmärksammas att utrikes födda och då särskilt kvinnorna redan har en lång eftergymnasial utbildning sedan tidigare. Deras kvalifikationer borde kunna valideras och utbildningsinsatserna därigenom effektiviseras.

Examensgraden har ökat successivt under de aktuella åren men den varierar mellan olika grupper. Myndigheten anser att såväl examensgraden som överensstämmelsen mellan arbete och utbildning behöver öka, både utifrån ett individ- och ett arbetslivsperspektiv. Här behöver alla aktörer inom yrkeshögskolan bidra med insatser för en positiv utveckling. Såväl studerande, utbildningsanordnare och arbetsliv som stat har investerat i en utbildningsplats och därför är det viktigt att samtliga parter också ges möjlighet att dra nytta av den investeringen.

Kompletterande utbildningar

Kompletterande utbildningar är en utbildningsform med många olika typer av utbildningar: yrkesutbildningar, utbildningar som förbereder för vidare studier vid konstnärliga högskolor och utbildningar som syftar till att bevara kulturarvet. Utbildningarna anordnas av privata huvudmän och staten stödjer utbildningarna med tre former av statligt stöd som kan kombineras: statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Utbildningarna är avgiftsbelagda. Den 25 december 2013 upphörde förordningen om kompletterande utbildningar och under 2015-2018 fasas utbildningarna ut. De kompletterande utbildningar som bedrivs efter den 25 december 2013 lyder under övergångsbestämmelser. De flesta kompletterande utbildningar överförs under 2015 till andra regelverk.

Skolor och utbildningar

År 2014 fanns det 114 skolor som drev 245 utbildningar vilket var en minskning jämfört med föregående år. Störst antal utbildningar fanns inom stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag, följt av utbildningar med enbart Statlig tillsyn och utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd. Lägst antal utbildningar fanns inom stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag. Utbildningar med enbart Statlig tillsyn har minskat mest.

Utbildningarna delas in i nio olika utbildningskategorier utifrån utbildningens inriktning. Störst antal utbildningar fanns 2014 inom Hantverk och inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård. Inom stödformen Statlig tillsyn fanns i huvudsak utbildningar inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård medan utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag nästan enbart bestod av kortidskurser inom kategorin Hantverk. Samtliga kategorier minskade jämfört med 2013 förutom Djurvård.

Hälften av utbildningarna fanns i Stockholms län. En del utbildningar fanns i regionen Södra Sverige och endast en marginell andel fanns i regionen Norra Sverige. Antal utbildningar minskade mest i Stockholms län.

Köns- och ålderfördelning

Könsfördelningen var precis som tidigare år väldigt ojämn och traditionell. År 2014 var 71 procent av eleverna kvinnor och 29 procent var män. Inom samtliga kategorier fanns fler kvinnor än män undantaget kategorierna Teknik och Flyg, där det nästan enbart fanns män. Spridningen var större vad gäller ålder även om de flesta elever var mellan 20 och 24 år gamla.

Deltagare och fullföljande

Det var 9 570 deltagare på utbildningar som pågick hela eller delar av år 2014 vilket var en minskning jämfört med föregående år. Bland deltagare som studerade på utbildningar med avslut under 2014 var fullföljandegraden mycket hög (93 procent) och det gäller för

båda könen. Fullföljandegraden var mycket hög inom samtliga stödformer och inom nästan samtliga utbildningskategorier med undantag för kategorin Djurvård som hade en låg fullföljandegrad.

Tolkutbildningar inom folkbildningen

Tolkutbildningar inom folkbildningen syftar till att bidra till att verkställa de funktionshinderpolitiska och språkpolitiska målen. Utbildningarna finansieras i huvudsak av statliga medel genom Folkbildningsrådet och Myndigheten för yrkeshögskolan. Inom folkbildningen finns det tre olika inriktningar på tolkutbildning: Tolkning inom teckenspråk och för dövblinda, skrivtolkning för personer med dövhet eller hörselskada som har svenska och inte teckenspråk som sitt första språk samt kontakttolkning mellan personer som inte behärskar svenska och representanter för svenska institutioner.

Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning

Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning bedrevs 2014 av 7 utbildningsanordnare. Utbildningen är på fyra år undantaget en anordnare som ger en komprimerad utbildning på tre år. Det genomsnittliga antalet deltagare per termin var 272 år 2014. Antalet ansökningar om att bli antagen till utbildningen som startade 2014 var 260 och 101 personer började studera på utbildningen. Det var 48 deltagare som slutförde utbildningen med godkänt resultat under år 2014, vilket motsvarar 42 procent av antalet som påbörjade utbildningen fyra eller tre år tidigare.

Skrivtolkutbildning

Den ettåriga skrivtolkutbildningen bedrevs år 2014 av en utbildningsanordnare. Drygt 70 personer sökte till utbildningen som startade 2014 och 9 personer påbörjade utbildningen. År 2013 påbörjade 16 personer utbildningen och 13 personer slutförde utbildningen med godkänt resultat under 2014 och fick utbildningsbevis. Ytterligare 2 personer fick genom validering utbildningsbevis från skrivtolkutbildningen under år 2014.

Kontakttolkutbildning

Det var 7 utbildningsanordnare som bedrev grundutbildning till kontakttolk under år 2014. Utbildningen som är på ett eller två år gavs år 2014 i 15 olika språk. Den utbildning som bedrivits under åren 2012-2014 har bestått av sex delkurser. Det genomsnittliga antalet deltagare per delkurs på utbildningen var 197 år 2014. Den ettåriga utbildningen som startade år 2014 hade 573 sökande och den tvååriga hade 343 sökande. Av dessa var det totalt 251 sökande som fick ett positivt antagningsbesked till utbildningen. År 2014 avslutade 94 deltagare utbildningen med godkänt resultat, vilket motsvarar 41 procent av antalet deltagare vid starten av utbildningen (ett eller två år tidigare).

1 Inledning

Syftet med denna rapport är att förse Regeringskansliet och andra externa intressenter samt myndigheten själv med relevant statistik över yrkeshögskolan (YH), kompletterande utbildningar (KU) och vissa tolkutbildningar. Statistiken redovisas samlad i en rapport och kompletteras med en tabellbilaga. Rapport och tabellbilaga kan användas som uppslagsbok för att ta reda på statistik och analyser om utbildningsformerna. Tabellbilagan är mycket omfattande och redovisar mycket mer statistik än vad som presenteras i rapporten. I rapporten lyfts endast de viktigaste resultaten fram.

Rapporten tas fram med utgångspunkt i ett årligt regeringsuppdrag enligt vilket myndigheten ska lämna en samlad redovisning med tidsserier av statistik för utbildningar som myndigheten ansvarar för. Rapporten beskriver uppgifter om anordnare, utbildningar och studerande samt utbildningarnas resultat och för yrkeshögskolan även utbildningarnas utfall på arbetsmarknaden. Se kapitel 7 för uppdraget i sin helhet.

Rapporten består av ett kapitel per utbildningsform där varje kapitel inleds med en introduktion till respektive utbildningsform. Alla definitioner redovisas samlad i kapitel 6.

I kapitel 2 om yrkeshögskolan ingår ett avsnitt om sökande där vi för första gången redovisar hur många personer som har sökt någon YH-utbildning, även om statistiken är preliminär. Ny jämfört med 2014 års rapport är även statistik över de antagnas utbildningsbakgrund samt statistik över utbildningsanordnare. Statistiken om yrkeshögskolan redovisas för de senaste fyra åren med fokus på 2014. Kapitel 5 ger en bedömning av utvecklingen inom yrkeshögskolan.

Kapitel 3 om kompletterande utbildningar fokuserar på utvecklingen sedan 2004 fram till och med 2014 för de viktigaste måtten.

I kapitel 4 presenteras kommenterad statistik över tolkutbildningar inom folkbildningen. Statistiken är fortfarande under uppbyggnad efter att myndigheten fick ansvar för tolkutbildningarna 1 juli 2012.

2 Yrkeshögskolan

2.1 Yrkeshögskolan – en introduktion

Yrkeshögskoleutbildning (YH) och kvalificerad yrkesutbildning (KY) är eftergymnasiala utbildningsformer som kombinerar teoretiska studier och stark arbetslivsanknytning. Innehåll och inriktning på utbildningarna varierar beroende på arbetsmarknadens behov över tid. Utbildningarna leder till en specifik yrkesroll vilket gör att de studerande ofta snabbt kan komma ut i arbetslivet. De flesta utbildningar är avgiftsfria och samtliga berättigar till studiestöd.¹

De första YH-utbildningarna startade år 2009. Ett syfte med bildandet av yrkeshögskolan var att samla eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte är högskole- och universitetsutbildningar i samma utbildningsform. KY var en av flera eftergymnasiala utbildningar som inordnades i yrkeshögskolan². KY upphörde som utbildningsform den 31 december 2013. Förvisso finns skillnader mellan regelverken för de två utbildningsformerna, men de syns inte direkt i statistiken. Implementeringen av regelverket för yrkeshögskoleutbildningar har i praktiken skett successivt då myndigheten under de senaste åren arbetat fram tolkningar av det nya regelverket allt eftersom som kunskap och erfarenheter byggts upp.

Yrkeshögskolans syfte

Utbildningarna i yrkeshögskolan ska svara mot behoven av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället.

Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska:

1. ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås
2. ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet
3. präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring
4. utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare
5. bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

Yrkeshögskoleutbildningar är eftergymnasiala

En utbildning inom yrkeshögskolan ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. För yrkeshögskoleutbildningar med inriktningar som även finns inom gymnasieskolan innebär det att yrkeshögskoleutbildningen ska leda till yrkesroller som omfattar mer avancerade och komplexa arbetsuppgifter än de yrkesroller som man kan arbeta inom direkt efter examen från gymnasieskolan. Yrkeshögskoleutbildningen ska inte vara en upprepning av gymnasieskolans nationella program även om vissa inslag av gymnasiala kurser får förekomma. Vissa yrkeshögskoleutbildningar kan avse kunskapsområden som inte har någon motsvarighet i gymnasieskolan.

¹ Sedan 2014 kan utbildningsanordnarna även välja att ansöka om att ingå i yrkeshögskolan utan att erhålla statliga bidrag. De är då berättigade att ta ut studerandeavgifter.

² Därutöver konverterades påbyggnadsutbildningar, som var en del av den kommunala vuxenutbildningen, till yrkeshögskoleutbildningar.

Arbetslivets medverkan under utbildningen

Arbetslivet medverkar i utbildningen på olika sätt. De deltar i planeringen och utformningen av utbildningen innan utbildningen startar och medan den pågår.

Varje utbildning har en ledningsgrupp där majoriteten är representanter från arbetslivet och specifikt från den berörda branschen. Det ska också finnas en så kallad utbildningsledare och en studeranderepresentant i ledningsgruppen. Beroende på examenstyp ska det även finnas en representant för skolväsendet och en för högskola/universitet. Ledningsgruppen har flera viktiga uppgifter, bland annat att forma utbildningen så att den passar de efterfrågade kompetensbehoven. Detta sker främst innan utbildningen startar, men utbildningens innehåll kan justeras under utbildningens gång om det behövs.

Därutöver bidrar arbetslivet med en del av utbildningens finansiering. Medfinansieringen handlar oftast om tid och resurser i form av engagemang i utbildningen på olika sätt. Det kan till exempel vara att arbetsgivare upplåter sin maskinpark för praktiska kursmoment eller att de ställer upp som föreläsare, deltar i projekt, tar emot studiebesök eller genom att de erbjuder kursplatser för lärande i arbete (LIA-platser).

De flesta utbildningar har LIA-kurser som genomförs på arbetsplatser³. Under LIA-kursen ska den studerande under handledning tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa de kunskaper som han eller hon har fått under utbildningen. Att delta i en LIA-kurs innebär också att de studerande får en större insikt i sin kommande yrkesroll under utbildningens gång, samtidigt som arbetsgivaren får möjlighet att lära känna en potentiell framtida medarbetare.

Mer information om utbildningsformen finns på www.yrkeshogskolan.se och på www.myh.se/.

³ Utbildningar som inte leder till kvalificerad yrkeshögskoleexamen – bland annat de som är kortare än två år (100-399 yrkeshögskolepoäng) – behöver inte ha LIA-kurser, men många utbildningar erbjuder det ändå.

2.2 Anordnare

De viktigaste resultaten

- År 2014 var det 222 anordnare som bedrev utbildning inom yrkeshögskolan. Antalet har minskat med 19 jämfört med år 2011.
- Andelen privata anordnare har ökat marginellt från år 2011 till år 2014.
- De privata anordnarna har fått en ökad andel av alla studerande från år 2011 till år 2014.

Anordnare (huvudman)

En juridiskt ansvarig utbildningsanordnare är en juridisk eller fysisk person som ansvarar för en eller flera utbildningar inom yrkeshögskolan. En juridiskt ansvarig anordnare motsvaras av ett organisationsnummer. Det finns fyra typer av huvudmän vad gäller anordnare: statliga högskolor, kommuner (inklusive kommunförbund), landsting samt privata anordnare (enskilda juridiska eller fysiska personer).

Ungefär en tiondel av de juridiskt ansvariga anordnarna har flera administrativa enheter under samma organisationsnummer. Ett exempel på detta är kommuner som har flera kommunala gymnasieskolor som administrativa enheter. Ett annat exempel är privata anordnare som bedriver utbildningar i flera regioner, med en administrativ enhet i respektive region. År 2014 var det totalt 222 juridiskt ansvariga anordnare med 259 administrativa enheter som bedrev utbildning inom yrkeshögskolan.

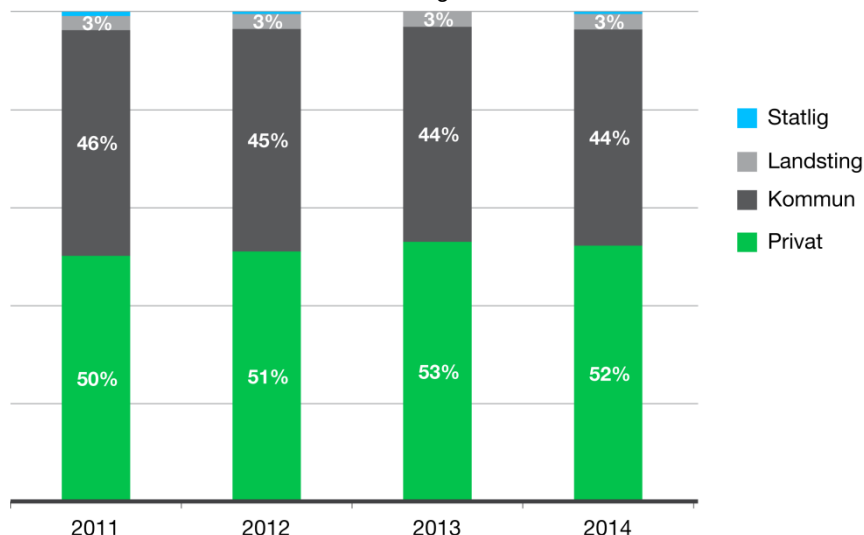
Antalet anordnare har minskat

År 2014 var det totalt 222 anordnare som hade minst en pågående utbildningsomgång⁴ inom yrkeshögskolan. Det var 116 privata anordnare, 98 kommuner (inklusive kommunförbund), 7 landsting samt 1 statlig högskola. I andelar motsvarar detta 52 procent privata anordnare, 44 procent kommuner samt 3 procent landsting.

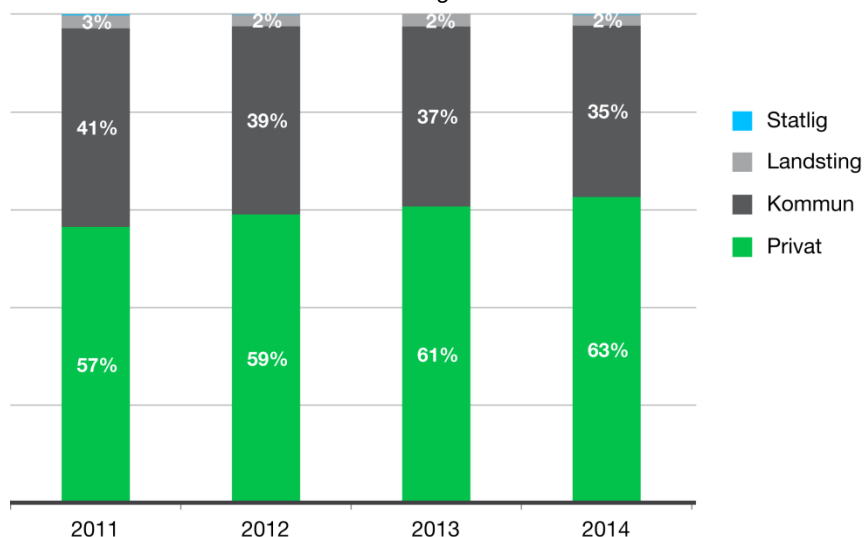
I jämförelse med år 2011 har antalet anordnare totalt minskat med 19, från 241 till 222. Antalet privata anordnare har minskat med 5, från 121 till 116. Antalet kommuner har minskat med 13, från 111 till 98. Antalet landsting har varit oförändrat. Antalet statliga högskolor har minskat från 2 till 1.

Andelen privata anordnare har ökat med 2 procentenheter, från 50 procent år 2011 till 52 procent år 2014. Andelen kommuner har minskat med 2 procentenheter, från 46 procent år 2011 till 44 procent år 2014.

⁴ Se mer om utbildningar om utbildningsomgångar i faktarutan i kapitel 2.3.

Diagram YH/KY-1 Anordnare inom YH/KY efter huvudmannatyp 2011-2014, anordnare med pågående utbildningsomgångar*Procentuell fördelning***De privata anordnarna har fått en ökad andel av alla studerande**

År 2014 hade de privata anordnarna 63 procent av alla studerande⁵ inom yrkeshögskolan och kommunerna 35 procent. År 2011 var motsvarande andelar 57 procent respektive 41 procent. Detta innebär att andelen för de privata anordnarna har ökat med 6 procentenheter och att andelen för kommunerna har minskat med 6 procentenheter.

Diagram YH/KY-2 Studerande inom YH/KY efter typ av anordnare 2011-2014*Procentuell fördelning*

Merparten av ökningen av antalet studerande för de privata anordnarna har skett inom områdena Data/IT, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete samt Samhällsbyggnad och byggteknik. Inom Data/IT har antalet studerande för de privata anordnarna ökat med 1 900, inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete med 1 100 och inom

⁵ Se mer om studerande i kapitel 2.6.

Samhällsbyggnad och byggteknik med 800. Myndigheten har de senaste fem åren prioriterat ansökningar om att bedriva YH-utbildning inom dessa områden.

Det är endast inom ett område som de privata anordnarna har haft en kraftig minskning av antalet studerande. Det är inom Transporttjänster där antalet studerande har minskat med 500. Även kommunerna har haft en kraftig minskning av antalet studerande inom Transporttjänster, där antalet studerande har minskat med 400. Kommunerna har haft ett minskat antal studerande inom många områden. Inom området Hälso- och sjukvård samt socialt arbete har antalet studerande för kommunerna minskat med 200. Kommunerna har haft ett minskat antal studerande med mellan 100 och 300 inom ytterligare sju områden.

År 2014 hade de privata anordnarna betydligt fler studerande per anordnare än kommunerna och landstingen. De privata anordnarna hade i genomsnitt 240 studerande per anordnare, kommunerna hade 160 studerande per anordnare och landstingen hade 140 studerande per anordnare. Totalt var det i genomsnitt 200 studerande per anordnare.

I jämförelse med år 2011 har antalet privata anordnare minskat med 5. Antalet studerande för de privata anordnarna har däremot ökat med 4 000. För kommuner har både antalet anordnare och antalet studerande minskat, med 13 anordnare och 1 600 studerande.

2.3 Utbildningar

De viktigaste resultaten

- År 2014 startade 698 utbildningsomgångar och det var 1 751 omgångar som pågick under hela eller delar av kalenderåret.
- Antalet startade och pågående utbildningsomgångar har ökat från år 2011 till år 2014.
- Av utbildningsområdena hade Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning flest pågående utbildningsomgångar under 2014.
- Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik är de utbildningsområden där antalet pågående utbildningsomgångar har ökat mest från år 2011 till år 2014.
- Transporttjänster och Hotell, restaurang och turism är de utbildningsområden där antalet pågående utbildningsomgångar har minskat mest från år 2011 till år 2014.
- Dalarnas län hade flest pågående utbildningsomgångar per invånare år 2014.

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning definieras juridiskt som ett unikt utbildningsnummer. Nästan varje utbildning har flera utbildningsomgångar med olika starttidpunkter. De flesta har två utbildningsomgångar.

Inom yrkeshögskolan finns inte terminer (som inom gymnasieskolan och högskolan). Däremot startar merparten av utbildningsomgångarna under andra halvåret och slutar under första halvåret.

Pågående utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som pågått under hela eller del av respektive kalenderår (startade, avslutade och under hela året pågående omgångar).

Startade utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som startat under respektive kalenderår.

Antalet utbildningsomgångar har ökat i jämförelse med år 2011

År 2014 startade 698 utbildningsomgångar, varav merparten under augusti eller september. Totalt pågick 1 751 omgångar under hela eller delar av kalenderåret, inklusive de omgångar som startat tidigare år. I jämförelse med år 2011 har antalet startade respektive pågående omgångar ökat med 52 respektive 63 omgångar.

Det totala antalet utbildningsomgångar som pågår per år styrs främst av hur mycket statliga medel myndigheten förfogar över. Medlen består av myndighetens ordinarie anslag och av medel för olika extrasatsningar som har genomförts de senaste åren.

De största utbildningsområdena var Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning

Högst antal vad gäller både startade och pågående omgångar år 2014 hade utbildningsområdena Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning.

Tillsammans stod dessa två områden för 41 procent av de startade omgångarna och 43 procent av de pågående omgångarna. Inom Ekonomi, administration och försäljning var antalet startade omgångar 134 och antalet pågående omgångar 386. Inom Teknik och tillverkning var antalet startade omgångar 149 och antalet pågående omgångar 360.

Diagram YH/KY-3 Pågående utbildningsomgångar efter utbildningsområde 2014**Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik har ökat mest i pågående utbildningsomgångar**

I jämförelse med år 2011 har antalet startade omgångar inom utbildningsområdet Data/IT ökat med 43 (från 52 till 95), vilket innebär att områdets andel av alla startade omgångar har ökat från 8 procent år 2011 till 14 procent år 2014. Antalet pågående omgångar inom Data/IT har ökat med 78 (från 133 till 211), vilket innebär att områdets andel av alla pågående omgångar har ökat från 8 procent år 2011 till 12 procent år 2014.

Antalet pågående omgångar inom Samhällsbyggnad och byggteknik har ökat med 46 (från 149 till 195), vilket innebär att områdets andel av alla pågående omgångar har ökat från 9 procent år 2011 till 11 procent år 2014.

Myndigheten har de senaste fem åren sett en ökad arbetsmarknadsefterfrågan inom utbildningsområdena Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik och har därför

prioriterat ansökningar om att bedriva YH-utbildning inom dessa områden. Detta syns i statistiken för startade och pågående utbildningsomgångar.

Transporttjänster och Hotell, restaurang och turism har minskat mest i pågående utbildningsomgångar

Utbildningsområdet Ekonomi, administration och försäljning har minskat mycket de senaste åren. I jämförelse med år 2011 har antalet startade omgångar inom området minskat med 23 (från 157 till 134), vilket innebär att områdets andel av alla startade omgångar har minskat från 24 procent år 2011 till 19 procent år 2014.

Antalet pågående omgångar har däremot minskat mest inom Transporttjänster som har minskat med 40 (från 75 till 35), vilket innebär att områdets andel av alla pågående omgångar har minskat från 4 procent år 2011 till 2 procent år 2014. Näst största minskningen hade Hotell, restaurang och turism som minskat med 16 (från 110 till 94).

Minskningen inom Transporttjänster beror på att myndigheten beviljade få ansökningar till utbildningsområdet under perioden 2011-2013. Många ansökningar avslogs då på grund av någon av dessa två faktorer:

- Utbildningarna har varit tillräckligt kvalificerade för att kunna ingå i yrkeshögskolan men förkunskapskraven har enligt myndighetens bedömning inte varit relevanta utifrån utbildningsmålen.
- Utbildningarna har inte varit tillräckligt kvalificerade för att kunna ingå i yrkeshögskolan, de har haft en alltför stor andel kurser som motsvarar kurser inom gymnasieskolan.

Antalet beviljade utbildningsomgångar, utbildningslängd och studietakt påverkar utbildningsutbudets sammansättning

Varje år utlyser myndigheten en ansökningsomgång där utbildningsanordnare kan ansöka om att deras utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan och erhålla statsbidrag eller särskilda medel⁶. Ansökningarna ska lämnas in senast i september och i januari nästkommande år fattar myndigheten beslut om vilka utbildningar som ska bli beviljade. Utbildningarna får oftast starta med två utbildningsomgångar. Därefter måste utbildningsanordnaren ansöka på nytt.

Antalet utbildningsomgångar som startar eller som pågår under hela eller delar av ett kalenderår styrs av vilka utbildningar som beviljats i ansökningsomgången. Det totala antalet pågående utbildningsomgångar har varit ganska stabilt över tid, men fördelningen över utbildningsområden har varierat beroende på antalet inkomna ansökningar och myndighetens beslut i respektive ansökningsomgång.

De beviljade utbildningarna påverkar sammansättningen av utbildningsutbudet olika lång tid beroende på antalet beviljade utbildningsomgångar, utbildningslängd och studietakt.

Av de utbildningsomgångar som startade under 2014 hade 49 procent beviljats samma år och 46 procent år 2013 samt 5 procent år 2012.

Av de utbildningsomgångar som pågick under hela eller delar av 2014 hade 20 procent beviljats samma år och 70 procent åren 2012-2013 samt 10 procent åren 2010-2011.

Konjunkturläget har marginell påverkan på besluten om YH-utbildning

Merparten av de som går en YH-utbildning står till arbetsmarknadens förfogande först flera år efter det att utbildningen beviljades. Eftersom konjunkturprognoser har stor osäkerhet tar myndigheten endast begränsad hänsyn till konjunkturläget.

⁶ Statliga medel som utbetalas till statliga universitet och högskolor, benämns särskilda medel.

Myndigheten strävar istället efter att dimensionera volymerna av YH-utbildade över ett längre tidsperspektiv. Detta medför att varje utbildningsområdes andel av pågående utbildningsomgångar förändras i liten omfattning mellan två enskilda år. Över flera år framträder däremot större förändringar som visar på prioriteringar av vissa utbildningsområden.

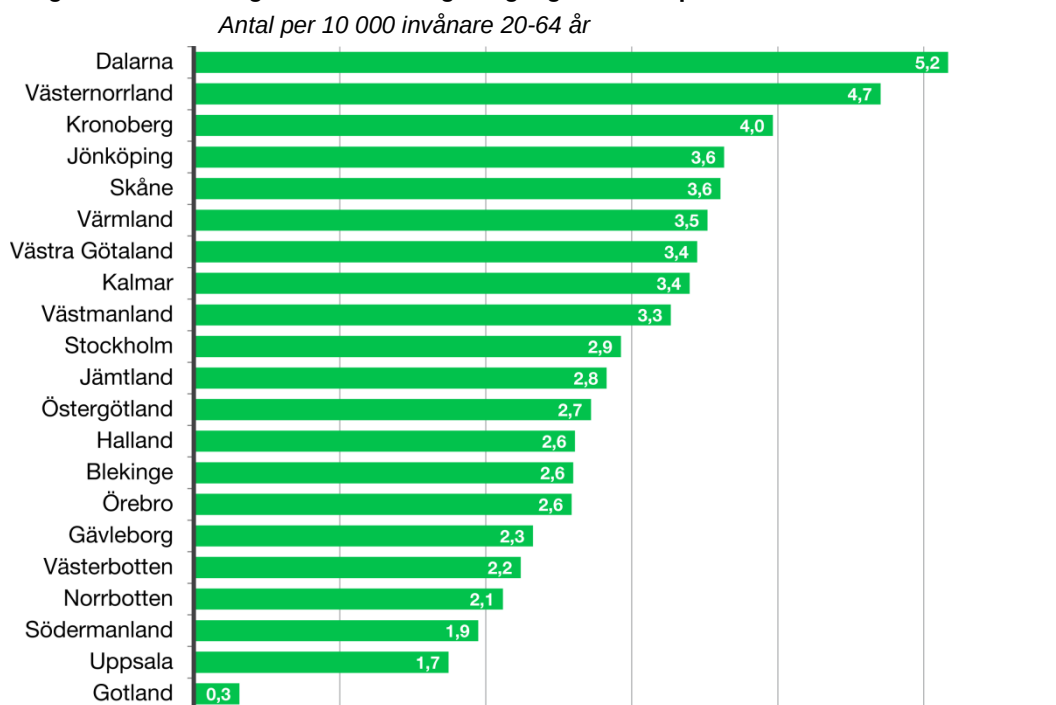
Flest utbildningsomgångar i storstadslänen

Under varje år 2011-2014 har antalet startade respektive pågående omgångar varit betydligt fler i Stockholms län, Västra Götalands län och Skåne län än i övriga län. Detta förklaras till stor del av att dessa län har störst arbetsmarknad⁷. År 2014 hade dessa tre län vardera mellan 269 och 389 pågående omgångar och tillsammans 56 procent av alla pågående omgångar. På fjärde plats återfanns Dalarnas län med 79 pågående omgångar.

Dalarnas län hade flest pågående utbildningsomgångar per invånare

I relation till befolkningen fanns det år 2014 totalt 3,1 pågående omgångar per 10 000 invånare 20-64 år, men värdena skiljde sig mycket mellan länen. Två län hade betydligt högre värden än övriga län: Dalarnas län och Västernorrlands län hade 5,2 respektive 4,7 pågående omgångar per 10 000 invånare 20-64 år. Därefter följde Kronobergs län med värdet 4,0.

Diagram YH/KY-4 Pågående utbildningsomgångar länsvis per 10 000 invånare 20-64 år 2014

Källor: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB.

Antalet utbildningsomgångar per län påverkas av att utbildningarna ska ha en ur samhällssynpunkt lämplig regional placering

Myndighetens beslut om YH-utbildningar påverkas framförallt av arbetsmarknadens efterfrågan, befintligt utbildningsutbud, lämplig regional placering och kvaliteten på ansökningarna om att bedriva YH-utbildning. Lämplig regional placering innebär att det i

⁷ År 2013 hade dessa tre län vardera mellan 12 och 25 procent av alla förvärvsarbetande i riket (dagbefolkning) och tillsammans hade de 54 procent av alla förvärvsarbetande. Källa: SCB

bedömningen ska vägas in var i landet det är lämpligast att utbildningarna är placerade. Detta innebär att myndigheten behöver ha god kunskap om varje regions arbetsmarknads- och infrastruktur samt om några speciella satsningar planeras som påverkar regionen. För en del utbildningar är det uppenbart att de bör bedrivas i vissa delar av landet, exempelvis skärgårdskapten och bergarbetare. I ansökan om att bedriva YH-utbildning uppmanas utbildningsanordnarna att beskriva regional efterfrågan för den utbildning som ansökan avser.

2.4 Platser, sökande och söktryck

De viktigaste resultaten

- Det fanns 18 900 platser att söka till på de utbildningar som startade 2014, vilket är en ökning med 9 procent jämfört med år 2011.
- Enligt preliminära siffror sökte 47 900 personer till de YH-utbildningar som startade år 2014. Det var fler kvinnor än män bland de sökande.
- Söktrycket (antalet sökande personer per plats) var enligt preliminära uppgifter 2,5 under år 2014.
- Högst söktryck år 2014 hade utbildningsområdet Transporttjänster.

Beviljade platser

Platser avser beviljade utbildningsplatser med statliga medel. Utbildningsanordnarna får göra ett visst överintag av antagna på utbildningsomgångarna men statliga medel utbetalas inte för överintagen. Notera att platser inte avser årsplatser, se faktarutan om att mäta volym inom yrkeshögskolan i kapitel 2.6 Studerande.

Antalet beviljade platser varierar mellan utbildningarna. Utbildningsomgångarna som startade under år 2014 hade i genomsnitt 27 platser. Det var dock stora variationer mellan utbildningsområdena. Från 19 platser per omgång för utbildningsområdet Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske till 32 platser per omgång för utbildningsområdet Ekonomi, administration och försäljning⁸.

Ökning av antalet platser mellan 2011 och 2014

Antalet platser att ansöka till har under perioden 2011-2014 ökat från 17 300 till 18 900. Det är en ökning med 1 600 platser, motsvarande 9 procent. I jämförelse med år 2011 har antalet platser att ansöka till ökat mest inom utbildningsområdena Data/IT och Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som har ökat med 1 300 respektive 400 platser. De största minskningarna har varit inom områdena Ekonomi, administration och försäljning samt Transporttjänster som har minskat med 500 respektive 400 platser. Antalet platser att ansöka till inom området Transporttjänster har halverats, från 800 år 2011 till 400 platser år 2014. Utbildningsområdet Data/IT har fått en ökad andel av alla platser att ansöka till, från 9 procent år 2011 till 15 procent år 2014, en ökning med 6 procentenheter. Det totala antalet platser som startar per år styrs främst av hur mycket statliga medel myndigheten förfogar över. Antalet platser per utbildningsområde styrs av behovet av utbildningar. Orsakerna till förändringarna beskrivs i kapitel 2.3 Utbildningar.

Preliminär statistik över hur många personer som har sökt till en YH-utbildning

I denna rapport redovisas för första gången uppgifter om hur många personer som har sökt till en YH-utbildning.⁹ Den statistik över sökande som publiceras här är emellertid

⁸ Jämförelsen är exklusive tre små utbildningsområden med färre än 100 platser att ansöka till.

⁹ Myndigheten har från och med år 2014 fått i regeringsuppdrag att samla in och redovisa personnummerbaserad statistik om sökandefrekvensen för yrkeshögskolans utbildningar.

preliminär och den slutliga statistiken kommer att publiceras i en separat redovisning under andra halvåret 2015. Uppgifterna avser sökande till platser på de utbildningsomgångar som startade år 2014. Statistiken är personnummerbaserad. Det är därför möjligt att se om en person har skickat in ansökningar till flera omgångar. Statistiken omfattar även uppgifter om behöriga respektive obehöriga sökande. I den redovisning som sker här är det emellertid endast totala antalet sökande som redovisas. Statistik över antal behöriga och obehöriga sökande kommer att redovisas först i den slutliga redovisningen.

År 2014 är det första året då uppgifterna om sökande samlats in på sådant sätt att det är möjligt att få fram statistik över antalet sökande personer. För att kunna göra jämförelser över tid redovisas därför här parallellt med statistik över sökande personer även statistik om antal ansökningar. Antalet ansökningar baseras, så som tidigare år, på antalsuppgifter som utbildningsanordnarna rapporterar in till myndigheten för varje utbildningsomgång, dock utan uppgift om namn och personnummer. Anordnarna rapporterar in det totala antalet ansökningar per utbildningsomgång fördelat på kön. Detta antal summeras sedan, vilket innebär att en person som söker till flera utbildningsomgångar räknas en gång för varje utbildningsomgång.

Statistiken över antalet sökande personer omfattar endast sökande som har skickat in en fullständig ansökan och för sent inkomna ansökningar ingår endast i de fall den sökande har antagits till utbildningen. När anordnarna rapporterar in det totala antalet ansökningar till myndigheten har inga sådana krav eller avgränsningar ställts på de lämnade uppgifterna, varför antalet inrapporteringar i sökandeinsamlingen är färre än det summerade antalet ansökningar.¹⁰ Antalet sökande personer och antal ansökningar kan av denna anledning inte jämföras eller relateras till varandra. I den slutliga redovisningen av hur många personer som sökt till en YH-utbildning under år 2014 kommer förutom antal behöriga och obehöriga sökande även antal ansökningar från behöriga respektive obehöriga sökande att redovisas.

Det finns en viss osäkerhet i statistiken över antalet sökande personer på grund av att anordnarna har tolkat fullständiga ansökningar lite olika. År 2014 är emellertid första året som personuppgifter över sökande till YH-utbildningar samlats in och därför kommer definitioner och avgränsningar att ses över till nästa års insamling.

Skillnad mellan begreppen sökande och ansökningar

Sökande avser här unika personer och redovisas för första gången i denna rapport. Statistiken har tagits fram utifrån de sökandes personuppgifter, som har samlats in från anordnarna. Med sökande personer avses både obehöriga och behöriga sökande som lämnat en fullständig ansökan. Sökande som kommit in med sin ansökan för sent räknas som sökande enbart i de fall personen antagits till utbildningen.

Ansökningar är här inte lika med antal unika personer. En person som söker till flera utbildningar räknas en gång för varje utbildningsomgång. Uppgifterna om antal ansökningar har summerats utifrån uppgifter om totala antalet ansökningar per utbildningsomgång som anordnarna rapporterat in till myndigheten.

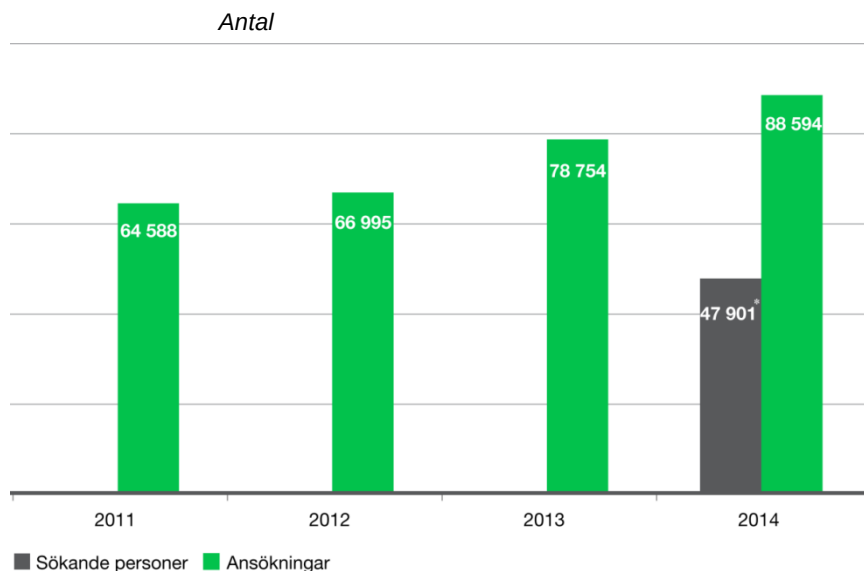
¹⁰ De 47 900 personer som sökte till de utbildningsomgångar som startade under år 2014 hade tillsammans skickat in drygt 83 000 ansökningar som uppfyllde villkoren för insamlingen (fullständig ansökan och att sent inkomna ansökningar endast räknas i det fall den sökande antagits till utbildningen). Summerade antalet ansökningar enligt inrapporterade antalsuppgifter från anordnarna är närmare 88 600 ansökningar.

Fler kvinnor än män söker till yrkeshögskolan

Preliminära siffror visar att närmare 47 900 personer sökte till de utbildningsomgångar inom YH som startade under år 2014. Av de sökande var 59 procent kvinnor och 41 procent män. Medelåldern för de sökande var 29,3 år, för kvinnor 30,2 år och för män 28,1 år. Det var 80 procent av de sökande som var födda i Sverige och 20 procent som var födda utomlands.

Då 2014 är det första året för vilket det finns uppgift om antal sökande personer går det inte att göra någon jämförelse över tid. Tittar vi istället på antalet ansökningar enligt de antalsuppgifter som anordnarna rapporterat in för varje utbildningsomgång visar det sig att antalet ansökningar har ökat från 64 600 år 2011 till 88 600 år 2014. Det är en ökning med 24 000 ansökningar, vilket motsvarar 37 procent. Av ansökningarna till de utbildningsomgångar som startade år 2014 var 58 procent från kvinnor och 42 procent från män. Under perioden 2011-2014 har antalet ansökningar från kvinnor ökat mer än för män. För kvinnor har antalet ansökningar ökat med 44 procent medan motsvarande ökning för män har varit 28 procent.

Diagram YH/KY-5 Sökande personer 2014 (preliminär uppgift) och ansökningar 2011-2014

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

Söktryck/ansökningstryck

Söktryck definieras här som antal sökande personer per beviljad plats på de utbildningsomgångar som startat under ett år.

Ansökningstryck definieras här som antal ansökningar per beviljad plats på de utbildningsomgångar som startat under ett år.

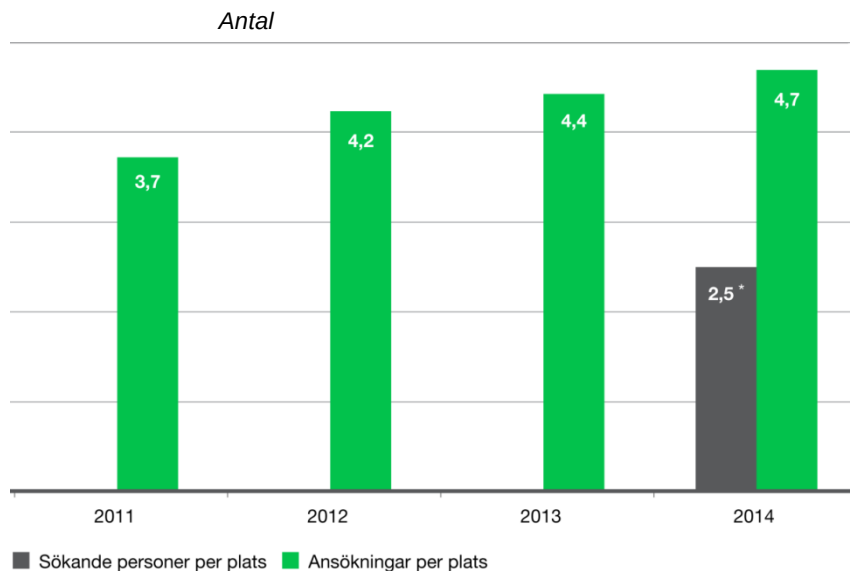
Skillnaden mellan sökande personer och ansökningar förklaras i faktarutan på föregående sida.

Preliminärt var söktrycket 2,5 sökande personer per plats

Enligt preliminära uppgifter sökte 47 900 personer till närmare 18 900 platser på de utbildningsomgångar som startade år 2014. Det innebär att söktrycket (sökande personer per plats) var 2,5.

För att se utvecklingen över tid måste vi istället för sökande personer per plats titta på ansökningar per plats. Eftersom antalet ansökningar har ökat mer än antalet platser att ansöka till, så har ansökningstrycket (antal ansökningar per plats) ökat från 3,7 år 2011 till 4,7 år 2014.

Diagram YH/KY-6 Sökande per plats 2014 (preliminär uppgift) och ansökningar per plats 2011-2014

* Preliminär uppgift

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

Högst söktryck inom Transporttjänster

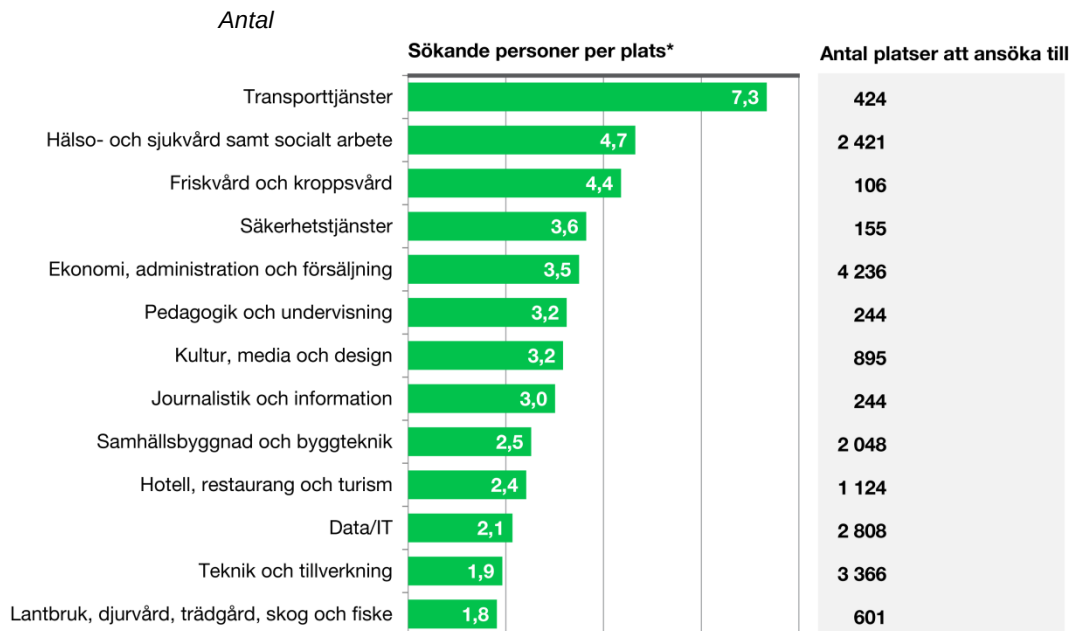
Det är stor skillnad i söktryck mellan de olika utbildningsområdena¹¹. Så har även varit fallet tidigare år när istället ansökningstrycket mellan utbildningsområdena har jämförts.

Av utbildningsområdena med fler än 100 platser var det, enligt preliminära uppgifter, Transporttjänster som hade högst söktryck med 7,3 sökande personer per plats år 2014. Detta var dock ett relativt litet utbildningsområde med 424 platser att ansöka till.

Lägst söktryck år 2014 hade Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 1,8 sökande personer per plats för de 601 platser som det fanns att söka till. Det näst största utbildningsområdet Teknik och tillverkning hade i sin tur 1,9 sökande per plats för 3 366 platser. Dessa två utbildningsområden har även legat lägst när man för åren 2011-2013 istället jämfört ansökningstrycket mellan områdena.

Av de sex största utbildningsområdena (med minst 1 000 platser att ansöka till) hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete högst söktryck under år 2014 med 4,7 sökande per plats.

¹¹ När antal sökande redovisas efter utbildningsområde räknas antalet unika sökande per utbildningsområde. Personer som sökt flera utbildningar inom olika utbildningsområden räknas då en gång för varje utbildningsområde varför det summerade antalet sökande vid redovisning efter utbildningsområde blir större än antalet unika sökande till YH-utbildningar totalt.

Diagram YH/KY-7 Sökande personer per plats (preliminär uppgift) och platser att söka till på utbildningsomgångar som startade 2014 efter utbildningsområde

* Preliminär uppgift

Notera: Två små utbildningsområden med färre än 100 platser samt området Övrigt visas inte i diagrammet.

I statistiken över antal sökande per plats per utbildningsområde räknas antalet unika sökande per utbildningsområde. Personer som sökt flera utbildningar inom olika utbildningsområden räknas då en gång för varje utbildningsområde.

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

2.5 Antagna

De viktigaste resultaten

- År 2014 var antalet antagna 18 100.
- Merparten av de antagna år 2014 studerade på utbildningar som var minst två år långa.
- Det var en ojämn könsfördelning för antagna inom de sex största utbildningsområdena år 2014. Andelen kvinnor av antagna har ökat mycket inom utbildningsområdet Säkerhetstjänster från år 2011 till år 2014.
- Medelåldern för antagna kvinnor var högre än för antagna män år 2014.
- Medelåldern för antagna har ökat från år 2011 till år 2014.
- Medelåldern för antagna år 2014 skiljde sig mycket mellan utbildningsområdena.
- Andelen utrikes födda av antagna har varit i stort sett oförändrad från år 2011 till år 2014.
- Medelåldern för antagna år 2014 var högre för utrikes födda än för inrikes födda.
- Andelen utrikes födda av antagna år 2014 skiljde sig mycket åt mellan utbildningsområdena.
- Minst hälften av de antagna år 2013 hade genomgått ett yrkesförberedande gymnasieprogram.
- En av tio antagna år 2013 hade minst tre års eftergymnasial utbildning.
- Utbildningsnivån för antagna var mycket högre för utrikes födda än för inrikes födda år 2013.

Förändringen av antalet antagna per utbildningsområde beror mest på myndighetens prioriteringar

År 2014 var antalet antagna 18 100. Antalet antagna efter utbildningsområde korrelerar starkt med antalet platser att ansöka till. Eftersom kapitel 2.4 Platser, sökande och söktryck beskriver utvecklingen av antalet platser att ansöka till per utbildningsområde, görs inte motsvarande beskrivning för antagna. Det totala antalet platser som startar per år styrs främst av hur mycket statliga medel myndigheten förfogar över. Antalet platser per utbildningsområde styrs av behovet av utbildningar.

Antagna

Antagna avser alla registrerade studerande, inklusive de som tillkommit under utbildningens gång och de som hoppat av utbildningen. I detta kapitel visas antagna efter utbildningsomgångarnas startår, vilket är en fördel eftersom det innebär att alla antagna endast räknas med en gång.

År 2014 var det mellan 0,9 och 1,1 antagna per plats för varje utbildningsområde¹². På de enskilda utbildningsomgångarna sker det både stora överintag och stora underintag i förhållande till antalet beviljade platser men dessa skillnader utjämnas när omgångarna summeras ihop till utbildningsområden.¹³ Underintagen beror i många fall på att det finns för få behöriga sökande i förhållandet till antalet platser.

¹² Exklusive utbildningsområdet Övrigt.

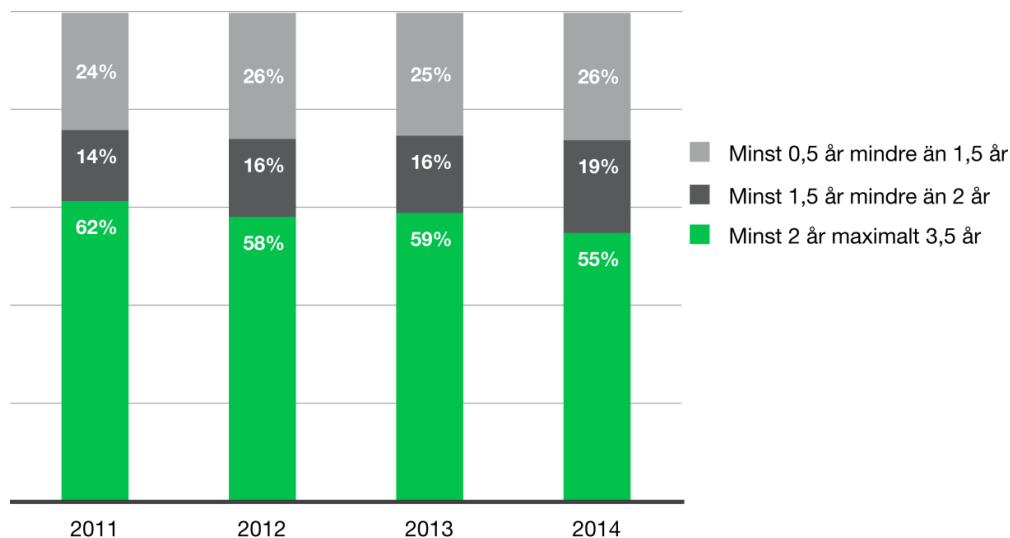
¹³ Anordnarna kan anta fler studerande än det finns platser med statliga medel.

Merparten av de antagna studerade på utbildningar som var minst två år långa

Varje år 2011-2014 har det varit fler antagna som påbörjat utbildningar med en utbildningslängd på minst två år i jämförelse med de kortare utbildningarna. Andelen har dock minskat från 62 procent år 2011 till 55 procent år 2014. Det har varit små skillnader mellan könen under hela perioden. År 2014 var andelen 54 procent för kvinnor och 57 procent för män.

Diagram YH/KY-8 Antagna efter utbildningsomgångarnas utbildningslängd, utbildningsomgångar som startade 2011-2014

Procentuell fördelning

Notera: Deltidsutbildningar är omräknade till heltid.

Ojämn könsfördelning för antagna inom de sex största utbildningsområdena

År 2014 var könsfördelningen för antagna 52 procent kvinnor och 48 procent män. I jämförelse med år 2011 har andelen kvinnor ökat med en procentenhet.

Totalt sett var det en jämn könsfördelning år 2014 men inom de sex största utbildningsområdena (med minst 1 000 antagna) var könsfördelningen ojämn. Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hotell, restaurang och turism samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var andelen kvinnor mellan 72 procent och 90 procent. Inom Data/IT, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Teknik och tillverkning var andelen män mellan 77 procent och 78 procent.

Andelen kvinnor av antagna har ökat mycket inom Säkerhetstjänster

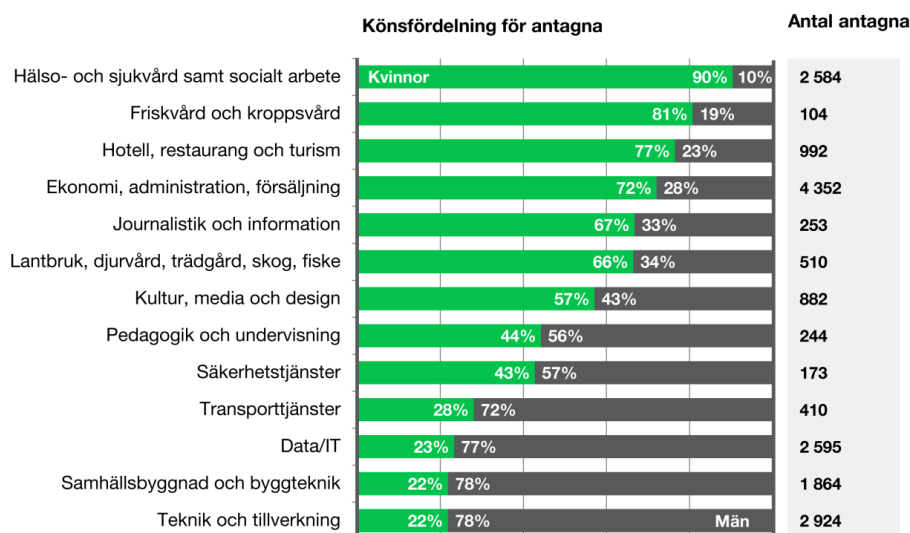
I jämförelse med år 2011 har könsfördelningen för antagna förändrats mest i procentenheter inom utbildningsområdet Säkerhetstjänster, där andelen kvinnor har ökat med 17 procentenheter, från 26 procent till 43 procent. Utbildningsområdet Säkerhetstjänster är dock ett litet område som kan ha stora variationer i könsfördelningen över tid. Könsfördelningen påverkas av hur platserna är fördelade över områdets olika utbildningsinriktningar. År 2011 var det endast 4 omgångar som startade inom området och år 2011 var det endast 5 omgångar. Könsfördelningen för antagna skiljer sig åt mycket mellan inriktningarna.

Inom områdena Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske respektive Journalistik och information har andelen kvinnor av antagna ökat med 11 procentenheter: Inom Lantbruk,

djurvård, trädgård, skog och fiske har andelen kvinnor ökat från 55 procent till 66 procent och inom Journalistik och information har andelen ökat från 56 procent till 67 procent.¹⁴

Inom utbildningsområdet Transporttjänster har andelen män av antagna ökat med 10 procentenheter, från 62 procent år 2011 till 72 procent år 2014.

Diagram YH/KY-9 Antal antagna efter utbildningsområde och procentuell könsfördelning 2014

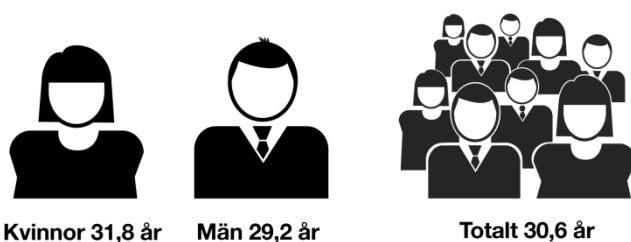

Notera: Tre små utbildningsområden med färre än 100 antagna per område visas inte i diagrammet.

Medelåldern för antagna kvinnor var högre än för antagna män

År 2014 var medelåldern för antagna 30,6 år. För kvinnor var medelåldern 31,8 år och för män 29,2 år.

Medelålder för antagna 2014

Medelåldern för antagna har ökat

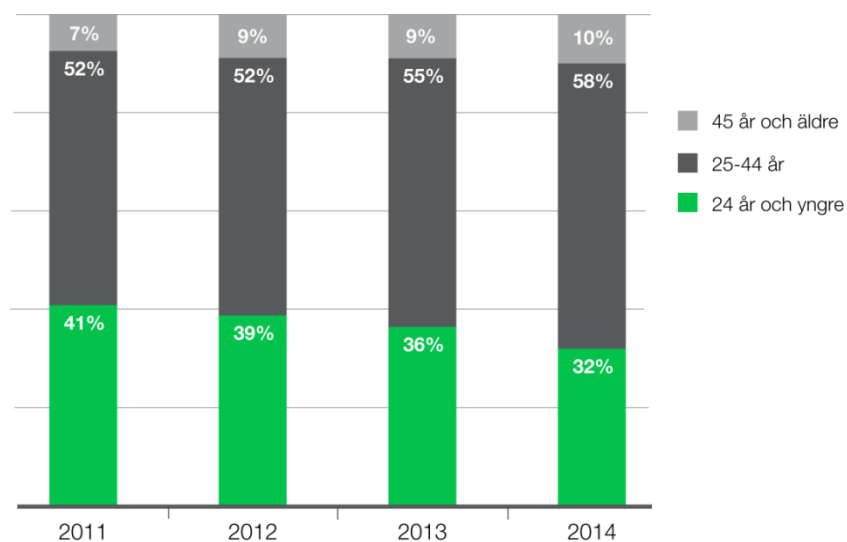
Andelen antagna i åldersgruppen 24 år och yngre har minskat från 41 procent år 2011 till 32 procent år 2014. För kvinnor har motsvarande andel minskat från 35 procent till 27 procent och för män från 47 procent till 37 procent. Andelen antagna i åldersgruppen 45 år och äldre har ökat från 7 procent år 2011 till 10 procent år 2014. För kvinnor har motsvarande andel ökat från 10 procent till 12 procent och för män har motsvarande andel ökat från 5 procent till 7 procent. Dessa förändringar har medfört att medelåldern för antagna har ökat. I jämförelse med år 2011 har medelåldern ökat med 1,6 år. För kvinnor har medelåldern ökat med 1,4 år och för män med 1,8 år.

¹⁴ Jämförelsen är exklusive tre små utbildningsområden med färre än 100 antagna per område.

Hela ökningen av medelåldern för antagna beror på en generell ökning av medåldern. De sex största utbildningsområdena (med minst 1 000 antagna både år 2011 och år 2014) har alla fått en ökning av medelåldern i jämförelse med år 2011. Medelåldern för antagna har ökat med 4,0 år inom Hotell, restaurang och turism, med 2,6 år inom Data/IT, med 2,0 år inom Teknik och tillverkning, med 1,6 år inom Samhällsbyggnad och byggteknik, med 1,0 år inom Ekonomi, administration och försäljning samt med 0,6 år inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Den förändrade procentuella fördelningen av antagna över utbildningsområden har däremot haft en marginell betydelse för ökningen av medelåldern.

Diagram YH/KY-10 Antagna efter åldersgrupp, utbildningsomgångar som startade 2011-2014

Procentuell fördelning

Medelåldern för antagna skiljde sig mycket åt mellan utbildningsområdena

Ungefär ett år av skillnaden i medelålder mellan könen förklaras av den mycket skeva könsfördelningen och höga medelåldern inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som är ett av de största utbildningsområdena vad gäller antal antagna. År 2014 var medelåldern för antagna 36,0 år inom detta område. Resterande skillnad förklaras av att även inom fyra av de sex största utbildningsområdena var medelåldern 2-3 år högre för kvinnor än för män.

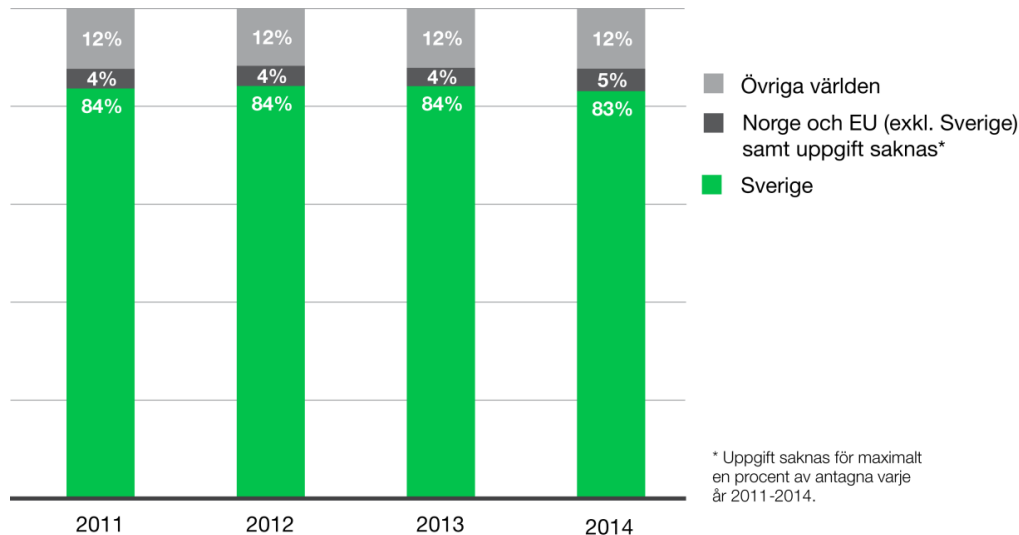
I jämförelse med år 2011 har medelåldern för antagna ökat mest inom utbildningsområdena Säkerhetstjänster och Hotell, restaurang och turism. Inom området Säkerhetstjänster har det varit en ökning med 8,4 år från 26,9 år till 35,3 år. Inom området Hotell, restaurang och turism har det varit en ökning med 4,0 år från 26,4 år till 30,4 år. Ökningen i medelålder har varit ungefär lika stor för bägge könen inom dessa två områden.

Andelen utrikes födda av antagna har varit i stort sett oförändrad

Av de antagna år 2014 var 17 procent utrikes födda, vilket var en ökning med en procentenhet i jämförelse med år 2011. Andelen utrikes födda var något högre för män (18 procent) än för kvinnor (16 procent).

Av de antagna år 2014 var 83 procent födda i Sverige. Därefter följde gruppen födda utanför EU (Övriga världen) med 12 procent av de antagna. Andelen födda utanför EU var högre för män (14 procent) än för kvinnor (11 procent).

Diagram YH/KY-11 Antagna efter födelseland, utbildningsomgångar som startade 2011-2014
Procentuell fördelning

Källor: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB.

Medelåldern för antagna var högre för utrikes födda än för inrikes födda

År 2014 var medelåldern för inrikes födda antagna 29,8 år. För utrikes födda antagna var medelåldern 34,1 år. Av antagna i åldersgruppen 24 år och yngre var andelen utrikes födda 9 procent. Av antagna i åldersgruppen 45 år och äldre var andelen utrikes födda 24 procent.

Andelen utrikes födda av antagna skiljde sig mycket åt mellan utbildningsområdena

Andelen utrikes födda av antagna år 2014 varierade mycket mellan utbildningsområdena. Högst andel utrikes födda hade Data/IT med 25 procent följt av Pedagogik och undervisning med 24 procent. Lägst andel hade Friskvård och kroppsvård med 6 procent följt av Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 7 procent.

I jämförelse med år 2011 har andelen utrikes födda av antagna förändrats mest i procentenheter inom utbildningsområdet Data/IT där andelen har ökat med 7 procentenheter från 18 procent till 25 procent. Inom området Ekonomi, administration och försäljning har andelen minskat med 4 procentenheter från 18 procent till 14 procent.¹⁵

Inom utbildningsområdet Transporttjänster har andelen utrikes födda av antagna varierat mycket över tid. Andelen var 15 procent år 2011, 9 procent år 2012, 4 procent år 2013 samt 13 procent år 2014.

Vid en jämförelse för endast kvinnor var andelen utrikes födda av antagna kvinnor 35 procent inom utbildningsområdet Data/IT år 2014, vilket var en betydligt högre andel än inom övriga områden. Inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske var andelen endast 5 procent. I jämförelse med år 2011 har andelen utrikes födda av antagna kvinnor förändrats mest inom utbildningsområdet Data/IT. Andelen har ökat med 12 procentenheter från 23 procent till 35 procent.¹⁶

Vid en jämförelse för endast män var andelen utrikes födda av antagna män betydligt högre inom Pedagogik och undervisning och Hälso- och sjukvård samt socialt arbete än inom övriga utbildningsområden. Inom dessa områden var andelen 35 procent respektive

¹⁵ Jämförelsen är exklusive tre utbildningsområden med färre än 100 antagna per område.

¹⁶ Jämförelsen är exklusive sex utbildningsområden med färre än 100 antagna kvinnor per område.

27 procent. Lägst var andelen inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 11 procent.

I jämförelse med år 2011 har andelen utrikes födda av antagna män förändrats mest i procentenheter inom utbildningsområdena Hotell, restaurang och turism och Data/IT där andelen har ökat med 5 procentenheter för respektive område. Inom området Hotell, restaurang och turism har andelen ökat från 14 procent till 19 procent och inom Data/IT från 17 procent till 22 procent.¹⁷

Minst hälften av de antagna hade genomgått ett yrkesförberedande gymnasieprogram eller motsvarande

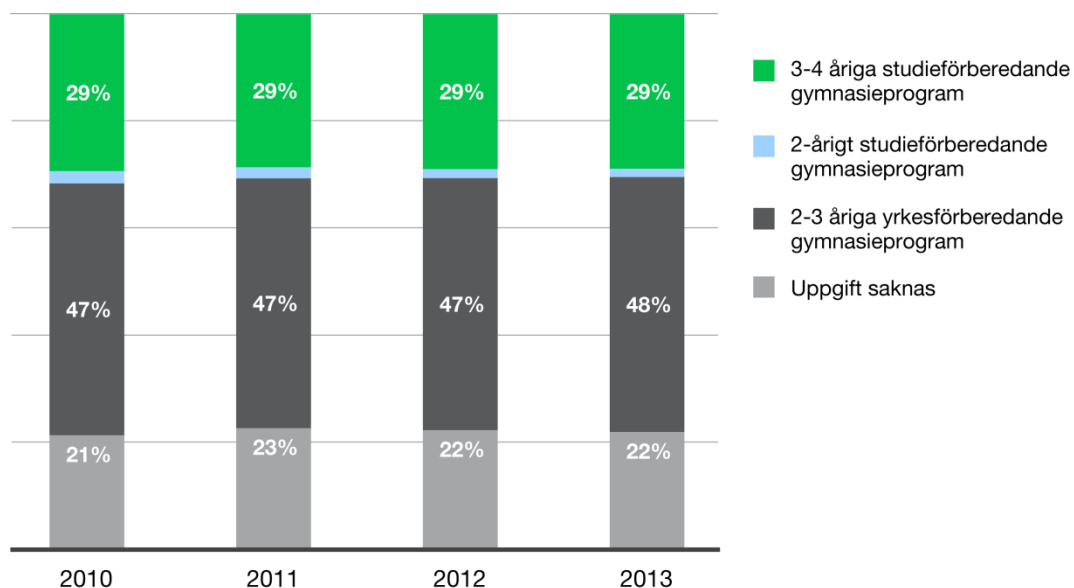
För drygt en femtedel av de antagna saknas det uppgift om avslutad gymnasieutbildning i utbildningsregistret hos Statistiska centralbyrån. Dessa antagna kan ha uppnått motsvarande gymnasiekompetens via äldre gymnasieutbildningar, kommunal vuxenutbildning, utländsk utbildning, arbetsmarknadsutbildningar, samlat betygsdokument eller folkhögskola. På grund av detta går det inte att dra några säkra slutsatser om eventuella skillnader i gymnasiebakgrund mellan kvinnor och män eller förändring över tid.

Av de antagna år 2013 hade 78 procent uppgift om avslutad gymnasieutbildning. Av dessa hade 48 procentenheter genomgått ett yrkesförberedande gymnasieprogram.

Av de antagna år 2013 saknade 22 procent uppgift om avslutad gymnasieutbildning. Myndigheten gör antagandet att åtminstone några procentenheter av dessa hade genomgått ett yrkesförberedande gymnasieprogram eller motsvarande. Med detta antagande uppfyllt så hade minst hälften av de antagna genomgått ett yrkesförberedande gymnasieprogram eller motsvarande.

Diagram YH/KY-12 Antagna efter gymnasiebakgrund, utbildningsomgångar som startade 2010-2013

Procentuell fördelning

Källor: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB.

¹⁷ Jämförelsen är exklusive sex utbildningsområden med färre än 100 antagna män per område.

En av tio antagna hade minst tre års eftergymnasial utbildning

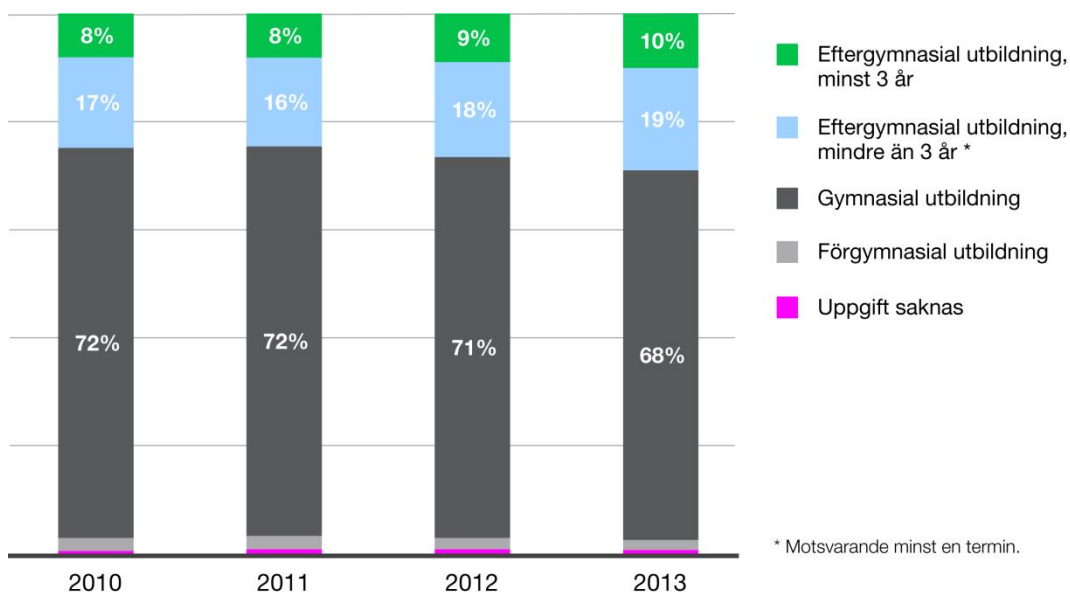
Av de antagna år 2013 hade 10 procent en eftergymnasial utbildning på minst tre år före påbörjad YH/KY-utbildning. För kvinnor var motsvarande andel 12 procent och för män 8 procent. Medelåldern för män var nästan tre år lägre än för kvinnor, vilket förklarar drygt hälften av skillnaden. Av de antagna som var under 30 år var det en betydligt mindre andel som hade en eftergymnasial utbildning på minst tre år än av de antagna som var minst 30 år. Detta är förväntat eftersom de yngre haft färre år på sig att nå denna utbildningsnivå. Andelen antagna under 30 år var betydligt större för män än för kvinnor, 67 procent jämfört med 55 procent. Resterande skillnad förklaras av att i alla åldersgrupper (utom 45 år och äldre) var det en högre andel kvinnor än män som hade denna utbildningsnivå.

I jämförelse med år 2010 har utbildningsnivån för de antagna ökat. Andelen med minst en termin eftergymnasial utbildning har ökat från 25 procent till 29 procent. För kvinnor har motsvarande andel ökat från 28 procent till 32 procent. För män har motsvarande andel ökat från 22 procent till 25 procent.

Andelen antagna med gymnasieutbildning som högsta utbildning var 68 procent. För kvinnor var motsvarande andel 66 procent och för män 71 procent.

Diagram YH/KY-13 Antagna efter utbildningsnivå, utbildningsomgångar som startade 2010-2013

Procentuell fördelning

Notera: Eftergymnasial utbildning i detta diagram omfattar även utländska utbildningar och utbildningar utanför högskolan.

Källor: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB.

Utbildningsnivån för antagna var mycket högre för utrikes födda än för inrikes födda

Utbildningsnivån för antagna år 2013 skiljde sig mycket mellan utrikes födda och inrikes födda. Andelen antagna med en eftergymnasial utbildning på *minst tre år* var totalt 10 procent. För inrikes födda antagna var motsvarande andel 8 procent och för utrikes födda antagna 23 procent. I jämförelse med år 2010 har andelen ökat med 2 procentenheter för både inrikes födda och utrikes födda.

Andelen antagna med *minst en termin* eftergymnasial utbildning var totalt 29 procent år 2014. För inrikes födda antagna var motsvarande andel 26 procent och för utrikes

födda antagna 44 procent. I jämförelse med år 2010 har andelen ökat med 4 procentenheter för inrikes födda och med 3 procentenheter för utrikes födda.

Utrikes födda kvinnor hade mycket hög utbildningsnivå

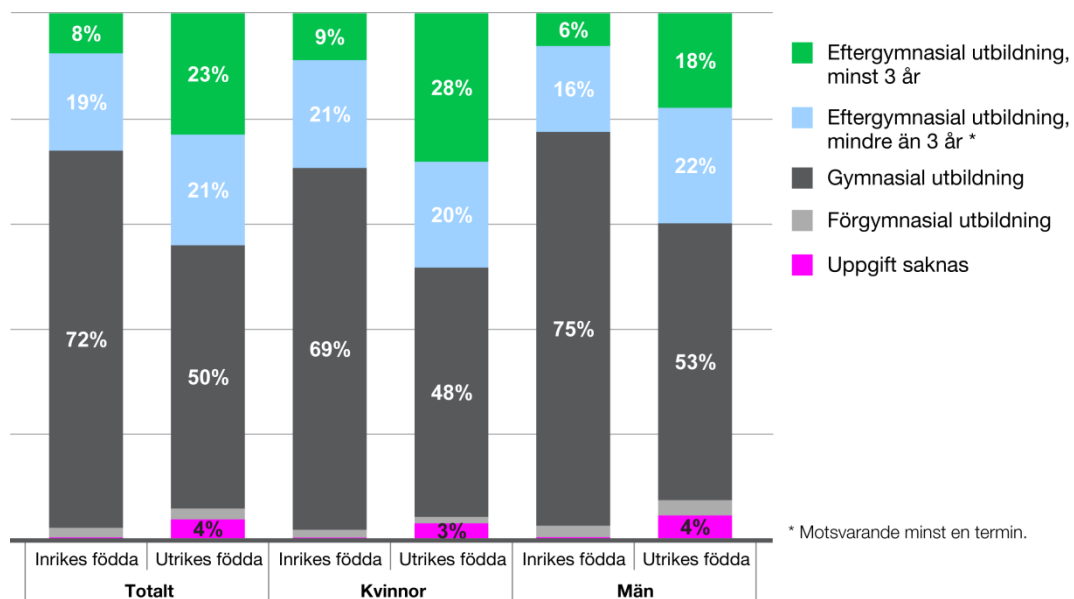
Det var även stora skillnader mellan utrikes födda kvinnor och män. För utrikes födda kvinnor var andelen som hade en eftergymnasial utbildning på *minst tre år* 28 procent. För utrikes födda män var motsvarande andel 18 procent. För inrikes födda kvinnor var andelen som hade en eftergymnasial utbildning på minst tre år 9 procent. För inrikes födda män var motsvarande andel 6 procent.

Andelen utrikes födda kvinnor som hade motsvarande *minst en termin* eftergymnasial utbildning var 48 procent. För utrikes födda män var motsvarande andel 22 procent. Andelen inrikes födda kvinnor som hade motsvarande minst en termin eftergymnasial utbildning var 21 procent. För inrikes födda män var motsvarande andel 16 procent.

Notera att för utrikes födda saknas uppgift om utbildningsnivå för fyra procent år 2013 och för tre procent år 2010, vilket innebär att andelarna kan vara något underskattade.

Diagram YH/KY-14 Antagna efter utbildningsnivå och härkomst, utbildningsomgångar som startade 2013

Procentuell fördelning

Notera: Eftergymnasial utbildning i detta diagram omfattar även utländska utbildningar och utbildningar utanför högskolan.

Källor: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB.

2.6 Studerande

De viktigaste resultaten

- År 2014 var antalet studerande 44 700.
- Antalet studerande har ökat från år 2011 till år 2014.
- Det var en ojämn könsfördelning för studerande inom de sex största utbildningsområdena år 2014.
- Andelen kvinnor har ökat mycket inom utbildningsområdet Säkerhetstjänster från år 2011 till år 2014.

Om att mäta volym inom yrkeshögskolan

Notera att antalet *aktiva* studerande på utbildningar som pågått hela eller delar av ett kalenderår lämpar sig mindre bra för uppföljning av volymer under ett kalenderår. Detta eftersom det inte görs någon skillnad på hur stor del av året som utbildningen pågått eller om utbildningen bedrivits på heltid.

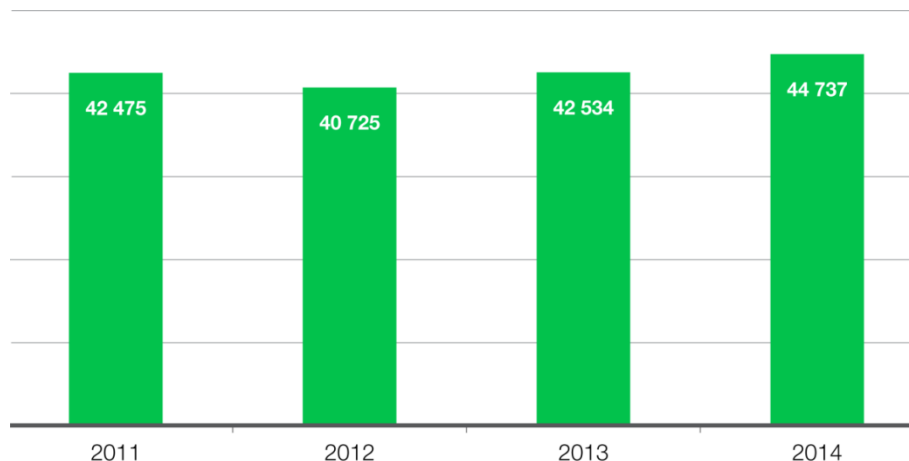
Måttet *utbetalda årsplatser* som redovisas i årsredovisningen är bättre lämpat för att mäta volymer.

Antalet studerande har ökat

År 2014 var antalet studerande 44 700, varav 23 300 kvinnor och 21 400 män. I jämförelse med år 2011 har antalet studerande ökat med 2 300, motsvarande 5 procent. Antalet studerande kvinnor har ökat med 1 600, motsvarande 7 procent. Antalet studerande män har ökat med 700, motsvarande 3 procent. År 2014 var könsfördelningen för studerande 52 procent kvinnor och 48 procent män. I jämförelse med år 2011 har andelen män minskat med en procentenhet.

Diagram YH/KY-15 Studerande 2011-2014

Antal

Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik har ökat mest

Antalet studerande efter utbildningsområde korrelerar väl med antalet pågående utbildningsomgångar. Kapitel 2.3 Utbildningar beskriver utvecklingen av antalet pågående utbildningsomgångar efter utbildningsområde och därför är beskrivningen avseende utbildningsområdena i detta kapitel jämförelsevis kortfattad.

I jämförelse med år 2011 har antalet studerande ökat mest inom utbildningsområdena Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik som har ökat med 2 000 respektive 1 100 studerande. Antalet studerande har minskat mest inom området Transporttjänster som har minskat med 900 studerande. Områdena Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske och Hotell, restaurang och turism har vardera minskat med 400 studerande.

Utbildningsområdet Data/IT har fått en ökad andel av alla studerande, från 9 procent år 2011 till 13 procent år 2014, en ökning med 4 procentenheter. Området Transporttjänster har halverats, från 1 800 till 900 studerande, vilket innebär att områdets andel av alla studerande har minskat från 4 procent till 2 procent, en minskning med 2 procentenheter.

Ojämn könsfördelning för studerande inom de sex största utbildningsområdena

Totalt sett var det en jämn könsfördelning år 2014, men inom de sex största utbildningsområdena (med minst 2 500 studerande) var könsfördelningen ojämn. Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hotell, restaurang och turism samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var andelen kvinnor mellan 71 procent och 90 procent. Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik, Data/IT samt Teknik och tillverkning var andelen män mellan 76 procent och 81 procent.

Andelen kvinnor har ökat mycket inom Säkerhetstjänster

I jämförelse med år 2011 har könsfördelningen för studerande förändrats mest i procentenheter inom utbildningsområdet Säkerhetstjänster, där andelen kvinnor har ökat med 11 procentenheter, från 25 procent år 2011 till 36 procent år 2014. Ett annat område som gått mot en något mindre skev könsfördelning är Data/IT, där andelen kvinnor har ökat med 5 procentenheter, från 17 procent till 22 procent.

Områden som gått mot en mer ojämn könsfördelning är framförallt Kultur, media och design, där andelen män har minskat med 8 procentenheter från 50 procent år 2011 till 42 procent år 2014. Inom området Transporttjänster har andelen kvinnor minskat med 6 procentenheter från 39 procent till 33 procent.¹⁸

2.7 Examinerade och examensgrad

De viktigaste resultaten

- År 2013 var antalet examinerade 11 400.
- Antalet examinerade har ökat från år 2010 till år 2013.
- Utbildningsområdena Samhällsbyggnad och byggt teknik och Data/IT har haft de största ökningarna av antal examinerade från 2010 till år 2013.
- Det var en ojämn könsfördelning för examinerade inom de sex största utbildningsområdena år 2013.
- År 2013 var examensgraden 71 procent.
- Examensgraden har ökat från år 2010 till år 2013.
- Examensgraden skiljde sig mycket åt mellan utbildningsområdena år 2013.
- Examensgraden var mycket högre för kvinnor än för män år 2013.

Antalet examinerade och examensgrad för 2013 och 2014 är preliminärt

Anordnarna rapporterar in examinerade även efter avslutstidpunkten för utbildningsomgången, vilket framförallt beror på att en del studerande gör sena kompletteringar. Dessa ingår också i statistiken och orsakar en viss eftersläpning. Antalet examinerade och examensgrad för år 2013 och framförallt år 2014 är därför preliminärt.

¹⁸ Jämförelsen är exklusive utbildningsområdet Övrigt.

För år 2014 redovisas endast skattningar av antalet examinerade och examensgrad totalt. När alla examinerade för avslutsåret 2014 blivit inrapporterade förväntas antalet examinerade bli mellan 11 300 och 11 400. Examensgraden förväntas bli mellan 70 och 71 procent. Examensgrad avser andel examinerade i procent av antagna.

Examinerade på utbildningsomgångar som avslutats under ett kalenderår

Examinerade avser alla examinerade på utbildningsomgångar som avslutats under ett kalenderår. Notera att mätningen inte avser alla examinerade som tagit examen under ett kalenderår eftersom mätningarna av antal examinerade alltid följer utbildningsomgångarnas start- och avslutsdatum och inte individernas start- och avslutsdatum.

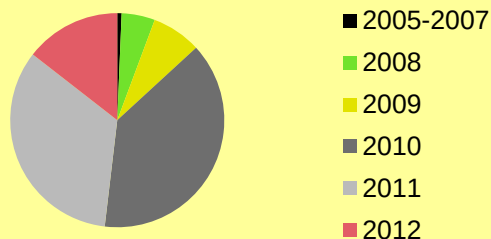
Antal examinerade påverkas framförallt av antalet beviljade platser

Antalet examinerade under ett kalenderår påverkas framförallt av hur många utbildningsomgångar och platser som avslutades under kalenderåret. Merparten av dessa omgångar och platser har myndigheten beviljat två och tre år tidigare. Fördelningen över utbildningsområden beror också framförallt på hur mycket platser som beviljats inom respektive utbildningsområde två och tre år tidigare. Antalet examinerade totalt påverkas också till en mindre del av examensgraden. Vad gäller antal examinerade inom enskilda utbildningsområden så har utvecklingen av examensgraden en större betydelse än vad den har för antal examinerade totalt.

De flesta utbildningsomgångar som avslutades 2013 hade beviljats 2010-2011

De utbildningsomgångar som avslutades under 2013 hade beviljats mellan åren 2005 och 2012. Störst andel hade beviljats 2010 och 2011. De utbildningsomgångar som hade beviljats innan 2010 var till största delen KY-utbildningar.

Utbildningsomgångar som avslutades under 2013 efter beslutsår

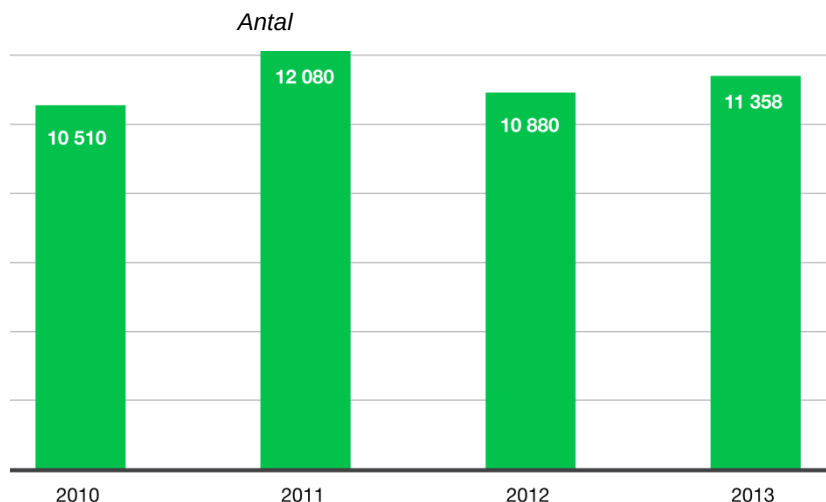

Antalet examinerade har ökat

År 2013 var antalet examinerade 11 400, varav 6 100 kvinnor och 5 300 män. I jämförelse med år 2010 har antalet examinerade ökat med 900 (motsvarande 8 procent). Antalet examinerade kvinnor har varit i stort sett oförändrat och antalet examinerade män har ökat med 900 (motsvarande 20 procent). År 2013 var könsfördelningen för examinerade 54 procent kvinnor och 46 procent män. I jämförelse med år 2010 har andelen män ökat med 4 procentenheter från 42 procent.

År 2011 var antalet examinerade totalt 12 100, vilket var betydligt fler än åren 2010 och 2012 då antalet examinerade var 10 500 respektive 10 900. Den tillfälliga ökningen år 2011 berodde framförallt på att det hade beviljats många platser inom korta utbildningar som avslutades år 2011¹⁹.

¹⁹ Myndigheten för yrkeshögskolan fick i uppdrag att anordna en särskild ansökningsomgång för att bevilja ytterligare platser placerade i Västra Götalandsregionen. Satsningen resulterade i beviljande av 30 utbildningar med en utbildningsomgång vardera. Alla utbildningar förutom en var ett år långa. Även majoriteten av de utbildningar som beviljades mars 2009 (extrasatsning för att möta lågkonjunkturen, se Prop. 2008/09:97 Åtgärder för jobb och omställning) avslutades under 2011. Extrasatsningen innebar bland annat ytterligare platser till kvalificerad yrkesutbildning, vilka

Diagram YH/KY-16 Examinerade 2010-2013

Notera: För avslutsåret 2013 var det 11 358 inrapporterade examinerade per 2015-03-23. Det förväntas tillkomma ytterligare 20-40 som gjort sena kompletteringar.

Samhällsbyggnad och byggteknik och Data/IT har ökat mest

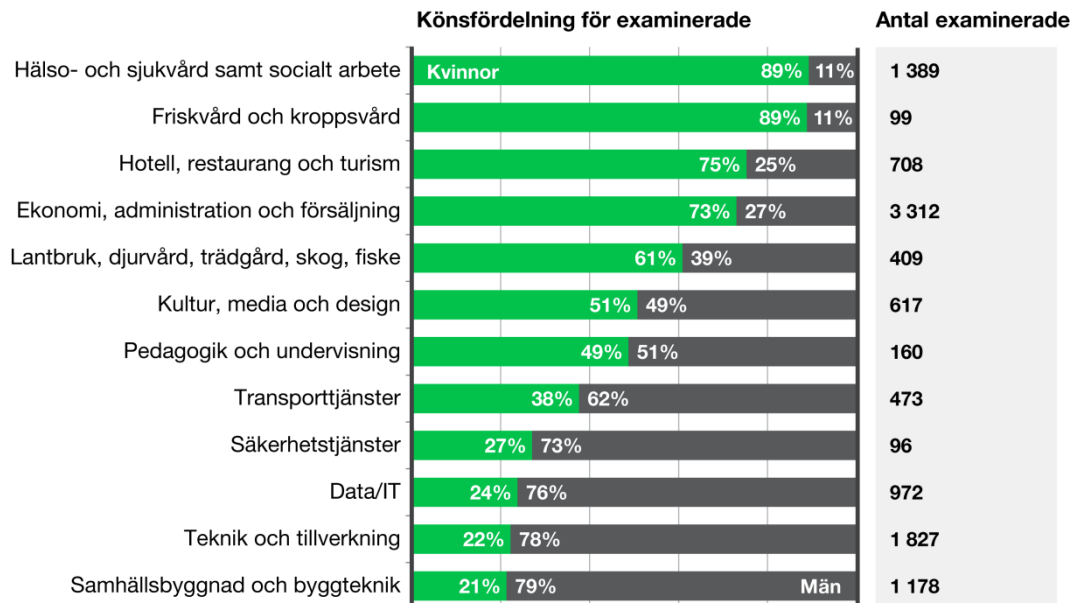
År 2013 var det störst antal examinerade inom utbildningsområdena Ekonomi, administration och försäljning (3 300), Teknik och tillverkning (1 800) samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (1 400). Dessa tre områden hade tillsammans 57 procent av alla examinerade.

I jämförelse med år 2010 har antalet examinerade ökat mest inom utbildningsområdena Samhällsbyggnad och byggteknik samt Data/IT som ökat med 400 respektive 300 examinerade. Antalet examinerade har minskat mest inom Friskvård och kroppsvård samt Kultur, media och design som minskat med 200 respektive 100 examinerade.

Ojämn könsfördelning för examinerade inom de sex största utbildningsområdena

Totalt sett var det en nästan jämn könsfördelning för examinerade år 2013 men inom de sex största utbildningsområdena (med minst 700 examinerade) var det en ojämn könsfördelning. Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hotell, restaurang och turism samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var andelen kvinnor mellan 73 procent och 89 procent. Inom Data/IT, Teknik och tillverkning samt Samhällsbyggnad och byggteknik var andelen män mellan 76 procent och 79 procent.

beviljades inom ramen för pågående ansökningsomgång för utbildningar med start under hösten 2009. Utöver ordinarie ansökningsomgång beviljades ytterligare 56 utbildningar med en utbildningsomgång. Utbildningarna varierade i längd, men majoriteten var två år långa.

Diagram YH/KY-17 Antal examinerade efter utbildningsområde och procentuell könsfördelning 2013

Notera: Fyra små utbildningsområden visas inte i diagrammet. Dessa områden hade vardera färre än 100 antagna till avslutsåret 2013.

Examensgraden har ökat

År 2013 var examensgraden 71 procent, vilket var en ökning med 4 procentenheter i jämförelse med år 2010. För kvinnor var examensgraden 76 procent och för män 66 procent. I jämförelse med år 2010 har examensgraden ökat med 4 procentenheter för bägge könen. Examensgraden avser andel examinerade av antagna på utbildningsomgångar som avslutas respektive år.

Examensgraden skiljde sig mycket åt mellan utbildningsområdena

Varje år 2010-2013 har examensgraden skiljt sig mycket åt mellan utbildningsområdena. De tre områden som hade högst examensgrad år 2013 var Pedagogik och undervisning (88 procent), Friskvård och kroppsvård (84 procent) samt Kultur, media och design (81 procent).

De tre utbildningsområden som hade lägst examensgrad år 2013 var Data/IT (59 procent), Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske (64 procent) samt Teknik och tillverkning (66 procent). I jämförelse med år 2010 har Data/IT och Teknik och tillverkning haft en ökad examensgrad med 7 procentenheter respektive 2 procentenheter. Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske har däremot haft en minskad examensgrad med 7 procentenheter och är det enda utbildningsområde som har haft en minskning av examensgraden i jämförelse med år 2010.²⁰

I jämförelse med år 2010 har examensgraden ökat mest inom utbildningsområdet Transporttjänster som har haft en ökning med 10 procentenheter. Därefter följer området Friskvård och kroppsvård som har haft en ökning med 9 procentenheter.²¹

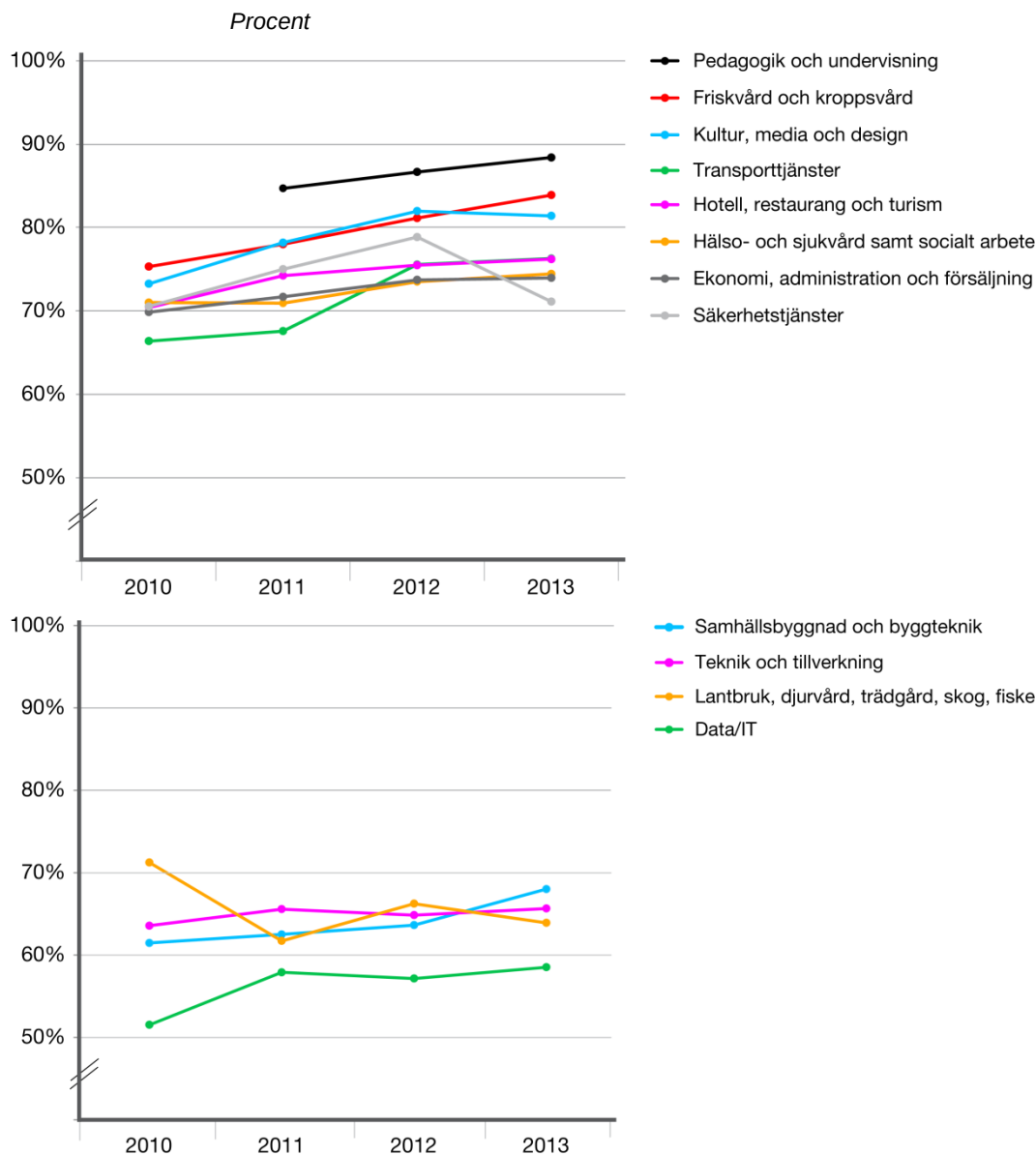
Utbildningsområdet Säkerhetstjänster hade 8 procentenheter lägre examensgrad år 2013 jämfört med år 2012. Detta är dock ett litet område som kan ha stora variationer i

²⁰ Jämförelsen är exklusive fyra små utbildningsområden som vardera hade färre än 100 antagna till avslutsåret 2013.

²¹ Notera att Pedagogik och undervisning inte ingår i jämförelsen eftersom det var färre än 100 antagna till detta utbildningsområde avslutsåret 2010.

examensgrad över tid. Examensgraden påverkas av fördelningen av platser över områdets olika utbildningsinriktningar. År 2012 var det endast 4 omgångar som avslutades inom området och år 2013 var det endast 5 omgångar. Examensgraden skiljer sig åt mycket mellan inriktningarna inom Säkerhetstjänster.

Diagram YH/KY-18 Examensgrad efter utbildningsområde 2010-2013

Notera: Fyra små utbildningsområden visas inte i diagrammen. Dessa områden hade vardera färre än 100 antagna per år till avslutsåren 2012-2013. Examensgrad för Pedagogik och undervisning visas inte för avslutsåret 2010 eftersom det var färre än 100 antagna till detta avslutsår.

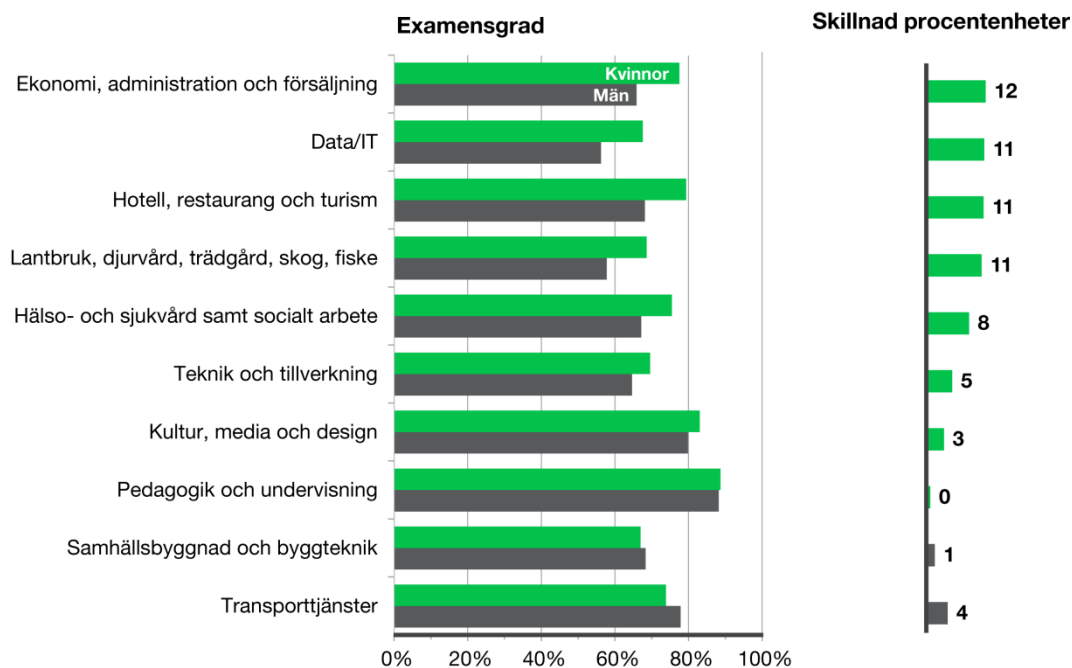
Examensgraden var mycket högre för kvinnor än för män

År 2013 var examensgraden 76 procent för kvinnor och 66 procent för män. Examensgraden var mycket högre för kvinnor än för män inom fem utbildningsområden (varav fyra stora områden med minst 700 examinerade). Det var Ekonomi, administration och försäljning, Data/IT, Hotell, restaurang och turism, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Även inom områdena Teknik och tillverkning och Kultur, media och design var examensgraden högre för kvinnor än för män.

Examensgraden var högre för män än för kvinnor inom endast två utbildningsområden. Det var Transporttjänster och Samhällsbyggnad och byggt teknik.²²

Diagram YH/KY-19 Examensgrad efter utbildningsområde och kön 2013

Procent och procentenheter

Notera: Sex små utbildningsområden visas inte i diagrammet. Dessa områden hade vardera färre än 50 antagna av ena könet till avslutsåret 2013.

²² Jämförelsen är exklusive sex små utbildningsområden som vardera hade färre än 50 antagna av ena könet till avslutsåret 2013.

2.8 Sysselsättning och etablering

De viktigaste resultaten

- **Huvudsaklig sysselsättning året efter examen**
 - Andelen examinerade 2013 som hade ett arbete 2014 var 87 procent. Andelen har legat stabilt över tid. Ingen skillnad framträder mellan könen.
 - Andelen examinerade som hade arbete var lägre i den yngsta åldersgruppen – 24 år eller yngre jämfört med övriga grupper. Likaså var andelen lägre bland utrikesfödda.
 - Vissa skillnader finns mellan utbildningsområdena när det gäller andelen examinerade som hade arbete.
- **Överensstämmelse mellan utbildning och arbete**
 - Andelen examinerade i arbete som uppgav att deras arbete överensstämde med utbildningen var något lägre 2014 jämfört med 2013, 57 procent jämfört med 62 procent.
 - Viss skillnad finns både mellan utbildningsområdena men också mellan könen inom respektive område när det gäller graden av arbetets överensstämmelse med utbildningen.
- **Etableringsstatus**
 - Av de som examinerades år 2010 från en KY- eller YH-utbildning hade 65 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden år 2012. Andelen var 71 procent bland männen jämfört med 61 procent bland kvinnorna.
 - Etableringen 1-2 år efter examen var högre för examinerade 2010 jämfört med tidigare examensår under perioden 2004-2009.
 - Skillnaden mellan utbildningsområdena i andelen etablerade av de examinerade 2010 är relativt stor, från 83 procent för utbildningsområdet med högst andel till 40 procent för utbildningsområdet med lägst andel.

Två sätt att följa upp utfall

Myndigheten för yrkeshögskolans mål är att bidra till att försörja arbetslivet med rätt kompetens i rätt tid. De utbildningar som myndigheten beviljar ska svara mot arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft. Det är därför viktigt att på olika sätt följa upp hur det går för de studerande och om de etablerar sig på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.

Examinerades anknytning till arbetsmarknaden kan mätas på olika sätt. Myndigheten för yrkeshögskolan följer årligen upp de studerandes sysselsättning året efter avslutad utbildning via en enkät till de examinerade. Det huvudsakliga syftet med uppföljningen är att belysa hur stor andel som har ett arbete året efter examen och hur väl ett eventuellt arbete överensstämmer med utbildningen. I uppföljningen tillfrågas de examinerade om deras huvudsakliga sysselsättning vid undersökningstillfället.

Som ett komplement till uppföljningen av de studerandes sysselsättning har myndigheten vid ett antal tillfällen genomfört studier av examinerades anknytning till arbetsmarknaden baserat på registeruppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB). I dessa studier har måttet etableringsstatus använts för att beskriva etableringen på arbetsmarknaden. Etableringsstatus anger en persons ställning på arbetsmarknaden under ett helt kalenderår och tar förutom sysselsättning även hänsyn till bland annat arbetsinkomst och förekomst av arbetslöshet. Det räcker således inte att ha ett arbete för att räknas som etablerad.

Nedan redovisas övergripande resultat från både den senaste uppföljningen av studerandes sysselsättning (kapitel 2.8.1) och den senaste registerstudien av examinerades etablering (kapitel 2.8.2). De utbildningar som följts upp omfattas av två eftergymnasiala utbildningsformer; yrkeshögskoleutbildningar (YH) och kvalificerade yrkesutbildningar (KY). För mer information hänvisas till respektive rapport, "Studerandes sysselsättning 2014- YH- och KY-studerande som examinerades 2013"²³ samt "Etablering på arbetsmarknaden 2012- Examinerade från KY/YH-utbildningar 2010"²⁴. Dessa finns publicerade på www.myh.se/Publikationer/.

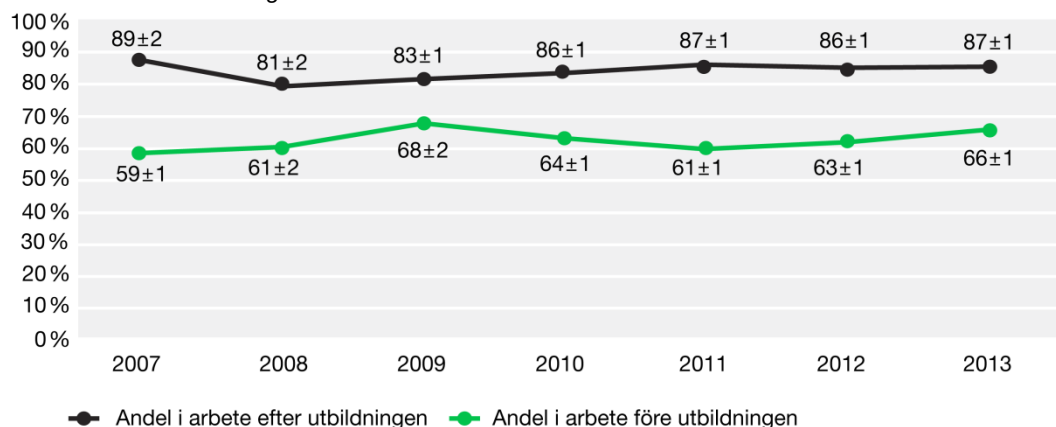
2.8.1 Studerandes sysselsättning året efter examen

Fortsatt hög andel i arbete året efter examen

En central indikator för att mäta om yrkeshögskoleutbildningar lyckas kompetensförsörja arbetslivet är andelen examinerade som året efter sin utbildning har arbete som huvudsaklig sysselsättning. Andelen examinerade som uppgav att de hade ett arbete året efter sin examen fortsatte att vara hög. Av de examinerade 2013 hade 87 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning hösten 2014, varav 82 procent var anställda och 5 procent var egenföretagare. Andelen i arbete var i stort sett densamma som föregående år. Andelen har legat högt och stabilt över tid trots den konjunkturedgång som skedde under 2008 - 2009.

Diagram YH/KY-20 Arbete före och efter examen per examensår

Anges i andel med skattat 95 % konfidensintervall

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

7 procent av de examinerade 2013 var hösten 2014 arbetssökande eller deltog i någon arbetsmarknadspolitiskt åtgärd medan 4 procent hade fortsatt att studera. Dessa andelar har i stort sett legat på samma nivåer sedan 2009.

En högre andel av de examinerade 2013 hade arbete redan innan de påbörjade sin utbildning jämfört med de som examinerades under de två tidigare åren. Det är andelen män med arbete före utbildningen som har ökat, medan kvinnornas andel har varit densamma som föregående år.

²³ Dnr MYH 2014/1127

²⁴ Dnr MYH 2015/494

Om enkätstudien ”Studerandes sysselsättning 2014”

- Statistiska centralbyrån (SCB) genomförde en enkätundersökning på uppdrag av myndigheten under hösten 2014. Den riktade sig till alla som examinerades från en YH/KY-utbildning 2013.
- Populationen utgjordes efter borttag av övertäckning (t.ex. personer som flyttat utomlands) av 11 100 personer varav 6 600 personer besvarade enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 59 procent.
- De värden som anges i rapporten har av SCB räknats upp till populationsnivå, vilket innebär att resultaten avser alla examinerade och inte endast de svarande. Eftersom svarsbortfall föreligger är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är skattningar och har ett 95-procentigt konfidsensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95-procents säkerhet.
- De allra minsta utbildningsområdena har för få examinerade för att kunna särredovisas.

Skillnader i sysselsättningen mellan olika grupper före utbildningen har blivit mindre efter utbildningen

Det finns skillnader i sysselsättningen före och efter utbildningen om man ser till olika grupper. Dessa skillnader blir dock mindre efter utbildningen eller försvinner helt. Om man ser till skillnader mellan kvinnor och män så har kvinnor i högre grad haft ett arbete innan de påbörjade sin utbildning. Däremot så utplånas skillnaderna under utbildningen och efter examen kvarstår inga skillnader mellan könen. I den yngsta åldersgruppen (24 år eller yngre) var det, till skillnad från de övriga åldersgrupperna, en lägre andel som hade arbete före sin utbildning. Skillnaden jämfört med de övriga åldersgrupperna bestod efter utbildningen, även om den hade minskat. Detsamma gäller för utrikes födda, där andelen i arbete var lägre än för inrikes födda både före och efter utbildningen

Tabell YH/KY-1 Arbete före och efter examen 2014 fördelat per grupp (avser examinerade 2013)

Anges i andel med skattat 95 % konfidsensintervall

Gruppering		Arbete före examen	Signifikant skillnad jämfört med resultatet för samtliga*	Arbete efter examen	Signifikant skillnad jämfört med resultatet för samtliga*
Samtliga		66 ± 1		87 ± 1	
Kön	Kvinnor	68 ± 1		88 ± 1	
	Män	63 ± 1	▼	86 ± 1	
Åldersgrupp	24 år eller yngre	48 ± 2	▼	84 ± 1	▼
	25 - 29 år	72 ± 1	▲	89 ± 1	
	30 - 39 år	74 ± 1	▲	89 ± 1	
	40 år eller äldre	73 ± 1	▲	88 ± 1	
Härkomst	Inrikes född	67 ± 1		88 ± 1	
	Utrikes född	56 ± 2	▼	82 ± 2	▼

* Pilarna indikerar signifikanta skillnader. De uppåtvända pilarna visar en positiv skillnad jämfört med det totala resultatet. Det motsatta gäller de nedåtgående pilarna.

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

Vissa skillnader mellan utbildningsområdena gällande andel i arbete

Andel examinerade i arbete året efter examen varierade mellan utbildningsområdena. Det är emellertid viktigt att beakta problematiken med att jämföra utbildningsområden med varandra, då de har olika förutsättningar. De kan till exempel inrymma olika utbildningsinriktningar och genomföras i olika regioner som i sin tur kan ha olika förutsättningar. Gör vi ändå en generell jämförelse visar det sig att utbildningar inom Pedagogik och undervisning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Transporttjänster samt Ekonomi, administration och försäljning i hög grad ledde till att de som examinerades 2013 hade ett arbete hösten 2014. Inom Teknik och tillverkning samt Data/IT var det däremot en lägre andel som hade ett arbete jämfört med den totala andelen.

Endast inom två av utbildningsområdena framträder det skillnader mellan könen och det är inom Samhällsbyggnad och byggteknik och inom Transporttjänster. Inom båda dessa områden var det en högre andel män som hade ett arbete jämfört med kvinnorna.

Tabell YH/KY-2 Arbete efter examen fördelat per utbildningsområde och kön 2014 (avser examinerade 2013)

Anges i andel med skattat 95 % konfidensintervall

Utbildningsområden	Totalt (båda könen)	Kvinnor	Signifikant skillnad jämfört med män*	Män	Signifikant skillnad jämfört med kvinnor *
Totalt samtliga utbildningsområden	87 ± 1	88 ± 1		86 ± 1	
Data/IT	77 ± 3	72 ± 5		79 ± 3	
Ekonomi, administration och försäljning	90 ± 1	90 ± 1		87 ± 2	
Hotell, restaurang och turism	86 ± 2	85 ± 3		91 ± 4	
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	92 ± 1	93 ± 1		88 ± 5	
Kultur, media och design	84 ± 3	81 ± 4		88 ± 4	
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	87 ± 3	84 ± 3		90 ± 4	
Pedagogik och undervisning	93 ± 4	90 ± 5		97 ± 5	
Samhällsbyggnad och byggteknik	89 ± 2	82 ± 3	▼	90 ± 2	▲
Teknik och tillverkning	83 ± 1	80 ± 3		84 ± 2	
Transporttjänster	91 ± 2	87 ± 3	▼	93 ± 2	▲

* Pilarna indikerar signifikanta skillnader. De uppåtvända pilarna visar en positiv skillnad jämfört med resultatet för det motsatta könet. Det motsatta gäller de nedåtgående pilarna.

Notera: Det är endast större utbildningsområden med minst 100 examinerade i undersökningen som redovisas i tabellen.

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

Överensstämmelse mellan utbildning och arbete minskade något

Den andra centrala indikatorn för att mäta om yrkeshögskolans utbildningar lyckas försörja arbetslivet med rätt kompetens är andelen examinerade som året efter examen har ett arbete som överensstämmer med utbildningen.

Av de examinerade 2013 som hade ett arbete året efter sin examen uppgav 57 procent att deras arbete helt eller till största delen överensstämde med utbildningen, vilket var något lägre än förra året. Andelen som uppgav att deras arbete överensstämde till viss del ökade istället något, vilket i sin tur medför att andelen som uppgav att arbetet åtminstone överensstämde till viss del var densamma som tidigare år. Den andel, som

uppgav att deras arbete inte alls överensstämde med utbildningen, var oförändrad jämfört med tidigare år.

**Tabell YH/KY-3 Överensstämmelse mellan arbete och utbildning
(av de examinerade som uppgett att de hade ett arbete)**

Anges i andel med skattat 95 % konfidsintervall

Grad av överensstämmelse	2011 avser 2010 års examinerade	2012 avser 2011 års examinerade	2013 avser 2012 års examinerade	2014 avser 2013 års examinerade
Överensstämmer helt eller till största delen	50 ± 1	62 ± 1	62 ± 1	57 ± 1
Överensstämmer till viss del	37 ± 1	27 ± 1	26 ± 1	31 ± 1
Överensstämmer inte alls	12 ± 2	11 ± 0	12 ± 1	12 ± 1

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

Av de examinerade som svarade att deras arbete bara överensstämde till viss del med utbildningen uppgav drygt hälften att deras arbete ändå överensstämde till 55 procent eller mer. Dessa resultat visar på att även de, som svarade att arbetet endast överensstämde till viss del, hade arbeten som på något sätt låg inom samma område som utbildningen. Närmare 30 procent uppgav att arbetet överensstämde i omfattningen 75 procent eller mer och 18 procent uppgav att arbetet endast överensstämde i omfattningen av 1-34 procent. Exempelvis kan det vara så att vissa arbetsuppgifter överensstämmer med utbildningen medan andra uppgifter inte gör det.

De som svarat att arbetet inte alls överensstämde med deras utbildning uppgav som huvudsakliga orsaker att det överhuvudtaget var svårt att få ett arbete, att de saknar den erfarenhet som krävs för att få arbetet och att det är svårt att få ett arbete där de vill bo. Män har i högre grad än kvinnorna uppgett att de saknar den erfarenhet som krävs för att få arbete.

Viss skillnad finns mellan utbildningsområdena och mellan könen

Mellan de olika utbildningsområdena framträder det vissa skillnader när det gäller arbetets överensstämmelse med utbildningen. Inom Pedagogik och undervisning, Transporttjänster och Hälso- och sjukvård samt socialt arbete är andelen examinerade som hade ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen högre än det totala resultatet för samtliga utbildningsområden. Det omvända gäller inom Teknik och tillverkning och inom Hotell, restaurang och turism.

Vissa variationer framträder också mellan könen inom de olika utbildningsområdena. Inom Ekonomi, administration och försäljning är det en högre andel kvinnor än män som hade ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med deras utbildning. Det motsatta gäller inom Hotell, restaurang och turism, Teknik och tillverkning samt Transporttjänster.

I tabellen framgår det också att andelen kvinnor som hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med deras utbildning är högre inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete jämfört med resultatet för kvinnorna totalt sett.

Likaså framgår det att andelen män som hade ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen är högre inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och inom Pedagogik och undervisning än resultatet totalt sett för männen.

Tabell YH/KY-4 Arbete som överensstämde helt eller till största delen 2014 per utbildningsområde och kön
(av de examinerade som uppgett att de hade arbete)*

Anges i andel med skattat 95 % konfidensintervall

Utbildningsområden	Totalt (båda könen)	Kvinnor	Signifikant skillnad jämfört med män	Män	Signifikant skillnad jämfört med kvinnor
Totalt samtliga utbildningsområden	57 ± 1	58 ± 1		57 ± 1	
Data/IT	60 ± 3	59 ± 6		60 ± 4	
Ekonomi, administration och försäljning	57 ± 2	59 ± 2	▲	51 ± 4	▼
Hotell, restaurang och turism	47 ± 4	44 ± 4	▼	57 ± 8	▲
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	64 ± 2	63 ± 2		70 ± 7	
Kultur, media och design	59 ± 4	55 ± 5		64 ± 6	
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	58 ± 4	59 ± 5		56 ± 7	
Pedagogik och undervisning	69 ± 7	64 ± 9		74 ± 11	
Samhällsbyggnad och byggteknik	57 ± 3	57 ± 5		57 ± 3	
Teknik och tillverkning	50 ± 2	44 ± 4	▼	5 ± 2	▲
Transporttjänster	67 ± 3	56 ± 5	▼	7 ± 4	▲

* Pilarna indikerar signifikanta skillnader. De uppåtvända pilarna visar en positiv skillnad jämfört med resultatet för det motsatta könet. Det motsatta gäller de nedåtgående pilarna.

Notera: Det är endast större utbildningsområden med minst 100 examinerade i undersökningen som redovisas i tabellen.

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

Slår vi istället ihop de två svarsalternativen *överensstämmer helt eller till största delen* med *överensstämmer till viss del* (överensstämmer åtminstone till viss del) är det bara två områden som skiljer sig mot det totala resultatet för samtliga utbildningsområden. Det är Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Teknik och tillverkning. Inom det förstnämnda området är andelen examinerade som hade ett arbete som åtminstone överensstämmer till viss del högre än det totala resultatet medan andelen inom Teknik och tillverkning är lägre än det totala resultatet.

Många faktorer påverkar resultaten

Variationerna i resultatet mellan olika grupper, utbildningsområden och regioner kan bero på många olika saker. Bland annat påverkas resultaten sannolikt av konjunkturella förändringar i ekonomin, de examinerades geografiska rörlighet och förekomst av säsongarbete inom vissa branscher.

Konjunktursvängningar kan påverka efterfrågan nationellt och regionalt. Utvecklingen i ekonomin generellt och specifikt inom olika branscher och regioner spelar sannolikt roll för såväl andel i arbete som andel vars arbete överensstämmer med utbildningen.

Utbildningarnas resultat påverkas sannolikt av om de ska tillgodose ett nationellt eller ett regionalt kompetensbehov. Vissa av utbildningarna är avsedda att kompetensförsörja hela landet och examinerade från dessa utbildningar finns troligen kvar i studielänet i mindre utsträckning efter att de har tagit examen i jämförelse med utbildningar som är

avsedda att kompetensförsörja ett regionalt behov. En tidigare studie²⁵ som Myndigheten för yrkeshögskolan gjorde 2011 visade dock att nästan 60 procent av de examinerade bodde i studieregionen²⁶ såväl före som efter utbildningen. Personliga skäl spelar roll för hur villiga de examinerade är att flytta till en annan del av landet där efterfrågan på kompetensen finns. Detta skulle kunna vara en del i förklaringen till att andelen examinerade inom vissa utbildningsområden och län i lägre omfattning har ett arbete som överensstämmer med den utbildning de genomfört. En del utbildningar är dock avsedda att tillgodose kompetensbehovet i regionen och där kan det antas att de examinerade i större utsträckning kan stanna kvar och få arbete i regionen.

Säsongsarbete kan inom vissa områden vara orsaken till en lägre grad av överensstämmelse mellan utbildning och arbete för examinerade i arbete. Måttidpunkten för undersökningen (hösten) kanske gör att resultaten underskattas något inom exempelvis Hotell, restaurang och turism. När mätningen görs har till exempel sommarsäsongen avtagit och vintersäsongen ännu inte påbörjats i full utsträckning.

2.8.2 Etableringsstatus

Två tredjedelar av de examinerade 2010 var etablerade på arbetsmarknaden 2012

Av de som år 2010²⁷ examinerades, från en KY- eller YH-utbildning²⁸, var 65 procent etablerade på arbetsmarknaden år 2012. Det var 12 procent av de examinerade som hade en osäker ställning på arbetsmarknaden, 11 procent en svag ställning, 3 procent var utanför arbetsmarknaden och 9 procent studerade.

Om registerstudien "Etablering på arbetsmarknaden 2012"

- Studien följer upp examinerade 2010 och deras etablering på arbetsmarknaden 2012.
- Statistiken baseras på registeruppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB).
- För att beskriva etableringen används måttet etableringsstatus. Det visar en persons aktivitet på arbetsmarknaden under ett helt kalenderår utifrån uppgifter om bland annat sysselsättning, arbetsinkomst och arbetslöshet.
- För att räknas som **etablerad** (ha en etablerad ställning) måste personen ha en årlig arbetsinkomst på minst 209 100 kronor (2012 års inkomstgränser). Personen ska ha varit sysselsatt i november månad det aktuella året och får inte ha studerat, varit arbetslös eller i arbetsmarknadspolitiska åtgärder någon del av året.
- Av de 9 300 examinerade år 2010 som ingick i studien hade 94 procent gått en KY-utbildning och 6 procent en YH-utbildning.

Etableringen påverkades av konjunkturen

KY/YH-examinerades ställning på arbetsmarknaden skiljer sig mellan olika examensår. Här kan konjunkturen och arbetsmarknadsläget vid examensåret spela roll för de examinerades möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Vilka utbildningar som

²⁵ Myndigheten för yrkeshögskolan (2011) "Analyser av utbildningar och studeranden med fokus på - Flyttmönster hos examinerade före och efter Ky-utbildning"

<https://www.myh.se/Publikationer/Analyser-av-utbildningar-och-studeranden-med-fokus-pa1/>

²⁶ I studien utgicks från lokala arbetsmarknadsregioner.

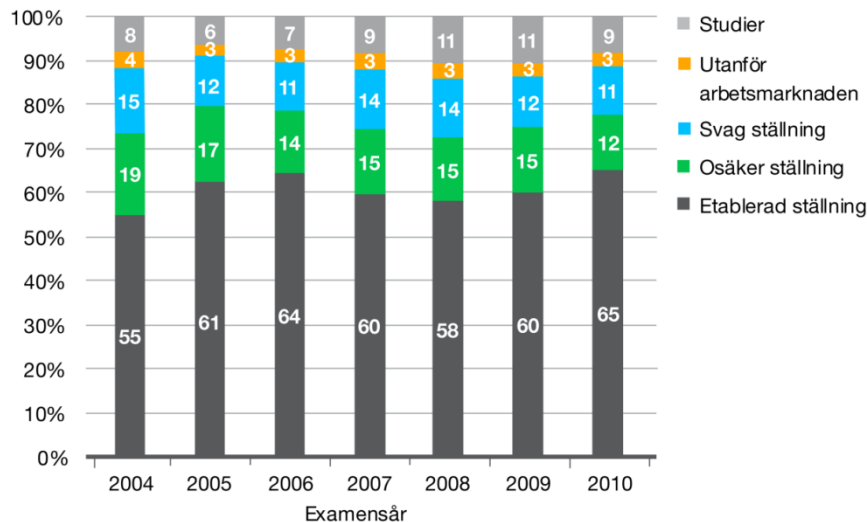
²⁷ På grund av eftersläpningar i registerdata var 2012 det senaste året som det fanns statistik för vid studiens genomförande.

²⁸ De första examinerade från YH avslutade sina utbildningar år 2010. Av de examinerade år 2010 har 94 procent gått KY-utbildning och 6 procent en YH-utbildning.

genomförts varierar också mellan åren, vilket kan påverka etableringen för ett specifikt examensår. Etableringen 1-2 år efter examen var högre för examinerade 2010 jämfört med tidigare examensår under perioden 2004-2010.

Diagram YH/KY-21 Etableringsstatus 1-2 år efter examen från KY/YH, fördelat efter examensår

Procentuell fördelning

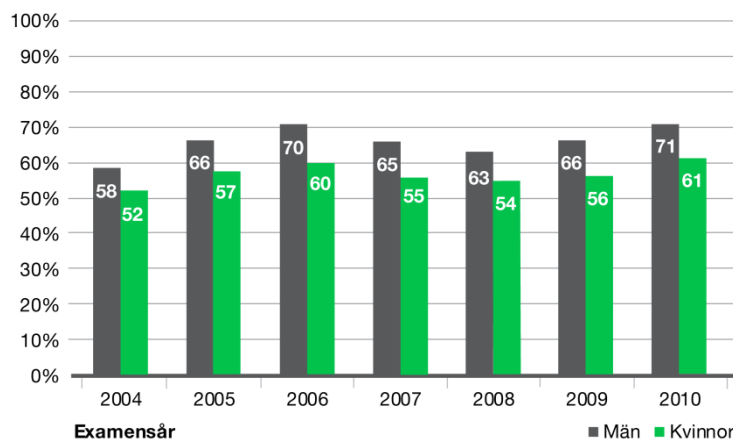
Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

Stora skillnader i etableringen mellan könen

Av de examinerade från KY/YH-utbildningar år 2010 hade 71 procent av männen och 61 procent av kvinnorna en etablerad ställning på arbetsmarknaden år 2012. Männen var således etablerade i större utsträckning än kvinnorna. Skillnaden i etablering mellan könen har legat på omkring 10 procentenheter för samtliga examensår under perioden 2004-2010. Till viss del beror skillnaden mellan könen på att utbildningsområdena med högst etablering även har en stor andel manliga examinerade. Även när jämförelsen mellan könen görs på utbildningsområdesnivå är emellertid andelen med etablerad ställning i många fall större för männen än för kvinnorna.

Diagram YH/KY-22 Andel med etablerad ställning 1-2 år efter examen från KY/YH, fördelat efter examensår och kön

Procent

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

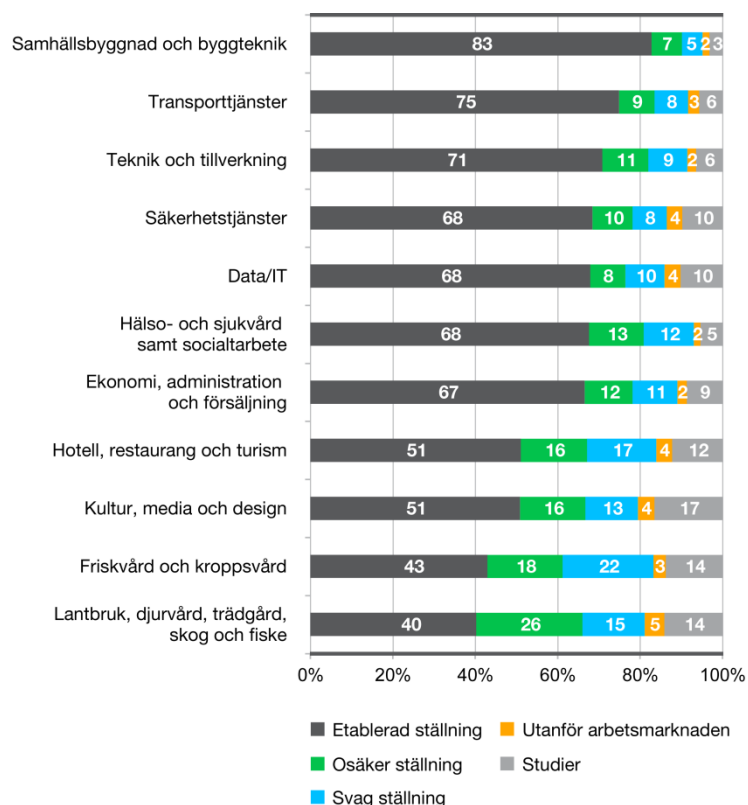
Totalt sett slår kravet på en inkomst på minst 209 100 kronor hårdast mot KY/YH-examinerades etableringsstatus. Det gäller speciellt kvinnorna som i lägre grad än männen klarade inkomstgränsen för att räknas som etablerad. Även kravet på att inte ha varit arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitiska åtgärder under en enda dag nås av långt ifrån alla.

Stora skillnader i etableringen mellan utbildningsområdena

I diagrammet nedan visas examinerades etablering 1-2 år efter examen fördelat efter de större utbildningsområdena.²⁹ Etableringen varierar i relativt stor utsträckning mellan de redovisade utbildningsområdena. Högst andel etablerade, av de examinerade 2010, fanns inom Samhällsbyggnad och byggt teknik där 83 procent var etablerade. Även inom Transporttjänster samt Teknik och tillverkning var andelen etablerade högre än 70 procent. Flera utbildningsområden hade en etablering på strax under 70 procent; Data/IT, Ekonomi, administration och försäljning samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Lägst andel etablerade på arbetsmarknaden hade Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt Friskvård och kroppsvård. För dessa två utbildningsområden var andelen etablerade 40 procent eller strax däröver.

Diagram YH/KY-23 Etableringsstatus 2012 för examinerade från KY/YH år 2010, fördelat efter utbildningsområde

Procentuell fördelning

Notera: Det är endast större utbildningsområden med minst 50 examinerade som redovisas i diagrammet.

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB

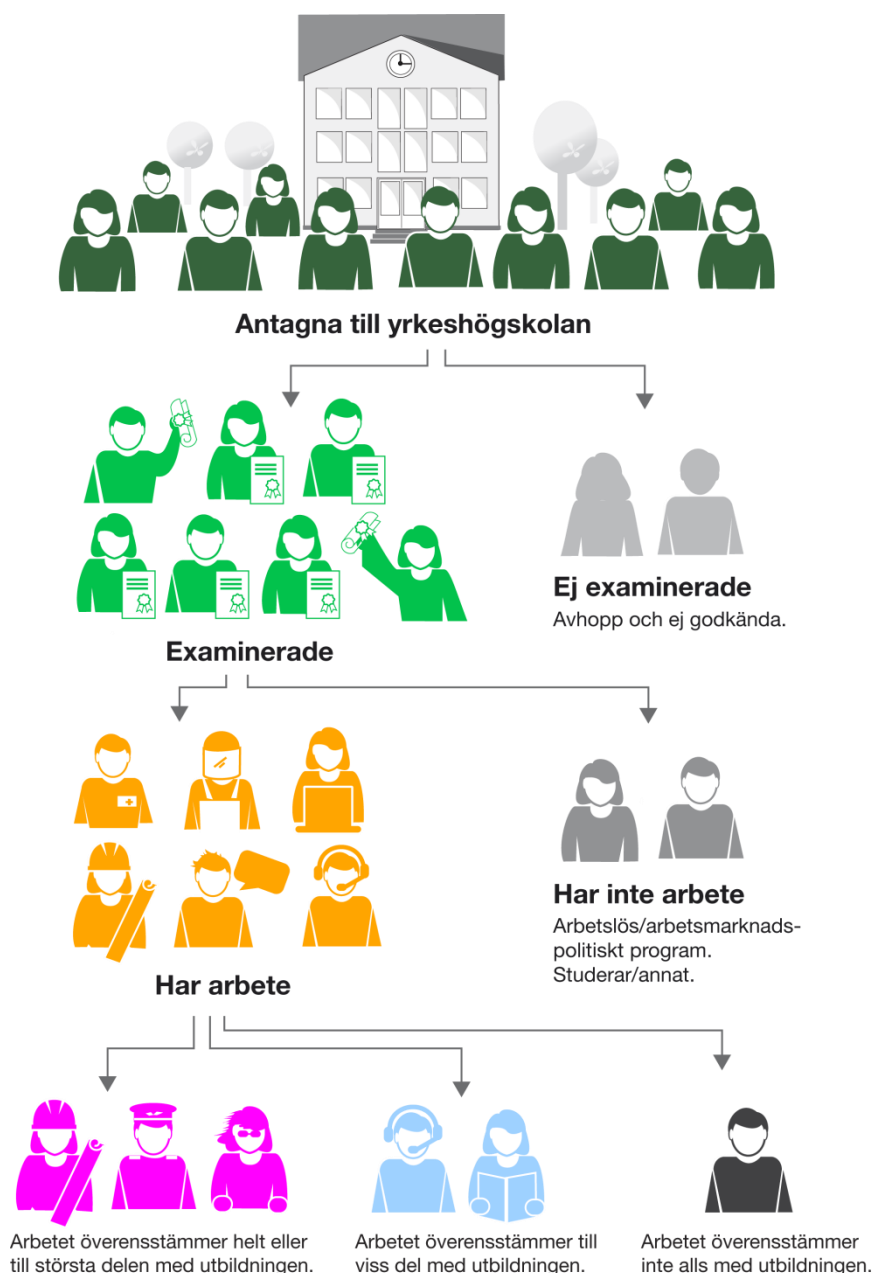
²⁹ Endast utbildningsområden med minst 50 examinerade redovisas i diagrammet. Utbildningsområdena Pedagogik och undervisning, Journalistik och information, Juridik samt Miljövård och miljöskydd har därför exkluderats i redovisningen.

Hur arbetsmarknaden ser ut för olika yrken påverkar självklart etableringen för de examinerade inom ett utbildningsområde. Att etableringen varierar mellan utbildningsområden kan även till viss del förklaras av etableringsmåttets utformning. I yrken där andelen företagare är hög är andelen etablerade ofta relativt låg, medan en hög andel etablerade ofta sammanfaller med en hög andel renodlade anställda. Detta beror på att det är vanligare att företagare har låga inkomster och därmed oftare hamnar i kategorin med osäker ställning på arbetsmarknaden. Hur vanligt det är med säsongsarbete och deltidsarbete kan också bidra till skillnader i etablering.

2.9 Från förväntningar till resultat och utfall

Hur gick det för de antagna till yrkeshögskolan? Avslutade de antagna sin utbildning med examen? Fick de ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen och levererade därmed de kvalifikationer som arbetslivet efterfrågade när myndigheten beviljade utbildningen?

Dessa faktorer förväntar sig myndigheten ska vara uppfyllda. Därför är det viktigt att följa upp utbildningarna för att kunna förstå och påverka utbildningarnas utfall. Bilden³⁰ nedan illustrerar hur de antagna följs upp vad gäller examina och sysselsättning efter examen.

³⁰ Observera att bilden är en illustration av hur uppföljning sker. Den ska inte användas för att räkna ut resultaten.

Tre centrala mått

Vi för här ett resonemang utifrån de resultat som presenteras i denna rapport, dvs. de uppföljningar som görs om examensgrad för de antagna och de examinerades sysselsättning året efter examen. Vi kallar det *verkningsgrad för de antagna*. Verkningsgraden för de antagna avser förhållandet mellan antal examinerade i uppföljningen vars arbete överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen och antal antagna.

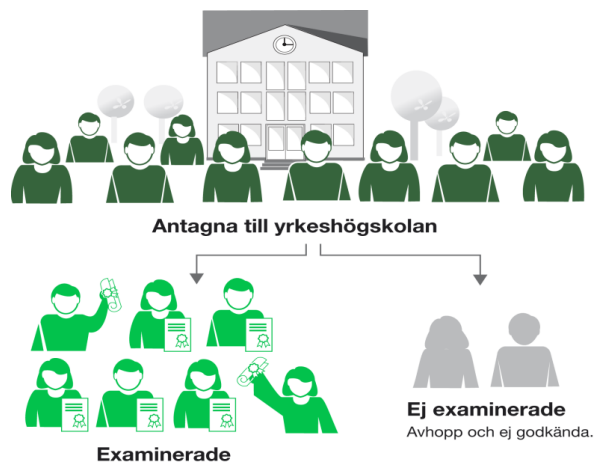
För att förstå vad verkningsgraden innebär, vilka delar som påverkar den och vad man bör tänka på vid tolkningen, delas beräkningen in i olika steg utifrån följande mått:

- examensgrad
- andel i arbete året efter examen
- andel som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med den utbildning de genomgått.

Nedan beskrivs beräkningen av verkningsgraden 2014 i tre steg, ett för varje mått.

Examensgrad

Varje år följer myndigheten upp hur många av de antagna som avslutat sin utbildning med examen. Uppföljningarna görs för alla utbildningsomgångar som avslutas ett visst år. I dagsläget finns endast mycket begränsad statistik om de som inte tar examen och deras studieprestationer.

Antalet antagna vars utbildning avslutades under 2013 var 16 100 personer. Av dessa tog 11 400 examen, vilket gjorde att examensgraden för 2013 blev 71 procent.

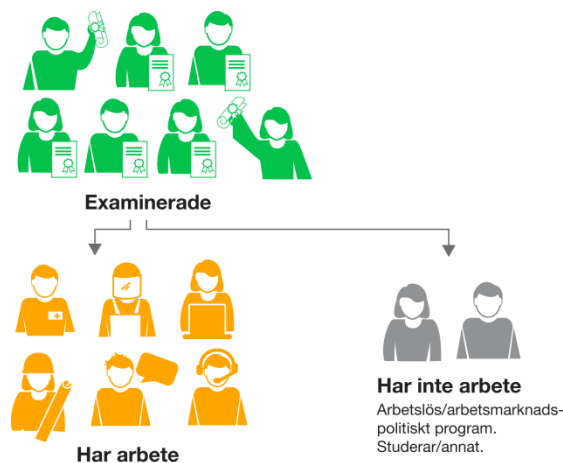
Examensgraden har ökat successivt de senaste åren men den varierade mellan olika grupperingar. Dels varierade den mellan könen, där kvinnor hade en högre examensgrad, dels mellan utbildningsområden där Data/IT, Teknik och tillverkning samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske hade en lägre examensgrad än övriga utbildningsområden. För mer detaljerad information, se kapitel 2.7. I bilden nedan visas den totala examensgraden och hur den har förändrats över tid.

Andel i arbete

Vi antar att endast de examinerade uppfyller de krav på kompetens som arbetslivet har ställt och som har formulerats i målen för respektive utbildning. Det är det huvudsakliga skälet till varför myndigheten inte följer upp antagna som antingen hoppat av utbildningen eller genomgått hela utbildningen men inte fått examen på grund av icke godkända betyg på någon eller några kurser.

Det är troligt att många av de antagna som inte tagit examen har ett arbete vid tidpunkten för uppföljningen av de examinerade. Myndigheten får signaler från t.ex. utbildningsanordnare att en del studerande inte avslutar sin utbildning eftersom de blivit erbjudna relevanta arbeten redan under utbildningen. En av myndighetens uppföljningar³¹ visade dock på motsatta signaler, till exempel att studerande inte avslutar utbildningen på grund av att den varit för svår. Om de som inte har fått examen ändå har relevanta arbeten efter utbildningen (och om de kan dra nytta av de delar i utbildningen som de deltagit i), behöver dock undersökas närmare innan man kan dra några generella slutsatser.

Cirka 9 700 av de examinerade 2013³² hade ett arbete året efter sin examen (hösten 2014) vilket motsvarar ca 87 procent.

Andelen examinerade i arbete året efter examen har legat högt och stabilt mellan 86 och 87 procent under de senaste åren, men den varierade, precis som examensgraden, mellan olika grupperingar. Examinerade som var 24 år eller yngre samt examinerade med utländsk härkomst hade i lägre grad ett arbete året efter examen jämfört med övriga.

Andelen varierade också mellan utbildningsområdena. Det var en lägre andel examinerade inom Data/IT och Teknik och tillverkning som hade ett arbete året efter examen jämfört med andra utbildningsområden. För mer detaljerad information, se kapitel 2.8.1. I bilden nedan visas hur andelen examinerade i arbete året efter examen har utvecklats över tid.

³¹ Rapport: Studie om examensgraden för yrkeshögskoleutbildningar inom området Data/IT. Dnr MYH 2014/420

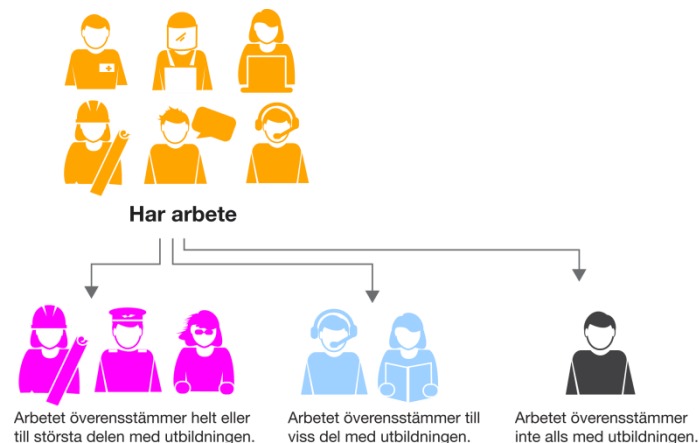
³² I uppföljningen ingick 11 100 av 11 400 examinerade. Differensen består av övertäckning (t.ex. personer som efter sin utbildning flyttat utomlands) och examinerade som tagit examen efter att uppföljningen gjordes. I beräkningen av verkningsgraden exkluderas dessa individer – både i antal antagna och i antal examinerade.

Matchningsgrad

De som i uppföljningen svarar att de har ett arbete får även svara på i vilken grad deras arbete överensstämmer med utbildningen. I frågan specificeras inte vidare vad som menas med överensstämmelse mellan utbildning och arbete, vilket innebär att det blir de svarandes personliga tolkning som avgör. Det är således viktigt att tänka på att det inte handlar om arbetslivets nöjdhet med den kompetens de har fått utan de examinerades uppfattning av utbildningens överensstämmelse med arbetet. Därför måste man vara försiktig när man använder måttet som indikator på måluppfyllelse för utbildningsformen. Det är flera faktorer som bidrar till att utbildningen inte överensstämmer exakt med det som arbetslivet efterfrågar. Några faktorer som kan lyftas särskilt är att

- arbetslivet i Sverige generellt har begränsad kunskap om och erfarenhet av att formulera kompetensbehov så att behoven kan omsättas till utbildningskoncept
- en utbildning är en kompromiss mellan olika arbetsgivare som i sin tur kan ha varierande behov
- det finns risk att behoven hinner ändras från att ett utbildningskoncept tas fram tills att de examinerade står till arbetsmarknadens förfogande, framförallt i branscher som utvecklas snabbt och i utbildningar som har en smal inriktning och lång utbildningstid.

I vår uppföljning utgår vi från att arbeten som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen är relevanta arbeten i enlighet med det kompetensbehov som arbetslivet uttryckte när utbildningen beviljades. Detta kompetensbehov ligger till grund för utbildningens innehåll och utformning. År 2014 fick de som hade svarat att deras arbete endast till viss del överensstämde med utbildning också ge en uppskattning av i vilken omfattning deras arbete överensstämde med utbildningen. Även om vi inte vet vilken aspekt de examinerade tänkte på när de svarade, så kan vi av deras svar ändå dra slutsatsen att troligtvis åtminstone en del av dem har relevanta arbeten i förhållande till utbildningen.

Cirka 5 600 av de examinerade som hade arbete (cirka 9 700 examinerade i arbete) hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, vilket motsvarar 57 procent. Vi kallar denna andel matchningsgrad.

Andelen examinerade som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med den utbildning de genomgått (av de som hade arbete året efter examen) har varierat mellan 50 och 62 procent under de senaste åren. Andelen varierade också mellan utbildningsområdena. Även här hade Teknik och tillverkning sämre resultat. Hotell, restaurang och turism avviker negativt jämfört med andra utbildningsområden. För mer detaljerad information, se kapitel 2.8.1. I bilden nedan visas matchningsgradens utveckling över tid.

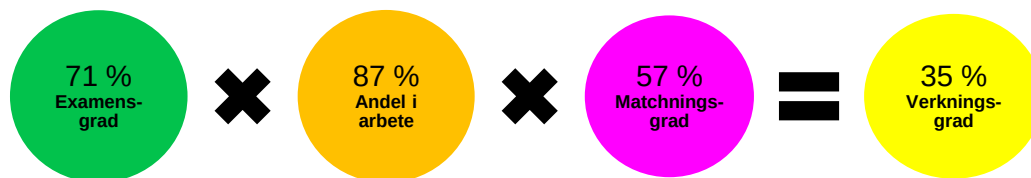

Verkningsgrad för de antagna

Man kan kombinera alla tre mått för att få relationen mellan antalet examinerade med arbeten som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen och antalet antagna. Detta kallar vi för verkningsgrad för de antagna.

Verkningsgraden redovisas för det år som uppföljningen av sysselsättningen gjordes. Det handlar därför inte om antagna som påbörjade utbildningen ett visst år utan vi utgår från examensgraden ett visst år och dessa examinerades sysselsättning. Av 16 100 antagna på utbildningar som avslutades 2013³³ var det cirka 5 600 som hösten 2014 hade arbeten som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen. Verkningsgraden för 2014 var 35 procent.

I bilden nedan visas beräkningen för verkningsgrad 2014 för de antagna som studerade på utbildningsomgångar som avslutades år 2013 utifrån de tre måtten som påverkar storleken på verkningsgraden:

Som bilden nedan visar har verkningsgraden ökat mellan 2011 och 2012 men sjunkit något mellan 2013 och 2014. För att förstå vad som orsakat förändringarna måste utvecklingen i de tre måtten som ligger till grund för verkningsgraden beaktas.

Alla tre mått påverkar verkningsgraden

Alla tre måtten påverkar verkningsgraden. De kan verka åt samma eller åt olika håll beroende på hur de utvecklas över tid. Examensgraden har ökat något över tid, från 67 procent år 2011 till 71 procent år 2013. Därför har examensgradens utveckling bidragit till en ökning av verkningsgraden sett till hela perioden 2011 till 2014. Andelen i arbete har legat stabilt över tid och kan därför inte förklara förändringarna i verkningsgraden. Matchningsgraden har däremot förändrats över tid: andelen ökade från 2011 till 2012 och sjönk något från 2013 och 2014. Om vi enbart ser till förändringen från 2013 till 2014 så förklaras minskningen av verkningsgraden till stor del av minskningen i matchningsgraden.

Om man vill öka verkningsgraden måste man se till alla tre måtten. Att öka examensgraden räcker inte långt om inte också matchningsgraden ökar och tvärtom. Detta blir än mer uppenbart om man ser till verkningsgraden inom olika utbildningsområden. Verkningsgraden inom Data/IT påverkas negativt av en mycket låg examensgrad och en låg andel i arbete även om matchningsgraden inte är sämre än för samtliga utbildningsområden. Verkningsgraden inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog

³³ I beräkningen av verkningsgraden exkluderas personer som varit övertäckning i sysselsättningsuppföljningen (300 personer). Se föregående fotnot.

och fiske dras ner av en låg examensgrad samtidigt som andelen i jobb och matchningsgraden ligger runt genomsnittet för samtliga utbildningsområden. Teknik och tillverkning däremot har låga värden för samtliga tre mått. Positiva exempel är utbildningsområdet Pedagogik och undervisning (som haft en mycket högre examensgrad, andel i arbete och matchningsgrad än samtliga områden i genomsnitt) och Transporttjänster (som haft en examensgrad något över genomsnittet samt en hög andel i arbete och en hög matchningsgrad).

Verkningsgraden är ett snävt mått

Verkningsgraden bygger på snäva antaganden, vilket framförallt gäller matchningsgraden. Därför handlar verkningsgraden inte om yrkeshögskolans måluppfyllelse, dvs. om utbildningsformen lyckas förse arbetslivet med kvalificerad arbetskraft. Den visar snarare på hur väl kompetensförsörjningen överensstämmer med arbetslivets beställning av kompetens av utbildningsanordnare vid den tidpunkt då ett utbildningskoncept skulle tas fram.

Antagandet att de som inte examinerats inte heller kan tillgodose arbetslivets behov eftersom de inte har visat att de uppnår utbildningsmålen behöver lyftas fram ännu en gång. Sannolikt har åtminstone en del av de antagna som inte avslutat utbildningen med examen ändå kunnat bidra till att minska kompetensbristen inom relevanta områden då de tillgodogjort sig delar av utbildningen. Verkningsgraden underskattas därför sannolikt något om man skulle se till hur yrkeshögskolan totalt bidrar till kompetensförsörjningen.

Vi kan anta att även matchningsgraden underskattas till viss del. Av de examinerade som svarade att deras arbete bara överensstämde till viss del med utbildningen uppgav drygt hälften att deras arbete ändå överensstämde till 55 procent eller mer. Dessa resultat visar på att även de, som svarade att arbetet endast överensstämde till viss del, hade arbeten som på något sätt låg inom samma område som utbildningen.

Även de examinerade som hade arbeten som inte alls överensstämde med utbildningen tillgodosåg ett kompetensbehov på arbetsmarknaden. Om deras kvalifikationer inte varit värdefulla skulle de inte fått något arbete alls. De bidrar till arbetsmarknadens kompetensförsörjning, även om det är inom ett annat område än det som utbildningen var inriktad mot.

3 Kompletterande utbildningar

3.1 Kompletterande utbildningar – en introduktion

Kompletterande utbildningar (KU) är fristående gymnasiala eller eftergymnasiala utbildningar som staten stöder på olika sätt. De finns inom många olika områden och kan delas in i yrkesutbildningar, utbildningar som förbereder för vidare studier vid konstnärliga högskolor och utbildningar som bidrar till att bevara det svenska kulturarvet. Utbildningsformen tillgodoser behovet av utbildningar och kurser som på grund av sin utformning inte ryms inom andra utbildningsformer och som därför har ett eget regelverk. De anordnas enbart av privata huvudmän och de allra flesta utbildningar är avgiftsbelagda. Utbildningarna ger inte någon formell behörighet till fortsatta studier. Utbildningarna utgör ett komplement till gymnasieskolan eller har som lägst genomgången gymnasieskola eller viss yrkeserfarenhet som antagningskrav.

Kompletterande utbildningar fasas ut 2015-2018

Den 25 december 2013 upphörde förordningen om statligt stöd till kompletterande utbildningar. I februari 2015 har delar av beståndet av utbildningar inom kompletterande utbildningar överförs till förordningen (2013:871) om statligt stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. Ett antal utbildningar har överförs till yrkeshögskolan. Med hänvisning till de övergångsbestämmelser som gäller kommer det dock att finnas aktiva utbildningar inom de tre förordningarna under perioden 2015-2018.

Tre former av stöd

Det finns tre former av statligt stöd för att bedriva de kompletterande utbildningarna:

- Statlig tillsyn
- Statlig tillsyn och berättigande till studiestöd för eleverna
- Statlig tillsyn, berättigande till studiestöd för eleverna och statsbidrag.

Statlig tillsyn och berättigande till studiestöd för eleverna

För att en utbildning ska kunna få denna form av statligt stöd krävs att den är *värdefull* ur nationell synpunkt. Vid bedömningen av detta ska det beaktas om

- utbildningen ökar tillgången på värdefull yrkesskicklighet inom ett yrke som det finns ett nationellt behov av
- utbildningen leder till ett arbete, utvecklar erforderlig kompetens i befintligt arbete eller förbereder för andra studier
- huvudmannen för utbildningen samverkar med det omgivande samhället
- utbildningen har en från samhällssynpunkt lämplig regional placering.

Statlig tillsyn, berättigande till studiestöd för eleverna samt statsbidrag

För att en kompletterande utbildning ska kunna få denna form av statligt stöd utöver det som krävs för att få statlig tillsyn och berättigande till studiemedel krävs att den är *särskilt värdefull* ur nationell synpunkt. Vid bedömningen provas om utbildningen

- ger en särskilt kvalificerad kompetens inom ett yrkesområde
- tillgodoser behov inom smala yrkesområden eller leder fram till udda yrken
- bidrar till att bevara traditionell yrkeskunskap
- bidrar till att bevara det svenska kulturarvet
- bidrar till att utveckla ny kunskap inom ett framtidsyrke.

Övriga krav på utbildningarna

Utöver de specifika kraven för respektive stödform finns det generella krav på utbildningarna. Bland annat krävs att utbildningarna har en viss omfattning vad gäller lärar- eller handledarledd undervisning.

Stödformerna kan kombineras på fyra sätt

Stödformerna kan kombineras på fyra sätt enligt olika villkor:

- Enbart statlig tillsyn
- Statlig tillsyn och studiestöd
- Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag
- Statlig tillsyn och statsbidrag.

Utbildningarna med Statlig tillsyn och statsbidrag är i huvudsak korttidskurser. De ska ge en särskilt kvalificerad kompetens inom ett yrkesområde och anordnas i anslutning till en lärlingsutbildning, eller bidra till att bevara det svenska kulturarvet.

Tillståndsgivning för de olika typerna av stöd inom KU

Statligt stöd i form av studiestödsplatser och statsbidrag fördelas inom ramen för årliga ansökningsomgångar. Sådana ansökningsomgångar genomfördes dock inte under 2012, och 2013 i avvaktan på att förordning (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar skulle upphävas och ersättas med ett nytt regelverk. Istället kunde huvudmännen ansöka om förlängning av befintliga beslut (beslut om förlängning fattades dels i januari och dels i december 2013). Därför har utbildningsutbudets sammansättning för utbildningar med studiestöds- och/eller statsbidragsplatser endast förändrats marginellt från 2012 till 2014. Förändringen i antal utbildningar beror således i huvudsak på huvudmännens val att bedriva utbildningarna eller inte.

Hur många studiestödsplatser som kan fördelas per år regleras i myndighetens regleringsbrev. Statligt stöd i form av Statlig tillsyn kan huvudmän ansöka om löpande. Även tillståndsprövningen sker löpande. Beviljande av statligt stöd i form av Statlig tillsyn begränsas inte i och med att inga medel fördelas.

Ur samhällssynpunkt lämplig regional placering

Vid bedömning om en utbildning är ur samhällssynpunkt lämpligt regional placerad utgår myndigheten från att det ska finnas goda infrastrukturella förutsättningar på aktuell plats i form av t.ex. lokaler samt tillgång på personal med rätt kvalifikationer. I bedömningen tas också hänsyn till om det inom ett geografiskt område finns ett befintligt eller potentiellt kluster inom en näringsgren. Samtidigt ska myndigheten verka för att det finns en spridning av utbildningarna över landet med hänvisning till ett regionalt utvecklingsperspektiv.

Läs mer om utbildningsformen på www.myh.se/.

3.2 Övergripande utveckling av kompletterande utbildningar

De viktigaste resultaten

Antalet skolor och utbildningar har minskat sedan 2012

- Antalet skolor ökade mellan 2009-2012 men har därefter minskat.
- Antalet utbildningar har minskat från 2012 till 2014. Antalet utbildningar med enbart Statlig tillsyn minskade mest.
- Flest utbildningar fanns 2014 inom Hantverk och Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård samt Konst.
- Antal utbildningar har minskat i samtliga kategorier förutom Djurvård sedan 2012.
- Utvecklingen av kategorierna över tid följer inte något enhetligt mönster.
- Störst förändringar i antal utbildningar från 2004-2014 skedde inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård.
- Flest utbildningar i Stockholms län men det är också i där antalet utbildningar minskade mest.

Antalet deltagare har minskat sedan 2012

- Antalet deltagare har minskat sedan 2012.
- Flest deltagare fanns på utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag.
- Flest deltagare gick en utbildning inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård.
- Könsfördelningen var ojämn inom nästan alla utbildningskategorier.
- I alla åldersgrupper var det en större andel kvinnor än män.
- Spridningen var stor vad gäller ålder men flest elever var mellan 20 och 24 år.

Fullföljandegraden fortsatt hög

- Totalt sett var fullföljandegraden år 2014 hög och låg på samma nivå som tidigare år.
- Fullföljandegraden var år 2014 hög inom alla stödformer och inom nästan alla utbildningskategorier.

3.2.1 Skolor och utbildningar

Minskning av antalet skolor jämfört med 2013

År 2014 fanns det 90 huvudmän³⁴ som bedrev kompletterande utbildningar fördelat på 114 skolor. Antalen har minskat jämfört med 2013 då det fanns 99 huvudmän och 124 skolor. En huvudman kan driva flera olika skolor vilket förklarar skillnaden mellan antal huvudmän och antal skolor. Det var dock inte särskilt vanligt, 2014 hade endast 7 huvudmän fler än en skola.

Antal skolor som bedrev kompletterande utbildningar har varit stabilt och legat runt 100 mellan hösten 2004 och hösten 2009. Från hösten 2009 till hösten 2012 ökade antalet skolor med ca 20. Sedan dess har antalet minskat igen och låg 2014 på samma nivå som 2010.

³⁴ En huvudman är en organisation med ett organisationsnummer. En organisation kan bedriva flera skolor som då organisatoriskt sett tillhör organisationen även om det inte måste framgå av skolans namn.

Antalet utbildningar har minskat från 2012 till 2014

År 2014 bedrevs 245 kompletterande utbildningar vilket var en minskning med 22 utbildningar jämfört med föregående år. Utbildningsutbudet har dock förändrats något mer än så i och med att 31 utbildningar försvann mellan 2013 och 2014 samtidigt som 9 andra tillkom. Av de utbildningar som försvann hade 23 stycken beslut som gick ut under 2013 eller 2014 och 7 stycken hade beslut till och med 2015 eller längre.

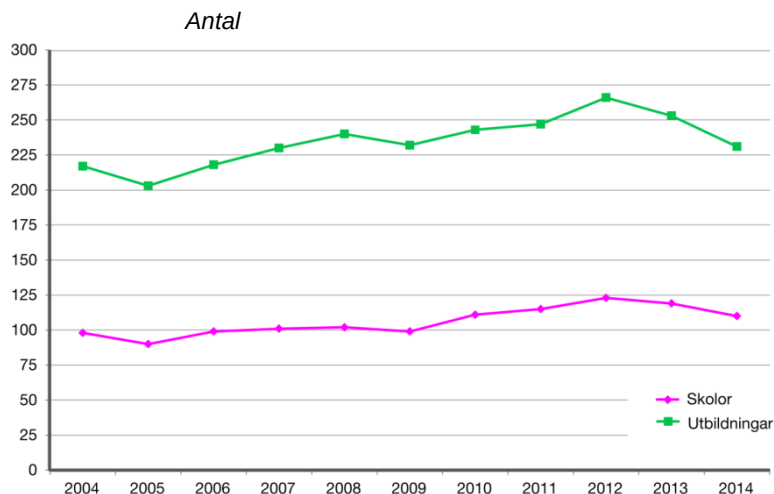
Antal beslut och antal utbildningar

Det är skillnad på antal beslut och antal aktiva utbildningar. Under 2014 fanns det 309 beslut om statligt stöd, varav 245 utbildningar var aktiva.

För att få en bild över utvecklingen över tid jämförs antal utbildningar som pågick under hösten respektive år. Tidigare har statistiken över kompletterande utbildningar samlats in och redovisats per halvår, men för att skapa jämförbarhet över tid redovisas uppgifterna istället för hösten respektive år, även om det finns helårsuppgifter från och med 2011.

Antal utbildningar har ökat från knappt 220 till cirka 230 under perioden 2004-2014. Antalet utbildningar ökade i någorlunda stabil takt fram till hösten 2012 då det fanns 266 utbildningar. Antal utbildningar minskade något från hösten 2004 till hösten 2005 och från hösten 2008 till hösten 2009. Minskningen sedan hösten 2012 är mer påtaglig. Minskningen kan bero på övergången till den nya förordningen om konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar som ställer nya och fler krav på utbildningarna.

Diagram KU-1 Skolor och utbildningar hösten 2004 - hösten 2014

Utbildningar med enbart Statlig tillsyn minskar påtagligt

Utfasningen av KU började i praktiken redan 2012 även om förordningen inte upphörde förrän 31 december 2013. Utbildningar med studiestöd och/eller statsbidrag kunde behålla sitt statliga stöd och överfördes i februari 2015 till antingen yrkeshögskolan eller konst- och kulturutbildningar. Utbildningar med enbart Statlig tillsyn har kunnat ansöka om tillstånd enligt den nya förordningen om konst och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar sedan december 2014. Några utbildningar är dock gymnasiala och kan därför inte få tillstånd enligt den nya förordningen. Övergången från en förordning till en annan kan ha påverkat antal utbildningar per stödform inom KU på olika sätt. Antal utbildningar med studiestöd och/eller statsbidrag har minskat något sedan 2012 medan antal utbildningar med enbart Statlig tillsyn har minskat mer påtagligt.

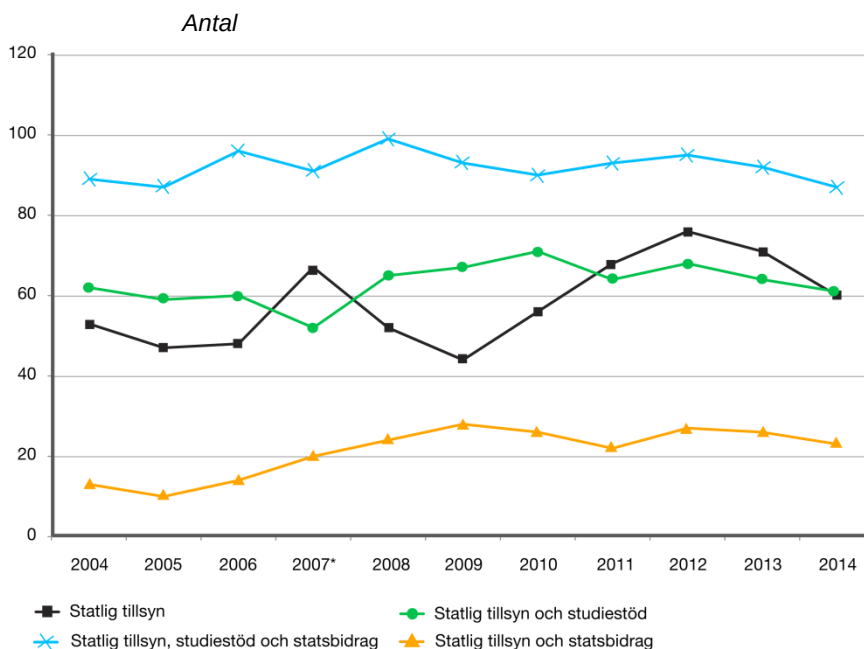
Förordningsförändringen kan vara en bidragande orsak till att utbildningar med enbart Statlig tillsyn minskar.

Antal utbildningar per stödform uppvisar viss variation om man ser till hela perioden hösten 2004 till hösten 2014. Över hela perioden har det funnits flest utbildningar med statligt stöd i form av Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Antalet har i stort sett pendlat mellan 90 och 100. Även antal utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd har pendlat mellan 60 och 70. Ett undantag var hösten 2007 då antalet utbildningar endast var 52.

Antal utbildningar med enbart Statlig tillsyn har varierat mer över tid. Antalet har varit 44 som lägst under hösten 2009 och 76 som högst under hösten 2012. Sedan 2012 har antalet minskat till 60 och låg på samma nivå som 2010/2011. Variationen över tid skulle kunna förklaras av att det inte finns några begränsningar i hur många utbildningar som kan beviljas sådant statligt stöd under förutsättningen att utbildningarna uppfyller de krav som ställs i förordningen. Att utbildningarna inte har tillgång till studiestöds- och/eller statsbidragsplatser innebär dock samtidigt i många fall att deltagarna måste stå för hela finansieringen av utbildningen, vilket sker genom avgifter som kan vara svåra att finansiera.

Utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag är så kallade korttidskurser inom det kulturarvsbevarande området³⁵. Antalet har fördubblats från hösten 2004 till hösten 2013 men minskade därefter något. Notera att vissa skolor redovisar samtliga korttidskurser som en enda utbildning medan andra redovisar varje korttidskurs för sig. Det innebär att det i stort sett är de skolor som särredovisar sina korttidskurser som påverkar utvecklingen av statistiken. Därför ger måttet antal deltagare som studerar på utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag en bättre bild av utvecklingen av volymen.

Diagram KU-2 Utbildningar efter stödform hösten 2004 – hösten 2014

Betraktar man hela 2014 så var antalet utbildningar som var igång något större än om man endast betraktar hösten. Det beror på att det fanns några utbildningar som endast var igång under våren 2014. Antalet utbildningar med enbart Statlig tillsyn som bedrevs under år 2014 var 62, antal utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd var 66, antal

³⁵ Ett undantag är utbildningen Konstskolan Linnea. Se kapitel 3.3.4 för mer information.

utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag var 92 och antal utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag var 25.

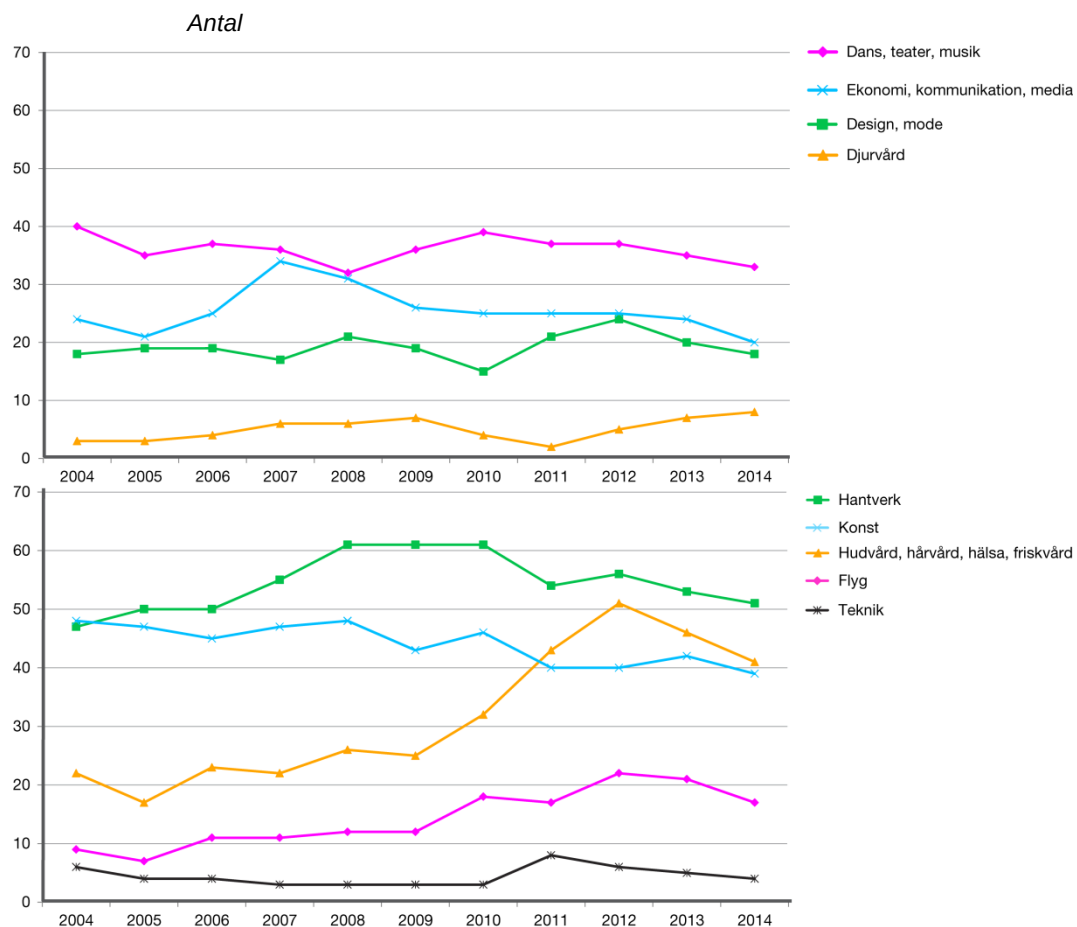
Flest utbildningar inom Hantverk, Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård samt Konst

De nio utbildningskategorierna (oavsett stödform) skiljer sig tydligt åt vad gäller antal utbildningar och kan delas in i tre grupper. Störst utbildningskategori år 2014 var, som tidigare år, Hantverk följt av Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård. Även Konst och Dans, teater och musik kan räknas till de större kategorierna. Ekonomi, kommunikation och media, Design och mode och Flyg var mellanstora kategorier. Det finns även två mindre kategorier: Djurvård och Teknik.

Samtliga kategorier förutom Djurvård minskade i antal utbildningar sedan 2012

Procentuellt sett har kategorin Teknik minskat mest sedan 2012 (33 procent minskning), följt av Design och mode (25 procent minskning), Flyg (23 procent minskning), Ekonomi, kommunikation och media samt Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård (båda 20 procent minskning). Antalsmässigt minskade Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård mest: Antalet minskade med 10 utbildningar mellan hösten 2012 och hösten 2014. Djurvård är en uppstickare som tvärt emot den större trenden ökar sedan hösten 2011.

Diagram KU-3 Utbildningar efter utbildningskategori hösten 2004 – hösten 2014

Störst förändringar från 2004-2014 inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård

Den största förändringen över tid finns inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård som har ökat från 22 utbildningar hösten 2004 till 41 hösten 2014. Störst antal utbildningar fanns hösten 2012. Sedan dess har antalet minskat och 2014 låg antalet på samma nivå som hösten 2011. Den stora ökningen kan förklaras av att det inte finns några begränsningar för hur många utbildningar med enbart Statlig tillsyn som kan beviljas under förutsättningen att utbildningarna uppfyller de krav som ställs i förordningen. Därutöver kan ökningen förklaras av branschens utveckling. Konsumtionen av skönhetsvård och spabehandlingar inklusive massagebehandlingar ökade kraftigt under 2000-talet vilket troligtvis återspeglas i intresset för utbildningar inom området.

Utvecklingen av kategorierna över tid följer inte något enhetligt mönster

Antalet utbildningar inom kategorierna Konst och Dans, teater och musik har minskat under perioden 2004 till 2014. Dessa kategorier är beroende av regeringens dimensionering av studiestöds- och statsbidragsplatser för kompletterande utbildningar och påverkas av myndighetens fördelning av stödet mellan utbildningar inom olika kategorier.

Antalet utbildningar inom kategorin Design och mode ökade något från hösten 2010 till hösten 2012 för att sedan minska något hösten 2014. Inom kategorin Teknik ökade antalet utbildningar mellan hösten 2010 och hösten 2011 för att sedan minska igen. Hösten 2014 låg antalet utbildningar på samma låga nivå som hösten 2004. Kategorin Ekonomi, kommunikation och media avviker då antalet utbildningar har legat någorlunda stabilt kring 25 mellan hösten 2009 och hösten 2013. Hösten 2007 och 2008 var antalet något större och hösten 2014 något mindre.

Antalet utbildningar inom kategorin Djurvård har varit lågt under hela perioden, men ökade, tvärt emot den större trenden, de senaste åren. Kategorin Flyg förändrades från hösten 2009 till hösten 2010 då antalet utbildningar ökade. Ökningen skedde framförallt bland utbildningar med enbart Statlig tillsyn: Antal utbildningar med Statlig tillsyn ökade från 2 hösten 2009 till 10 hösten 2010 medan antalet utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd har legat konstant omkring 10 stycken. Utvecklingen av antalet utbildningar inom kategorin Hantverk visar inte någon tydlig trend. Antalet utbildningar har under perioden pendlat mellan 50 och 60, men från hösten 2008 till hösten 2010 var antalet över 60.

Flest utbildningar i Stockholms län trots att antalet utbildningar minskat

Fördelningen av utbildningarna över landet var väldigt ojäm. År 2014 fanns utbildningar i 13 län. Ca hälften av utbildningarna fanns i Stockholms län följt av Västra Götalands län med drygt 20 procent. Resterande län hade 1 - 7 procent av utbildningarna.

I de flesta länen var skillnaderna mellan åren marginella. Minskningen av antal utbildningar märks tydligast i Stockholms län där antalet utbildningar minskade från 142 till 121 mellan 2012 och 2014. Hallands län och Västmanlands län var de enda län där antalet utbildningar ökade mellan 2012 och 2014.

Tabell KU-1 Utbildningar efter län och region 2011-2014*Antal och andel*

Studielän Studieregion	2011		2012		2013		2014	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Studielän								
Dalarnas län	6	2%	4	2%	4	1%	4	2%
Gotlands län	7	3%	5	2%	5	2%	5	2%
Gävleborgs län	1	0%	0	0%	0	0%	1	0%
Hallands län	3	1%	3	1%	5	2%	7	3%
Jönköpings län	1	0%	1	0%	0	0%	0	0%
Kalmar län	9	3%	10	4%	10	4%	9	4%
Kronobergs län	1	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Skåne län	19	7%	16	6%	17	6%	16	7%
Stockholms län	142	52%	136	51%	137	51%	121	49%
Södermanlands län	2	1%	0	0%	0	0%	0	0%
Uppsala län	6	2%	9	3%	7	3%	6	2%
Värmlands län	1	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Västerbottens län	3	1%	3	1%	3	1%	3	1%
Västernorrlands län	3	1%	5	2%	5	2%	4	2%
Västmanlands län	3	1%	6	2%	7	3%	7	3%
Västra Götalands län	57	21%	57	21%	56	21%	53	22%
Örebro län	3	1%	3	1%	3	1%	2	1%
Östergötlands län	6	2%	8	3%	8	3%	7	3%
Studieregion								
Östra Sverige	162	59%	162	61%	162	61%	143	58%
Södra Sverige	97	36%	92	35%	93	35%	90	37%
Norra Sverige	14	5%	12	5%	12	4%	12	5%
Totalt	273	100%	266	100%	267	100%	245	100%

Den geografiska koncentrationen blir ännu tydligare om man använder sig av regionindelningen NUTS³⁶ som används av EU i statistiksammanhang och där Sverige delas in i tre regioner: Östra Sverige, Södra Sverige och Norra Sverige. 58 procent av utbildningarna fanns i Östra Sverige, 37 procent i Södra Sverige och endast 5 procent i Norra Sverige.³⁷

Vad gäller stödform så var fördelningen av utbildningar jämnast över landet bland utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag, vilket kan förklaras av förordningens krav på lämplig regional placering för utbildningar med statsbidrag. Ojämnast var den vad gäller utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag. Notera att den skola som särredovisar sina kortidskurser låg i Östra Sverige vilket innebär att

³⁶ En karta över regionindelningen och vilka län som ingår i de olika regionerna finns som bilaga i rapporten. Källa: www.scb.se

³⁷ Stockholms län ingår i Östra Sverige, Västra Götalands och Skåne län ingår i Södra Sverige.

statistiken ger en något missvisande bild över antal utbildningar inom denna stödform. Det fanns en skola i Södra respektive Norra Sverige och två i Östra Sverige.

Den stora skillnaden mellan regionerna förklaras framförallt av att nästan samtliga utbildningar inom Ekonomi, kommunikation och media fanns i Stockholms län och att flertalet utbildningar inom Dans, teater och musik låg i Östra Sverige (där Stockholms län ingår). Hälften av utbildningarna inom Design och mode låg inom Östra Sverige och hälften i Södra Sverige. Av djurvårdsutbildningarna låg majoriteten i Södra Sverige.

Tabell KU-2 Antal utbildningar och andel utbildningar per region efter utbildningskategori och stödform 2014

Antal och procentuell fördelning

Utbildningskategori Stödform	Antal utbildningar	Andel utbildningar per studieregion		
		Östra Sverige	Södra Sverige	Norra Sverige
Utbildningskategori				
Dans, teater, musik	34	74%	21%	6%
Design, mode	20	50%	50%	0%
Djurvård	9	33%	67%	0%
Ekonomi, kommunikation, media	24	96%	4%	0%
Flyg	17	41%	53%	6%
Hantverk	53	57%	40%	4%
Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård	43	58%	35%	7%
Konst	40	43%	48%	10%
Teknik	5	60%	40%	0%
Stödform				
Statlig tillsyn	62	56%	39%	5%
Statlig tillsyn och studiestöd	66	76%	21%	3%
Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag	92	38%	55%	7%
Statlig tillsyn och statsbidrag	25	92%	4%	4%
Totalt	245	58%	37%	5%

3.2.2 Deltagare

Att mäta volym inom kompletterande utbildningar

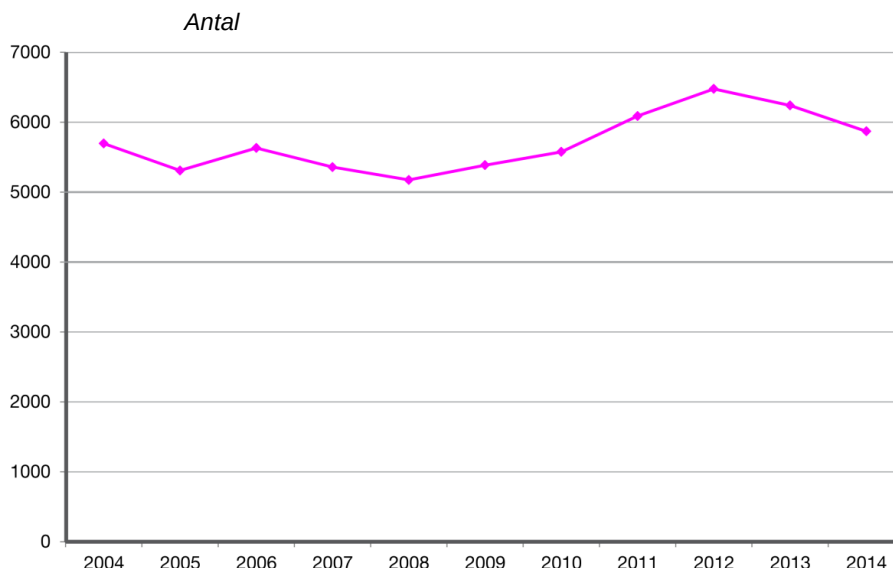
Inom kompletterande utbildningar kan man mäta volym på olika sätt. I denna rapport presenteras dels antal deltagare, dvs. varje individ räknas en gång för varje utbildning den har studerat, dels antal elever, dvs. varje individ räknas en gång oavsett hur många utbildningar den har deltagit i. År 2014 var det 496 individer som deltog i flera kompletterande utbildningar, därför skiljer sig antal deltagare (9 570) och antal elever (9 050) åt. Antal deltagare redovisas när olika utbildningstypers volym anges, t.ex. antal deltagare per stödform eller utbildningskategori. Antal elever anges när det handlar om en beskrivning av deras bakgrund såsom kön och ålder oavsett vilken utbildning eller hur många utbildningar de har deltagit i.

Inom kompletterande utbildningar beviljas statligt stöd i form av studiestöds- och statsbidragsplatser som årsplatser som huvudmannen får fördela fritt över året. Till skillnad från yrkeshögskolan får de dock inte anta fler deltagare än vad som är beviljat i antal årsplatser. En utbildning som exempelvis pågår på halvtid under hela året och som har 12 årselevplatser får maximalt anta 24 deltagare.

Minskning av antal deltagare

År 2014 var det 9 570 deltagare, som läst utbildningar som pågick hela eller delar av året, vilket var en minskning med ca 670 deltagare jämfört med 2013. För att få en bild av utvecklingen över tid jämförs antal deltagare som studerade på kompletterande utbildningar under hösten respektive år. Tidigare har statistiken över kompletterande utbildningar samlats in och redovisats per halvår. För att skapa jämförbarhet över tid redovisas uppgifterna för hösten respektive år även om det finns helårsuppgifter från och med 2011.

Diagram KU-4 Deltagare hösten 2004 – hösten 2014

Antal deltagare har varit mellan 5 000 - 6 000 mellan hösten 2004 och hösten 2010. Observera att dessa siffror endast avser deltagare respektive höst, vilket innebär att deltagare som enbart läst under våren det aktuella året inte räknas med. Antalet ökade sedan hösten 2008 och låg från hösten 2011 till hösten 2013 över 6 000. Hösten 2014 hade antalet deltagare minskat till strax under 6 000. Utvecklingen följer i stort den

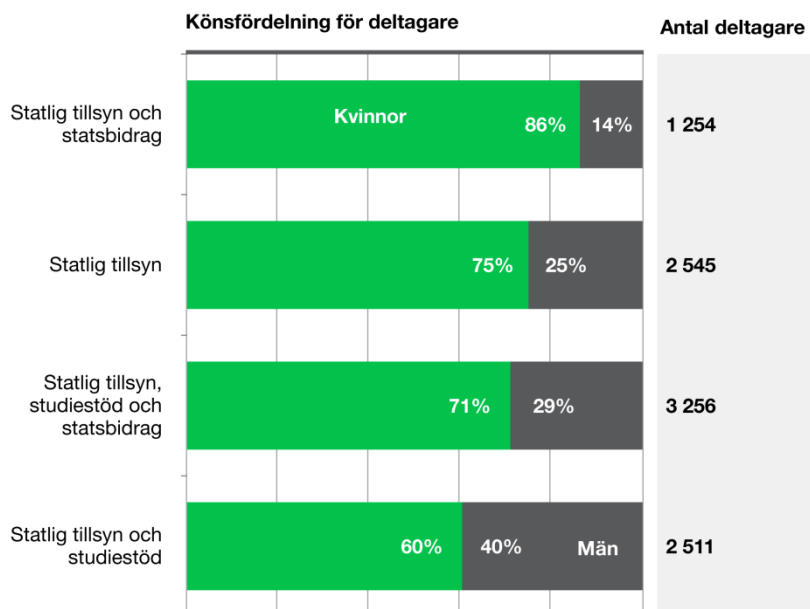
utveckling som har varit för antal utbildningar. Antal deltagare var som högst hösten 2012 då antalet var 6 500 och som lägst hösten 2008 då antalet var 5 200.

Flest deltagare på utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag

Störst antal deltagare fanns år 2014 på utbildningar som hade statligt stöd i form av Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag, följt av utbildningar med enbart Statlig tillsyn och utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd. Bilden över volymen på korttidskurser blir mer rättvis om man ser till antal deltagare jämfört med antal utbildningar: 2014 var det 1 250 deltagare som gick utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag, dvs. hälften så många deltagare som inom Statlig tillsyn och studiestöd.

Könsfördelningen bland deltagarna var ojämn för samtliga stödformer med undantag för utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd, där könsfördelningen precis nådde upp till fördelningen 60 procent kvinnor och 40 procent män. Ojämnast var fördelningen för utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag.

Diagram KU-5 Antal deltagare efter stödform och procentuell könsfördelning 2014

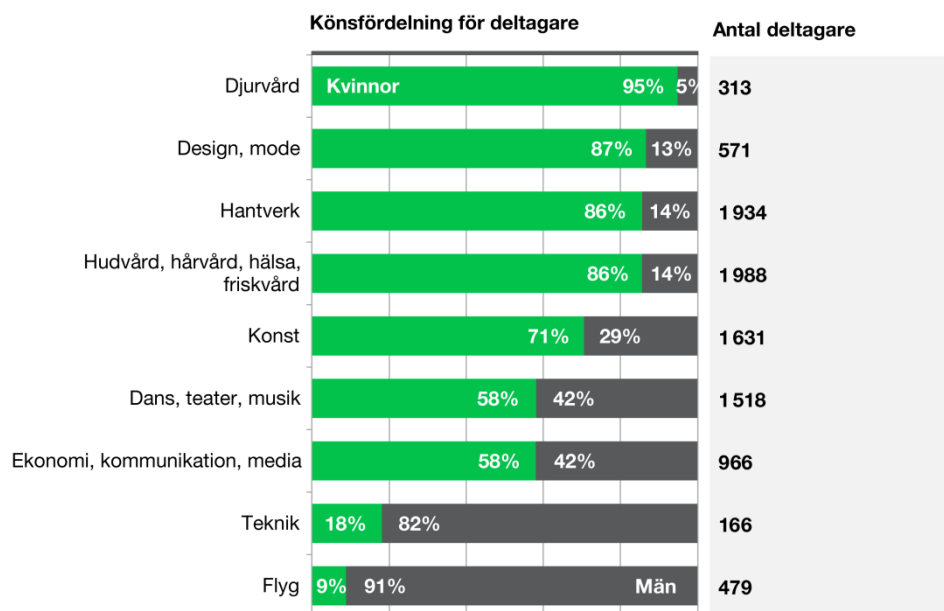

Flest gick en utbildning inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård

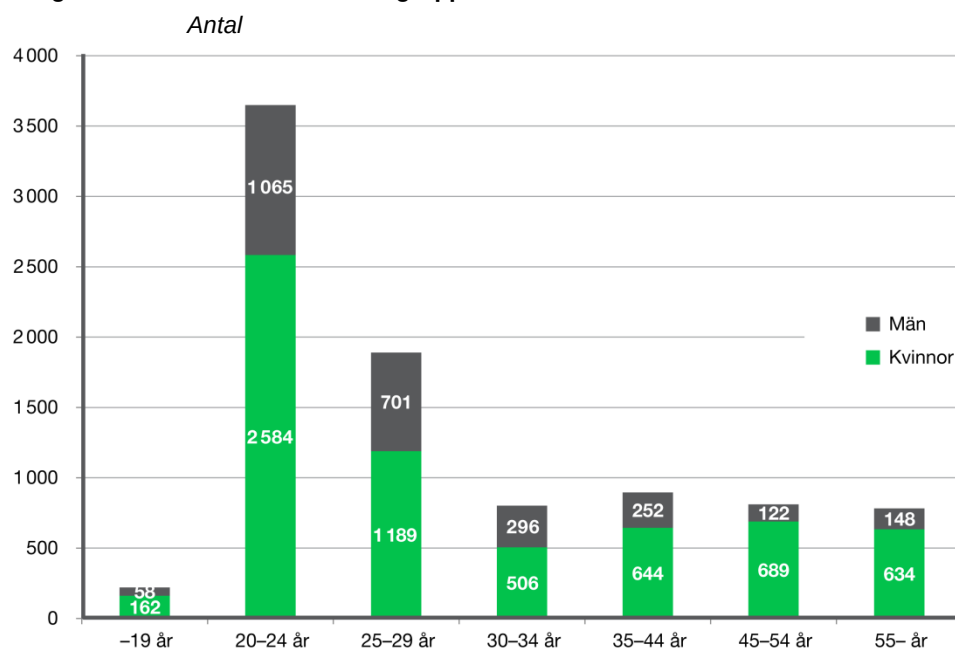
Utbildningskategoriernas volym i antal deltagare ger ungefär samma bild som volymen i antal utbildningar. Vissa skillnader framträder dock. Medan kategorin Hantverk hade störst antal utbildningar var det ungefär lika många deltagare i kategorin Hantverk som i kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård. Därefter följer tre mellanstora kategorier: Konst och Dans, teater och musik samt Ekonomi, kommunikation och media. Minst var kategorierna Design och mode, Flyg, Djurvård och Teknik.

Ojämn könsfördelning inom nästan alla utbildningskategorier

Könsfördelningen bland utbildningsdeltagarna var väldigt ojämn sett till utbildningskategorierna. I samtliga kategorier förutom två fanns det fler kvinnor än män. Djurvård och Design och mode var de mest ojämnställda kategorierna. Enbart inom kategorierna Ekonomi, kommunikation och media och inom Dans, teater och musik låg andelen kvinnor respektive män mellan 40 och 60 procent. Dessa andelar brukar användas när jämställdhet inom grupper beskrivs.

Diagram KU-6 Antal deltagare efter utbildningskategori och procentuell könsfördelning 2014**Större andel kvinnor än män i alla åldersgrupper**

Av 9 050 elever³⁸ var 71 procent kvinnor och 29 procent män vilket var samma fördelning som de senaste åren. Det fanns fler kvinnor än män i samtliga åldersgrupper, men andelen var olika stor. I åldersgrupperna 20-24 år och 25-29 år var andelen kvinnor lägre (63 procent) än för samtliga medan den var högre i åldersgrupperna 45-54 år och 55 år och äldre (85 respektive 81 procent).

Diagram KU-7 Elever efter åldersgrupp* och kön 2014

*Observera att årsklasserna har olika stora intervall i antal år.

³⁸ Se faktaruta om att mäta volym ovan.

Spridningen var stor vad gäller ålder men flest var mellan 20 och 24 år

Spridningen vad gäller åldersfördelningen var ganska stor. Flest elever fanns inom åldersgruppen 20-24 år. Denna åldersgrupp stod för 40 procent av samtliga elever följt av åldersgruppen 25-29 år (21 procent). Resterande åldersgrupper stod för ca 10 procent vardera. 2 procent var 19 år eller yngre.

3.2.3 Fullföljande av utbildningen**Fullföljandegraden hög och på samma nivå som de senaste åren**

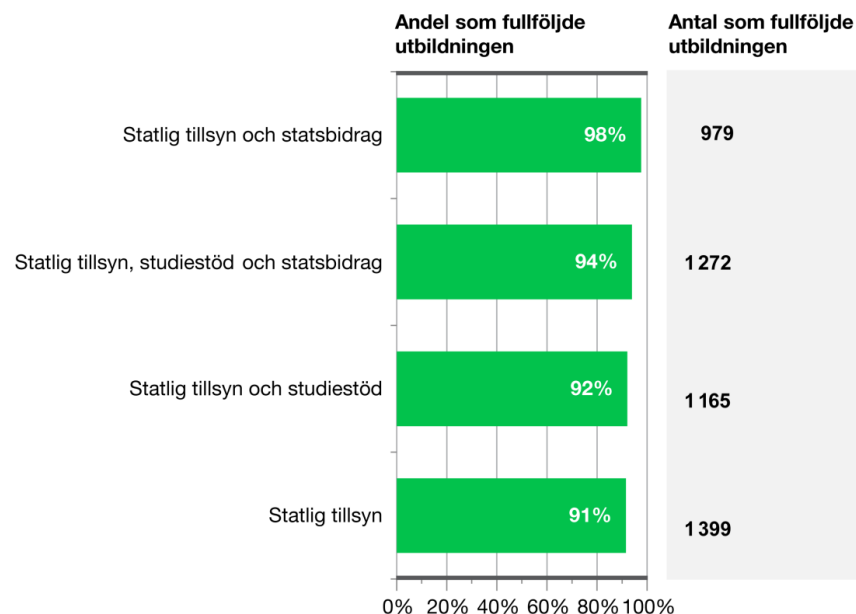
Av de 9 570 deltagare som studerade en kompletterande utbildning under 2014 var det 5 150 som studerade på utbildningar som avslutades under 2014. Av dessa 5 150 deltagare var det 4 810 som fullföljde sin utbildning vilket motsvarar 93 procent. Fullföljandegraden har legat på denna nivå de senaste åren. Inom kompletterande utbildningar finns ingen examen utan fullföljande styrks med betyg eller intyg.

Av de som fullföljde utbildningen under 2014 var 3 520 kvinnor och 1 300 män. Fullföljandegraden skiljde sig enbart marginellt mellan kvinnor och män – 94 procent av kvinnorna och 93 procent av männen fullföljde den utbildning de deltagit i. Både 2012 och 2013 var männens fullföljandegrad 2 procentenheter lägre än kvinnornas.

Hög fullföljandegrad inom alla stödformer

Fullföljandegraden var mycket hög inom samtliga stödformer även om viss variation förekom. Högst var fullföljandegraden bland de som deltog i utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag (98 procent) och lägst bland de som studerade på utbildningar med enbart Statlig tillsyn (91 procent). Fullföljandegraden per stödform var närmast oförändrad jämfört med 2013 och 2012.

Diagram KU-8 Deltagare som deltog i utbildningar med slutdatum under 2014 och som fullföljde utbildningen efter stödform

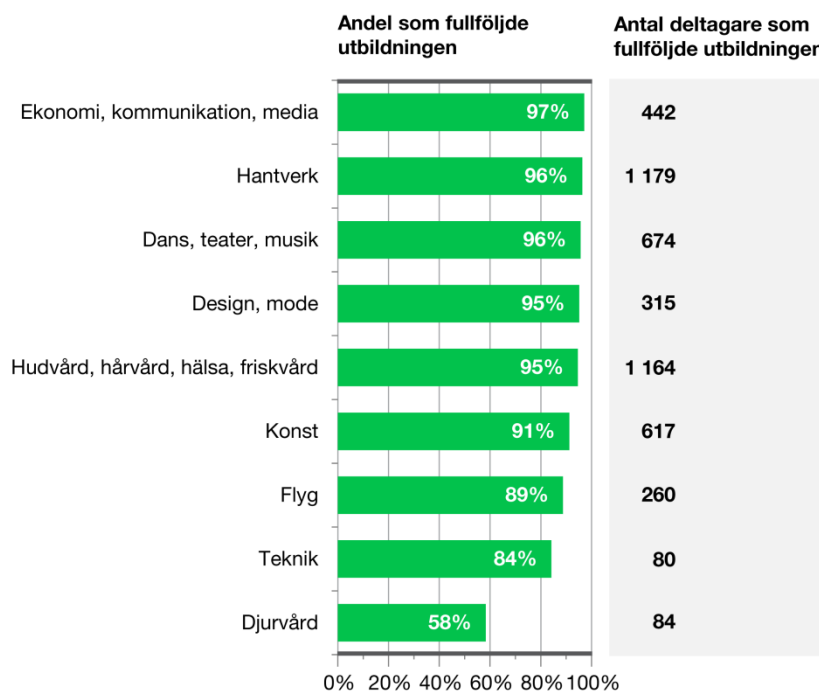
Kvinnor hade en något högre fullföljandegrad inom utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd medan männen hade en något högre fullföljandegrad inom utbildningar med enbart Statlig tillsyn samt utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag.

Fullföljandegraden var densamma för båda könen inom utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag.

Hög fullföljandegrad inom nästan alla utbildningskategorier

Fullföljandegraden var hög inom nästan alla utbildningskategorier. Högst var den inom Ekonomi, kommunikation och media. Endast tre utbildningskategorier hade en fullföljandegrad under 90 procent: Flyg, Teknik och Djurvård. Djurvård avvek från de annars goda resultaten då fullföljandegraden endast låg på 58 procent vilket dessutom är en försämring jämfört med 2013.

Diagram KU-9 Deltagare som deltog i utbildningar med slutdatum under 2014 och som fullföljde utbildningen efter utbildningskategori

Resultaten var stabila inom de allra flesta kategorierna och de skillnader som fanns var marginella. Inom två kategorier går det dock att skönja en trend: Fullföljandegraden inom kategorin Teknik har försämrats årligen och sjunkit från 92 till 84 procent mellan 2012 och 2014. Inom kategorin Flyg däremot har fullföljandegraden ökat årligen från 79 till 89 procent under samma period.

Inom hälften av kategorierna var fullföljandegraden högre bland kvinnor än bland män, inom två var fullföljandegraden densamma för båda könen och i tre av kategorierna var fullföljandegraden lägre för kvinnor än för män. Fullföljandegraden var lägre för män inom Konst, Design och mode, Teknik samt Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård. Fullföljandegraden var densamma inom Ekonomi, kommunikation och media samt Hantverk och lägre för kvinnor inom Dans, teater och musik samt Flyg. Skillnaderna var störst inom Teknik och Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård där männen hade 5 respektive 6 procent lägre fullföljandegrad än kvinnorna.

3.3 Kompletterande utbildningar uppdelade per stödform

De viktigaste resultaten

Minskningen av antal skolor och utbildningar störst inom stödformen enbart Statlig tillsyn

Minskningen av antal skolor och utbildningar sedan 2012 har framförallt skett inom stödformen enbart Statlig tillsyn. Minskningen av utbildningar med enbart Statlig tillsyn skedde främst bland utbildningar i kategorierna Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård i Stockholms län. Minskningen var också stor inom Dans, teater och musik samt inom Konst. Antal deltagare inom Djurvård ökade däremot.

Stor stabilitet över tid bortsett från minskningen inom stödformen enbart Statlig tillsyn

Så som tidigare fanns det inom stödformen enbart Statlig tillsyn flest utbildningar inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård. Inom stödformen Statlig tillsyn och studiestöd fanns flest utbildningar och deltagare inom Ekonomi, kommunikation och media samt inom Dans, teater och musik. Konst, Hantverk och Dans, teater och musik var störst inom stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Inom stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag fanns i huvudsak kulturarvsbevarande kortkurser inom hantverksområdet.

Ojämn könsfördelning och stora skillnader i medelåldern mellan utbildningskategorier inom de olika stödformerna

Könsfördelningen var ojämn inom nästan alla utbildningskategorier inom respektive stödform. Undantagen var kategorierna Dans, teater och musik samt Ekonomi, kommunikation och media inom stödformen Statlig tillsyn och studiestöd samt Ekonomi, kommunikation och media bland utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Medelåldern per kategori inom de olika stödformerna varierade mellan 23 år för utbildningar inom Dans, teater och musik med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag och 54 år för utbildningar inom Hantverk med Statlig tillsyn och statsbidrag (kortkurser).

Endast små skillnader i fullföljandegrad mellan könen och endast några kategorier med lägre fullföljandegrad

Bland utbildningar med enbart Statlig tillsyn samt utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag hade kvinnor och män i stort sett samma fullföljandegrad, medan män hade lägre fullföljandegrad än kvinnor inom utbildningar Statlig tillsyn och studiestöd. Nästan samtliga deltagare, kvinnor och män, inom utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag fullföljde utbildningen.

Fullföljandegraden var generellt hög inom de allra flesta kategorierna. Lägre fullföljandegrader fanns inom Djurvård bland utbildningar med enbart Statlig tillsyn samt inom Konst och Flyg bland utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd.

3.3.1 Utbildningar med enbart Statlig tillsyn

Stor minskning av antal skolor och utbildningar

Minskningen av antal utbildningar inom denna stödform stod för mer än hälften av den totala minskningen inom utbildningsformen. Under 2014 fanns det 37 skolor (fördelade på 32 huvudmän) som bedrev 62 utbildningar med statligt stöd i form av enbart Statlig tillsyn. Jämfört med 2013 har antalet skolor minskat med 11 och antal utbildningar med 13.

Minskningen av antalet utbildningar har främst skett i Stockholms län där antalet minskade från 41 till 30 utbildningar. Samtidigt har antal utbildningar i de andra länen legat på ungefär samma nivå som tidigare år. Därför har fördelningen av utbildningarna över de tre regionerna blivit något jämnare: 56 procent av utbildningar låg i Södra Sverige, 39 procent i Östra Sverige och 5 procent i Norra Sverige.

Trots minskning flest deltagare inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård

År 2014 var det 2 550 deltagare vid utbildningar med enbart Statlig tillsyn. Flest deltagare fanns inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård även om kategorin har minskat med 290 deltagare jämfört med föregående år. Antalet deltagare minskade även kraftigt inom Dans, teater och musik samt Konst, från 220 till 150 respektive från 90 till 30. Samtidigt ökade antalet deltagare kraftigt inom Djurvård från 250 till 300.

Könsfördelningen inom denna stödform var ojämn totalt sett, men den var även ojämn inom respektive kategori. Ojämnast var den inom Djurvård där 95 procent av deltagarna var kvinnor och inom Flyg där 94 procent av deltagarna var män. Medelåldern var lägst inom Dans, teater och musik, Design och mode samt Ekonomi, kommunikation och media och högst inom kategorierna Hantverk och Teknik.

Tabell KU-3 Skolor och utbildningar samt deltagare per kön och deras medelålder efter utbildningskategori 2014

Utbildningar med enbart Statlig tillsyn

Antal

Utbildningskategori	Antal skolor	Antal utbildningar	Deltagare			
			Totalt	Kvinnor	Män	Medelålder
Dans, teater, musik	2	2	154	50	104	25
Design, mode	1	2	58	51	7	25
Djurvård	3	8	303	287	16	33
Ekonomi, kommunikation, media	1	1	68	46	22	25
Flyg	5	8	214	12	202	34
Hantverk	1	1	6	..	..	43
Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård	23	36	1 706	1 446	260	34
Konst	2	3	27	10	17	31
Teknik	1	1	9	..	..	40
Totalt	37	62	2 545	1 908	637	33

Fullföljandegraden ungefär densamma för kvinnor och män

Inom utbildningar med enbart Statlig tillsyn fullföljde 91 procent (1 400 deltagare) sin utbildning. Fullföljandegraden var i stort sett lika för kvinnor och män (91 respektive 93 procent).

Fullföljandegraden varierade mellan utbildningskategorierna. Av de tre kategorier som kan särredovisas³⁹ hade Flyg och Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård och miljö höga fullföljandegrader (96 respektive 95 procent) medan Djurvård hade en mycket låg fullföljandegrad (56 procent).

³⁹ På grund av statistiksekretessen kan alla kategorier inte särredovisas.

3.3.2 Utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd

Flest utbildningar inom Ekonomi, kommunikation och media samt inom Dans, teater och musik

År 2014 fanns 66 utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och studiestöd, dvs. utbildningar som bedömts vara värdefulla ur nationell synpunkt. Dessa fanns vid 36 skolor fördelade på 29 huvudmän. Antal skolor och utbildningar har sedan 2013 minskat med 2 respektive 3. Det fanns utbildningar inom samtliga kategorier förutom inom Djurvård. Flest utbildningar fanns inom kategorin Ekonomi, kommunikation och media, följt av Dans, teater och musik. Antal utbildningar per kategori har under de senaste åren endast förändrats marginellt.

Utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd fanns i alla tre regioner även om tyngdpunkten låg i Östra Sverige som stod för 76 procent av utbildningarna varav de allra flesta låg i Stockholms län. I Södra Sverige fanns 21 procent och i Norra Sverige 2 procent av utbildningarna. Det var endast mycket små förändringar jämfört med 2013.

Jämn könsfördelning inom Dans, teater och musik samt Ekonomi, kommunikation och media

Av de 2 510 deltagare vid utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och studiestöd var 60 procent kvinnor och 40 procent män. De två största kategorierna vad gäller antal deltagare – Dans, teater och musik samt Ekonomi, kommunikation och media – hade en jämn könsfördelning. Inom samtliga kategorier förutom två (Teknik och Flyg) fanns fler kvinnor än män. Ojämnast var könsfördelningen inom kategorin Hantverk. Medelåldern per kategori varierade mellan 24 och 33 år.

Tabell KU-4 Skolor och utbildningar samt deltagare per kön och deras medelålder efter utbildningskategori 2014

Utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd
Antal

Utbildningskategori	Antal skolor	Antal utbildningar	Deltagare			
			Totalt	Kvinnor	Män	Medelålder
Dans, teater, musik	6	14	535	313	222	24
Design, mode	6	8	223	197	26	27
Djurvård	0	0	0	.	.	.
Ekonomi, kommunikation, media	7	17	618	350	268	27
Flyg	5	9	265	30	235	28
Hantverk	3	4	147	..	..	33
Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård	7	7	282	257	25	27
Konst	4	5	329	211	118	26
Teknik	2	2	112	..	..	26
Totalt	36	66	2 511	1 517	994	27

Män hade lägre fullföljandegrad än kvinnor

92 procent (1 200 personer) av de deltagare som studerade på utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd som avslutades under 2014 fullföljde utbildningen. Andelen män som inte fullföljde sin utbildning var nästan dubbelt så hög som andelen kvinnor (11 respektive 6 procent), vilket var en större skillnad jämfört med de andra stödformerna.

Fullföljandegraden var hög inom de flesta kategorierna. Inom fyra av de sex kategorier som kan särredovisas⁴⁰ låg fullföljandegraden över 92 procent (Dans, teater och musik, Design och mode, Ekonomi, kommunikation och media samt Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård). Inom Konst och Flyg var det lägre andelar som fullföljde utbildningen, 84 procent inom Konst och 74 procent inom Flyg.

3.3.3 Utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag

Flest utbildningar inom Konst, Hantverk och Dans, teater och musik

År 2014 fanns 92 utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag, dvs. utbildningar som bedömts vara särskilt värdefulla ur nationell synpunkt. Dessa bedrevs av 47 skolor fördelade på 37 huvudmän. 2014 var det en skola och 3 utbildningar färre än 2013.

Flest utbildningar fanns inom kategorierna Konst och Hantverk följt av Dans, teater och musik samt Design och mode. Antal utbildningar per kategori har varit stabilt de senaste åren. Även fördelningen av utbildningarna över landet har varit stabil över tid. Flest utbildningar fanns i Södra Sverige (51 utbildningar), varav majoriteten fanns i Västra Götalands län (33 utbildningar). Näst största län var Stockholm med 27 utbildningar.

Jämn könsfördelning endast inom Ekonomi, kommunikation och media

År 2014 var det 3 260 deltagare vid utbildningar med stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Könsfördelningen var ojämn inom samtliga kategorierna förutom inom Ekonomi, kommunikation och media där 59 procent av deltagarna var kvinnor och 44 procent var män. Kvinnor var i majoritet inom samtliga utbildningskategorier förutom inom Teknik. Teknik var den utbildningskategori som hade högst medelålder. Lägst var medelåldern inom Dans, teater och musik samt inom Djurvård.

Tabell KU-5 Skolor och utbildningar samt deltagare per kön och deras medelålder efter utbildningskategori 2014

Utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag
Antal

Utbildningskategori	Antal skolor	Antal utbildningar	Deltagare			
			Totalt	Kvinnor	Män	Medelålder
Dans, teater, musik	11	15	653	410	243	23
Design, mode	6	10	290	247	43	26
Djurvård	1	1	10	..	..	24
Ekonomi, kommunikation, media	5	6	280	165	115	26
Flyg	0	0	0	.	.	.
Hantverk	9	27	720	543	177	28
Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård	0	0	0	.	.	.
Konst	18	31	1 258	921	337	25
Teknik	2	2	45	..	..	39
Totalt	47	92	3 256	2 312	944	26

Inga skillnader i fullföljandegrad mellan könen

Av de deltagare som studerade på utbildningar med stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag som avslutades under 2014 var det 94 procent (1 270 deltagare) som fullföljde sin utbildning. Fullföljandegraden var densamma för kvinnor och män.

⁴⁰ På grund av statistiksekretessen kan alla kategorier inte särredovisas.

Fullföljandegraden var hög (94 procent eller högre) inom samtliga sex kategorier som kan särredovisas⁴¹: Dans, teater och musik, Design och mode, Ekonomi, kommunikation och media, Hantverk och Konst.

3.3.4 Utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag

Korttidskurser inom hantverksområdet i alla tre regioner

Under 2014 var det fem skolor som bedrev 25 utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag. Med undantag av Konstskolan Linnea bedrev samtliga skolor kulturarvsbevarande korttidskurser. Målgruppen för dessa korttidskurser är yrkesverksamma som vill vidareutbilda sig inom sitt område. Skolorna Capellagården, Eric Sahlström Institutet, Handarbetets Vänners skola och Sätergläntan Hemslöjdens Gård är kända för sina specialiserade kurser och lockar deltagare från hela världen.

Capellagården ligger i Kalmar län och genomför korttidskurser i olika hantverksområden. Eric Sahlström Institutet finns i Uppsala län och har korttidskurser i nyckelharpspel samt i folkmusik, -sång och -dans. Handarbetets Vänners skola ligger i Stockholms län och har fokus på hantverksmetoder inom det textila området. Sätergläntan Hemslöjdens Gård finns i Dalarna län och har korttidskurser inom olika slöjd- och hantverkstekniker. Observera att Handarbetets Vänners skola är den enda skola som särredovisar samtliga korttidskurser. Eric Sahlström Institutet särredovisar en del av sina korttidskurser. Därför ger måttet antal utbildningar inte någon rättvisande bild över utbildningsverksamhetens omfattning.

Konstskolan Linnea är en av två kompletterande utbildningar för personer med intellektuell funktionsnedsättning⁴². Utbildningen ges i Stockholms län. Deltagarna har rätt till LSS-insats⁴³ och utbildningen behöver därför inga studiestödsplatser.

Tabell KU-6 Skolor och utbildningar samt deltagare per kön och deras medelålder efter utbildningskategori 2014

Utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag

Antal

Utbildningskategori	Antal skolor	Antal utbildningar	Deltagare			
			Totalt	Kvinnor	Män	Medelålder
Dans, teater, musik	1	3	176	110	66	52
Design, mode	0	0	0	.	.	.
Djurvård	0	0	0	.	.	.
Ekonomi, kommunikation, media	0	0	0	.	.	.
Flyg	0	0	0	.	.	.
Hantverk	1	21	1061	963	98	54
Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård	0	0	0	.	.	.
Konst	1	1	17	9	8	24
Teknik	0	0	0	.	.	.
Totalt	5	25	1 254	1 082	172	54

⁴¹ På grund av statistiksekretessen kan alla kategorier inte särredovisas.

⁴² Den andra utbildningen ges av Kulturcentrum Skåne i Lund och har stödformen Statlig tillsyn.

⁴³ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Minskning av antal deltagare inom Dans, teater och musik

År 2014 var det 1 250 deltagare vid utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag varav de flesta studerade på utbildningar inom kategorin Hantverk följt av Dans, teater och musik. Antalet deltagare minskade mellan 2013 och 2014 med ca 50 deltagare och minskningen har skett inom kategorin Dans, teater och musik.

Större andel kvinnor och högre medelålder än inom andra stödformer

Könsfördelningen var den ojämnaste jämfört med de andra stödformerna. 86 procent av deltagarna var kvinnor och 14 var procent män. Inom kategorin Hantverk var fördelningen ännu skevare medan den var jämnare inom kategorierna Dans, teater och musik. Medelåldern inom Dans, teater och musik samt Hantverk var över 50 år.

Nästan alla fullföljde utbildningen inom denna stödform

Av de deltagare som studerade på utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag som avslutades under 2014 var det 98 procent (980 deltagare) som fullföljde sin utbildning. Precis som föregående år var fullföljandegraden 97 procent för kvinnor och 100 procent för män.

Fullföljandegraden kan inte särredovisas per kategori⁴⁴.

⁴⁴ På grund av statistiksekretessen kan alla kategorier inte särredovisas.

4 Tolkutbildningar inom folkbildningen

4.1 Tolkutbildningar inom folkbildningen – en introduktion

Myndigheten för yrkeshögskolan har till uppgift att stödja utbildningar till tolkar för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet samt till kontakttolkar och som ges inom folkbildningen. Myndigheten ansvarar för att pröva frågor om statsbidrag, främja utvecklingen samt utöva tillsyn och granska kvaliteten i utbildningarna. Den 1 juli 2012 övergick ansvaret för tolkutbildningar inom folkbildningen till Myndigheten för yrkeshögskolan. Mellan 1986 och 2012 låg ansvaret för tolkutbildningar på Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet.

Syftet med tolkutbildningarna är att bidra till att verkställa de funktionshinderpolitiska och språkpolitiska målen. Utbildningarna verkar för att bistå med kompetens för integrering, etablering samt ökad delaktighet i samhället. Utbildningarna bedrivs av ett fåtal folkhögskolor och studieförbund.

Det statsbidrag som Myndigheten för yrkeshögskolan fördelar, avser att bidra till goda förutsättningar för utbildning av tolkar, fler utbildade tolkar och god kvalitet i utbildningarna.

Tre inriktningar

Inom folkbildningen finns det tre olika inriktningar på tolkutbildning: teckenspråks- och dövblindtolk, skrivtolk och kontakttolk.

- **Teckenspråks- och dövblindtolk**
En teckenspråks- och dövblindtolk tolkar ofta simultant mellan hörande och döva, dövblinda eller hörselskadade. Utbildningen är en eftergymnasial yrkesutbildning som ges på folkhögskola och omfattar fyra respektive tre års heltidsstudier, inklusive praktik. Utbildningen är studiemedelsberättigande.
- **Skrivtolk**
En skrivtolk tolkar åt en person som blivit hörselskadad eller döv i ungdomen eller vuxen ålder och som därför fortfarande har talad svenska som förstaspråk. Skrivtolken tolkar från talad svenska till text med hjälp av ett tangentbord. Utbildningen är en ettårig eftergymnasial yrkesutbildning på heltid med sex veckors praktik. Utbildningen är studiemedelsberättigande.
- **Kontakttolk**
En kontakttolk tolkar åt personer med ett annat modersmål än svenska i mötet med till exempel sjukvården eller myndigheter såsom Migrationsverket, domstolar och polisen. Studietakten är antingen på halvfart eller på kvartsfart. Många kontakttolksutbildningar sker på distans eller på kvällstid. En del kontakttolkutbildningar är studiemedelsberättigande⁴⁵.

Utbildningsbevis efter avslutad utbildning

För tolkutbildningarna utfärdas ett utbildningsbevis efter avslutad utbildning med godkända resultat.

Läs mer om tolkutbildning på blitolk.nu/ och www.myh.se/.

Auktorisation

Kammarkollegiet är en statlig myndighet som prövar tolkars yrkesfärdighet och lämplighet genom auktorisation samt utövar tillsyn av dessa. En auktoriserad tolk är en skyddad

⁴⁵ Deltagare som studerar på folkhögskola och där utbildningen är minst på halvfart, kan få studiemedel enligt CSN:s regelverk.

yrkestitel. Tolk med inriktning på teckenspråkstolkning eller kontakttolkning, har möjlighet att söka för auktorisation. Kammarkollegiet ansvarar för register över auktoriserade tolkar samt för register av kontakttolkar som har genomgått grundutbildning med godkänt resultat. I registret kan en kontakttolk ange sina kontaktuppgifter och språkkompetenser, och på så sätt bli kontaktad av uppdragsgivare. Läs mer om auktorisation och tolkregistret på <http://www.kammarkollegiet.se/>

4.2 Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning

En teckenspråks- och dövblindtolk tolkar oftast simultant mellan talad svenska och svenskt teckenspråk. Teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen omfattar heltidstudier och är eftergymnasial och studiemedelsberättigande.

Utbildningsanordnare och utbildningar

Sju folkhögskolor fick statsbidrag under år 2014 för att anordna teckenspråks- och dövblindtolkutbildning. I tabell Tolk-1 presenteras dessa samt deras geografiska placering. Samma folkhögskolor fick statsbidrag under år 2012 och 2013 för att anordna teckenspråks- och dövblindtolkutbildning.

Tabell Tolk-1 Folkhögskolor som anordnat teckenspråks- och dövblindtolkutbildning 2014

Folkhögskola	Geografisk placering
Härnösands folkhögskola	Västernorrlands län
Fellingsbro folkhögskola	Örebro län
Nordiska folkhögskolan	Västra Götalands län
Strömbäcks folkhögskola	Västerbottens län
Södertörns folkhögskola	Stockholms län
Västanviks folkhögskola	Dalarnas län
Önnestads folkhögskola	Skåne län

Teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen är fyraårig, undantaget är Härnösands folkhögskola som ger en komprimerad utbildning under tre år. Utbildningarna startar årligen i augusti.

Sökande

År 2014 var antalet ansökningar⁴⁶ till teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen 260. Det var en minskning jämfört med både år 2012 och 2013. Även sett i det längre perspektivet har söktrycket till teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen minskat.⁴⁷ Av ansökningarna år 2014 till teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen kom 234 ansökningar från kvinnor och 26 från män.

⁴⁶ Med antal ansökningar avses här antal personer som respektive folkhögskola har inrapporterat och antalet har sedan summerats ihop av Myndigheten för yrkeshögskolan. Antalet avser inte unika personer.

⁴⁷ Enligt uppgifter från ansvarig myndighet före 1 juli 2012, Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet, var antalet ansökningar 415 st. år 2009, 400 st. år 2010 och 354 st. år 2011.

Tabell Tolk-2 Ansökningar till teckenspråks- och dövblindtolkutbildning som startade 2012-2014 efter kön*Antal*

Kön	2012	2013	2014
Kvinnor	..	273	234
Män	..	24	26
Totalt	272	297	260

Deltagare

Antal som påbörjat⁴⁸ en teckenspråks- och dövblindtolkutbildning låg under perioden 2010-2013 på mellan cirka 115 och 130 personer per år. Under år 2014 minskade dock antalet till 101 personer. Av dessa var 93 kvinnor och 8 män.

Tabell Tolk-3 Deltagare som påbörjat teckenspråks- och dövblindtolkutbildning 2008-2014*Antal*

Startår	Antal
2008	97
2009	143
2010	116
2011	117
2012	119
2013	127
2014	101

Det genomsnittliga antalet deltagare⁴⁹ per termin på teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen var 272 år 2014. Det var något färre än år 2012 och 2013 då motsvarande antal var 300 respektive 292. Antalet avser deltagare som deltog i utbildningen i något av de fyra utbildningsåren.

Tabell Tolk-4 Genomsnittligt antal deltagare per termin på teckenspråks- och dövblindtolkutbildning 2012-2014 efter kön*Antal*

Kön	2012	2013	2014
Kvinnor	266	255	244
Män	34	37	28
Totalt	300	292	272

⁴⁸ Antal deltagare termin 1 enligt rekvisitioner av statliga medel.

⁴⁹ Det räknas ett genomsnitt av antal deltagare i samtliga årskurser på våren och antal deltagare i samtliga årskurser på hösten. Detta enligt rekvisition för statliga medel. Genomsnittligt antal deltagare per termin har i tidigare års redovisning benämnts "Nyttjade årsstudieplatser".

Deltagare som fullföljt med godkänt resultat

År 2014 var det 48 deltagare som slutförde teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen med godkänt resultat och fick ett utbildningsbevis. Antalet som slutfört utbildningen med godkänt resultat utgör 42 procent⁵⁰ av antalet deltagare som påbörjade utbildningen fyra respektive tre år tidigare (fyra år tidigare för den fyraåriga utbildningen och tre år tidigare för den treåriga utbildningen). Detta är en ökning jämfört med år 2013 då motsvarande andel var 31 procent⁵¹, se tabell Tolk-5.

Tabell Tolk-5 Deltagare som slutfört teckenspråks- och dövblindtolkutbildning med godkänt resultat, slutår 2013-2014

Antal och andel

Slutår	Antal	Andel (%)*
2013	44	31%
2014	48	42%

* Andelen avser antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat dividerat med antal deltagare som påbörjat utbildningen fyra respektive tre år tidigare.

4.3 Skrivtolkutbildning

En skrivtolk tolkar åt personer med dövhet eller hörselskada och som har svenska som sitt första språk. Tolkning sker främst från talad svenska till skriven svenska. Utbildningen omfattar heltidstudier, är eftergymnasial och studiemedelsberättigande. Utbildningen startar årligen i augusti.

Utbildningsanordnare och utbildning

Det är en folkhögskola som har fått statsbidrag från Myndigheten för yrkeshögskolan under år 2014 för att anordna skrivtolkutbildning, Södertörn folkhögskola. Samma folkhögskola fick även statsbidrag under år 2012 och 2013.

Den geografiska placeringen i Stockholms län har setts som en förutsättning för god rekrytering av deltagare till utbildningen. Före år 2009 gavs utbildning, till tolk för personer som blivit döva eller hörselskadade i vuxen ålder och med svenska som modersmål, med varierad utbildningslängd. Utbildningen var placerad i Västerbottens län och under några år även i Skåne. Utbildningen fick svårt att rekrytera studerande bland annat på grund av hård konkurrens från andra yrkesutbildningar. Som ett led i att fullfölja uppdraget att tillgodose tillgång på utbildade skrivtolkar, uppdrog Tolk- och översättarinstitutet åt Södertörns folkhögskola att anordna en ny ettårig skrivtolkutbildning med start 2009.⁵²

Tabell Tolk-6 Folkhögskola som anordnar skrivtolkutbildning 2014

Folkhögskola	Geografisk placering
Södertörns folkhögskola	Stockholms län

⁵⁰ MYH samlar inte in uppgifter om deltagarna vid teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen på personnivå. Andelen avser därmed inte den faktiska andelen av de som påbörjat utbildningen som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Detta eftersom deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen vilket beräkningen inte tar hänsyn till.

⁵¹ Överensstämmer inte med uppgift publicerad i Årsrapport 2014 då två deltagare, som fick utbildningsbevis under år 2013, lagts till i redovisningen.

⁵² Utbildning till tolk, inriktning skrivtolkning/undertextning, Utvärdering av ettårig utbildning, Rapport 2010, Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet.

Sökande

Det totala antalet sökande⁵³ till skrivtolkutbildningen med start åren 2012-2014 visas i tabell Tolk-7. Till utbildningen som startade år 2014 sökte 74 personer, vilket var färre än år 2013 men något fler än år 2012. Av de sökande till 2014 års utbildning var 61 kvinnor och 13 män. Det är en högre andel män bland de sökande till tolkutbildning med inriktning på skrivtolkning jämfört med tolkutbildning med inriktning på teckenspråks- och dövblindtolkning.

Tabell Tolk-7 Sökande till skrivtolkutbildningen som startade 2012-2014 efter kön

<i>Antal</i>			
Kön	2012	2013	2014
Kvinnor	53	84	61
Män	14	20	13
Totalt	67	104	74

Deltagare och deltagare som fullföljt med godkänt resultat

År 2012 påbörjade⁵⁴ 10 personer skrivtolkutbildningen och 9 personer⁵⁵ slutförde utbildningen året därpå med godkänt resultat och fick utbildningsbevis, se tabell Tolk-8. Hösten 2013 påbörjade 16 personer utbildningen och 13 personer slutförde utbildningen med godkänt resultat under 2014. Förutom dessa 13 var det ytterligare två personer som under år 2014 fick utbildningsbevis från skrivtolkutbildningen genom validering. Hösten 2014 påbörjade 9 personer utbildningen men då utbildningen fortfarande pågår kommer resultatet att redovisas först i nästa årsrapport.

Tabell Tolk-8 Deltagare som påbörjat skrivtolkutbildningen och deltagare som slutfört den med godkänt resultat, slutår 2013-2015

<i>Antal</i>		
Slutår	Deltagare som påbörjat utbildningen*	Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat
2013	10	9
2014	16	13
2015	9	Redovisas 2016

* Utbildningen startar på hösten och är 1-årig, vilket innebär att startåret är ett år tidigare än slutåret.

4.4 Kontakttolkutbildning

En kontakttolk tolkar mellan enskilda personer som inte behärskar svenska och representanter för svenska myndigheter. Den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk bedrivs på både folkhögskolor och studieförbund. Utbildningen ska ha samma innehåll oavsett anordnare men läggs upp lite olika beroende på studietakt och om utbildningen sker på folkhögskola eller studieförbund.

⁵³ Sökande till skrivtolkutbildningen avser unika individer då det endast är en anordnare av utbildningen.

⁵⁴ Antal deltagare termin 1 enligt rekvisition av statliga medel.

⁵⁵ Överensstämmer inte med uppgift publicerad i årsrapport 2014 då två deltagare som fick utbildningsbevis under år 2013 inte ingått i tidigare redovisat antal.

Utbildningsanordnare och utbildningar

Under år 2014 har fyra folkhögskolor och tre studieförbund fått statsbidrag för att anordna sammanhållen grundutbildning till kontakttolk. I tabell Tolk-9 presenteras dessa samt deras geografiska placering. Samma folkhögskolor och studieförbund fick statsbidrag för utbildningen under år 2012 och 2013.

Tabell Tolk-9 Folkhögskolor och studieförbund som anordnar sammanhållen grundutbildning till kontakttolk 2014

Folkhögskola/studieförbund	Geografisk placering
Härnösands folkhögskola	Västernorrlands län
Wiks folkhögskola	Uppsala län
Katrinebergs folkhögskola	Hallands län
Åsa folkhögskola	Södermanlands län
Folkuniversitetet vid Göteborgs universitet	Västra Götalands län
Medborgarskolan Syd (Malmö)	Skåne län
Studieförbundet Vuxenskolan Stockholms län (Botkyrka)	Stockholms län

Katrinebergs folkhögskola och Åsa folkhögskola erbjuder en tvåårig utbildning på kvartsfart medan de övriga skolornas utbildning är ettårig på halvfart. De tvååriga utbildningarna börjar årligen i augusti medan de ettåriga utbildningarna startar i januari. Den ettåriga utbildningen som ges på folkhögskola är studiemedelsberättigad. Utbildning i form av studiecirkel på studieförbund och utbildning på kvartsfart på folkhögskola omfattas inte av studiestödslagen.

Utöver den sammanhållna grundutbildningen har utbildningsanordnarna under år 2014 genomfört preparandkurser inför Kammarkollegiets auktorisationsprov samt fördjupnings- och fortbildningskurser för verksamma tolkar.⁵⁶

Sökande och antagna

Det var 573 personer som sökte till den ettåriga kontakttolkutbildningen som startade år 2014. Till den tvååriga utbildningen som startade år 2014 var det 343 sökande, se tabell Tolk-10. Av de sökande till den ettåriga utbildningen var 66 procent kvinnor och 34 procent män. Motsvarande andel bland sökande till den tvååriga utbildningen var 64 procent kvinnor och 36 procent män.

För utbildningarna som startade år 2012 och 2013 avser inte antalet sökande med säkerhet unika individer. Det görs en gemensam antagning för anordnare som bedriver kontakttolkutbildning med samma utbildningslängd och instruktionen på ansökningsblanketten anger att ansökan enbart ska skickas till den anordnare man helst vill gå hos. Trots det förekommer det att personer skickar in ansökan till flera anordnare. För år 2012 och 2013 har ingen personuppgiftsbaserad sammanställning av sökande gjorts utan antalet sökande per anordnare har helt enkelt summeras utan hänsyn till eventuella dubletter. Därför används också begreppet ansökningar istället för sökande i redovisningen avseende utbildningen som startade år 2012 och 2013. Eftersom antalet sökande till utbildningen som startade år 2014 är avsevärt högre än antalet ansökningar till utbildningen som startade 2012 och 2013 kan det trots det konstateras att antalet sökande har ökat. Det är för både den ettåriga och den tvååriga kontakttolkutbildningen som antalet sökande har ökat.

⁵⁶ För uppgift om vilka kurser som har genomförts, se Myndigheten för yrkeshögskolans årsredovisning 2014 (Diariennr: MYH 2015/326)

Tabell Tolk-10 Sökande/ansökningar till kontakttolkutbildningen som startade 2012-2014 efter utbildningslängd*Antal*

	2012	2013	2014
Utbildningslängd	Antal ansökningar	Antal ansökningar	Antal sökande
1-årig utbildning	346	399	573
2-årig utbildning	229	278	343

Obs: För år 2012 och 2013 redovisas antal ansökningar, vilket inte är samma sak som unika individer. Om en person sökt till flera anordnare kan den ha räknats flera gånger. För år 2014 redovisas däremot antal sökande, vilket avser unika individer.

Av de sökande till kontakttolkutbildningarna som startade år 2014 var det totalt 251 personer som fick antagningsbesked. Av de 573 personer som sökte till den ettåriga utbildningen fick 166 personer antagningsbesked och av de 343 personer som sökte till den tvååriga utbildningen fick 85 personer antagningsbesked, se tabell Tolk-11. Av de som fick antagningsbesked till kontakttolkutbildning med start år 2014 var 60 procent kvinnor och 40 procent män.

Tabell Tolk-11 Sökande som fått antagningsbesked till kontakttolkutbildningen 2012-2014 efter utbildningslängd*Antal*

Utbildningslängd	2012	2013	2014
1-årig utbildning	144	137	166
2-årig utbildning	82	88	85
Totalt	226	225	251

Deltagare

Den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk som bedrivits under åren 2012-2014 har bestått av sex delkurser. Det genomsnittliga antalet deltagare⁵⁷ per delkurs redovisas i tabell Tolk-12. Totalt var det i genomsnitt 197 deltagare per delkurs i kontakttolkutbildningen under år 2014. Motsvarande antal för år 2012 och 2013 var 156 respektive 173. För den ettåriga utbildningen har det genomsnittliga antalet deltagare per delkurs ökat mellan år 2012 och 2014 medan antalet för den tvååriga utbildningen legat mer konstant.

Tabell Tolk-12 Genomsnittligt antal deltagare per delkurs på kontakttolkutbildningen 2012-2014 efter utbildningslängd*Antal*

Utbildningslängd	2012	2013	2014
1-årig tolkutbildning	94	116	136
2-årig tolkutbildning	62	57	61
Totalt	156	173	197

Under år 2014 utbildades det i följande språk i kontakttolkutbildningen: arabiska, bosniska/kroatiska/serbiska, dari, engelska, franska, mongoliska, persiska, polska, riksskinesiska, ryska, rumänska, somaliska, spanska, tigrinja och turkiska.

⁵⁷ Då uppgift om unika personer saknas räknas ett genomsnitt av antal deltagare per delkurs för de delkurser som pågått under året.

Deltagare som fullföljt med godkänt resultat

Antalet deltagare som år 2012-2014 slutfört kontakttolkutbildningen med godkänt resultat och därmed fått utbildningsbevis visas i tabell Tolk-13. Fler slutförde sin utbildning med godkänt resultat år 2014 jämfört med de två föregående åren. Det var 94 deltagare som slutförde den ettåriga eller tvååriga kontakttolkutbildningen med godkänt resultat år 2014. År 2012 och 2013 var det 67 respektive 85 personer som slutförde utbildningen med godkänt resultat. Av de som slutförde utbildningen med godkänt resultat år 2014 var 62 procent kvinnor och 38 procent män.

Antalet som slutförde utbildningen med godkänt resultat kan relateras till antalet som startade utbildningen ett respektive två år tidigare⁵⁸. Antalet deltagare som år 2014 slutförde kontakttolkutbildningen med godkänt resultat utgör 41 procent⁵⁹ av antalet deltagare vid starten av utbildningen. För den ettåriga utbildningen utgör antalet godkända deltagare 43 procent av antalet deltagare vid start medan antalet godkända deltagare på den tvååriga utbildningen utgör 36 procent av antalet deltagare vid start. Notera att denna andel inte är jämförbar med de andelar med godkänt resultat avseende år 2012 och 2013 som redovisats i Årsredovisning 2014 och Årsrapport 2014. Där har antalet som slutfört utbildningen med godkänt resultat istället relaterats till det genomsnittliga antalet deltagare per delkurs.

Tabell Tolk-13 Deltagare som slutfört kontakttolkutbildningen med godkänt resultat 2012-2014 efter utbildningslängd

Antal

Utbildningslängd	2012	2013	2014
1-årig tolkutbildning	38	52	69
2-årig tolkutbildning	29	33	25
Totalt	67	85	94

⁵⁸ Med antal deltagare vid start avses antal deltagare på introduktionskursen ett respektive två år tidigare, enligt rekvisitionen av statsbidrag.

⁵⁹ För kontakttolkutbildningen samlar MYH in uppgifter om godkända deltagare på personnivå. Däremot finns inga uppgifter på personnivå om deltagare som påbörjar en kontakttolkutbildning. Andelen avser därmed inte den faktiska andelen av de som påbörjat utbildningen som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Detta eftersom deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen vilket beräkningen inte tar hänsyn till.

5 Bedömning av utvecklingen – utbildningar inom yrkeshögskolan

5.1 Inledning

Yrkeshögskolan skiljer sig från andra eftergymnasiala utbildningsformer. Yrkeshögskolan ska tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft. Detta är tänkt att ske genom vidareutbildning av dem som genomgått gymnasieskola eller har motsvarande kunskaper och färdigheter, genom kompetensutveckling för redan yrkesverksamma och genom utbildningar som möjliggör att byta utbildningsinriktning eller att byta yrke.

Det är arbetslivet tillsammans med utbildningsanordnare som uppmärksammar behovet av och utformar utbildningarna. Berört arbetsliv och utbildningsanordnaren har relativt stor frihet att bland annat ange särskilda behörighetskrav för sina utbildningar, i de fall det bedöms att dessa är nödvändiga för att den studerande ska kunna tillgodogöra sig utbildningen, och anta de sökande som anses ha bäst förutsättningar att klara utbildningen.

Myndighetens roll är att vara kravställare, uttolkare av regelverk, informations- och kunskapsspridare och därigenom främja kvaliteten i utbildningarna.

5.2 Förändringar och nya företeelser inom yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan har funnits i närmare sex år. Även om tidsperspektivet är relativt kort har en hel del hänt under dessa år. Tidsperspektivet för denna rapport har fokus på de senaste fyra åren, 2011-2014. Även under dessa fyra år kan vi se förändringar och nya företeelser inom yrkeshögskolan.

Yrkeshögskolan blir mer differentierad

En tydlig förändring sedan yrkeshögskolan introducerades, är att utbildningsformen de senaste åren har blivit mer differentierad och tjänar i någon mening flera olika syften. De olika utbildningarna som nu finns inom yrkeshögskolan har olika karaktärer;

- utbildningar som ger specialistkompetens till arbetslivet
- smala yrkesutbildningar inom traditionella yrkesområden
- helt nya innovativa utbildningar som i någon mening innebär en risk
- utbildningar som tillgodoser ett konstant kompetensbehov
- utbildningar med ett nationellt likvärdigt innehåll
- utbildningar där antalet platser är förutbestämt av regeringen
- uppdragsutbildningar
- utbildningar där arbetslivet, en kommun/region eller studerande finansierar utbildningen.

De olika utbildningskoncepten innebär även konsekvenser för utformningen av myndighetens olika processer. Verksamheten behöver beakta och anpassa processer utifrån de olika utbildningskonceptens syfte och mål och är något som myndigheten kommer att arbeta vidare med.

Volymen har ökat, men yrkeshögskolan är fortfarande liten jämfört med högskolan

Den tydligaste förändringen under fyraårsperioden är att volymen ökat, både avseende antal utbildningsomgångar, platser, antal studerande och examinerade. Även om volymen ökat har antalet utbildningsanordnare minskat och trenden är att privata (enskilda) anordnare tar allt större del av utbildningsvolymen i form av platser och studerande inom yrkeshögskolan.

Sett i ett längre tidsperspektiv från 2005⁶⁰ har antalet examinerade mer än fördubblats från cirka 5 300 till cirka 11 400 år 2013. Ungefär 44 700 studerade någon gång under 2014 i en yrkeshögskoleutbildning. Jämfört med högskolan så motsvarar utbildningar inom yrkeshögskolan dock en liten del av eftergymnasiala utbildningar. Studerande inom yrkeshögskolan omfattar drygt en tiondel av studerande på universitet och högskola.

Utbildningsutbudets sammansättning har förändrats

Inriktningen på utbildningsutbudet har också förändrats under perioden. Framförallt har antalet utbildningar inom utbildningsområdena Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik ökat medan antalet utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning har minskat rejält. Även antalet utbildningar inom Transportområdet har minskat.

Förändringar i utbildningsutbudet och inriktningen på utbildningarna styrs av vilka ansökningar som kommer in till myndigheten och vilka av dessa utbildningar som myndigheten bedömer bäst tillgodoser arbetslivets behov. Volymen, det vill säga antal platser, beror på regeringens anslag till myndigheten. Beviljandena om att utbildningar ska få ingå i yrkeshögskolan och ta del av statliga medel grundar sig huvudsakligen på den information som finns i ansökningarna från utbildningsanordnarna om att starta utbildningar inom yrkeshögskolan. Myndigheten samlar även in information genom kontakter med branschorganisationer, andra myndigheter och regionala aktörer.

5.3 Kvaliteten i utbildningarna är överlag god

Ett av målen för utbildningarna inom yrkeshögskolan är att de ska hålla en jämn och hög kvalitet. Utgångspunkten för kvaliteten på utbildningarna är att myndigheten har en väl fungerande ansöknings- och bedömningsprocess, där de utbildningar beviljas som bedöms hålla hög kvalitet och har bäst förutsättningar att tillgodose arbetslivets behov av kompetens. De främsta verktygen som myndigheten har, när det gäller att främja och utveckla kvaliteten i utbildningarna, är tillsyn, kvalitetsgranskning och stödjande insatser.

Mycket få fall av allvarlig kritik vid tillsynen

Tillsynen bygger på tanken att om yrkeshögskoleutbildningarna följer regelverket, så finns det goda förutsättningar för yrkeshögskolan att nå sina mål. Genom att kontrollera utbildningarna bidrar tillsynen till att öka förtroendet för yrkeshögskolan som helhet. Genom tillsynen upptäcks brister tidigt och genom dialog med utbildningsanordnarna bidrar tillsynen till att brister snabbt rättas till. Eftersom myndigheten under senare år har ändrat metoder för tillsynens genomförande, går det inte att göra direkta jämförelser från ett år till ett annat. Dock visar underlaget från genomförda tillsyner att antalet fall av allvarlig kritik är mycket få. Under 2014 förekom endast tre fall av allvarlig kritik på 359 genomförda tillsyner. Dessutom rättar utbildningsanordnarna i de flesta fall till bristerna omedelbart eller senast i samband med uppföljning. Endast i ett fall under 2014 negligerade utbildningsanordnaren myndighetens kritik.⁶¹

Det går emellertid inte entydigt att säga att tillsynen bidrar till en hög kvalitet i en enskild utbildning, men myndighetens bedömning är dock att en ökad strävan hos utbildningsanordnarna att göra rätt enligt regelverket har en positiv effekt på genomförandet och bidrar till en hög kvalitet.

Kvalitetsgranskning visar att LIA genomförs med tillräcklig kvalitet

Under 2014 har MYH genomfört de första renodlade kvalitetsgranskningarna på ett begränsat antal utbildningar på temat Lärande i arbete (LIA). Vid årets slut hade vi genomfört granskning avseende 30 utbildningar och i 18 av dessa gavs rekommendationer om förbättringar. Flest rekommendationer gjordes avseende

⁶⁰ Då fanns endast KY-utbildningar

⁶¹ Rapport: Resultat av tillsyn och kvalitetsgranskning inom yrkeshögskolan 2014, dnr 2015/711

betygssättning av LIA-kurser. Myndighetens bedömning är att utbildningsanordnarna i samband med den uppföljning som görs efter granskningen också gör förbättringar i förhållande till de rekommendationer utbildningarna fått. Sammantaget genomförs LIA med tillräcklig kvalitet i de granskade utbildningarna.⁶²

Studerande nöjda med utbildningen

Ytterligare ett sätt att följa upp kvalitet i genomförandet av YH-utbildningarna är att fråga hur nöjda de YH-studerande är med sin utbildning. De senaste fyra åren har nivån – 9 av 10 nöjda eller ganska nöjda – legat stabil.⁶³

Mot bakgrund av ovanstående bedömer myndigheten att yrkeshögskoleutbildningarna överlag bedrivs med hög kvalitet.

5.4 Många är intresserade av att studera på yrkeshögskolan

Enligt preliminära uppgifter sökte 47 900 personer till närmare 18 900 platser på de utbildningsomgångar som startade år 2014. Det innebär att söktrycket (sökande personer per plats) var 2,5. Det går inte att jämföra söktrycket till yrkeshögskolan och söktrycket till högskolan helt och hållet. Högskolan använder inte detta begrepp och mäter relationen mellan sökande och antagna i olika aspekter. Ser vi på behöriga förstahandssökande i relation till antagna på program på grundnivå 2014 är den ungefär två sökande "per plats".

För att kunna se utvecklingen inom yrkeshögskolan över tid måste vi istället för sökande personer per plats titta på ansökningar per plats eftersom det är först för år 2014 som vi kan mäta söktryck utifrån unika individer. Ansökningstrycket (antal ansökningar per plats) har ökat från 3,7 år 2011 till 4,7 år 2014 vilket beror på att antalet ansökningar har ökat mer än antalet platser att ansöka till.

Yrkeshögskolan fyller olika målgruppers behov, vilket bekräftas i en tidigare studie⁶⁴ som visar att det viktigaste skälet för att påbörja en yrkeshögskoleutbildning är intresse för utbildningen och intresse för yrket (drygt 8 av 10). Nästa lika stor andel anger även som viktigt skäl att de ville förbättra sina möjligheter på arbetsmarknaden. Något mer än hälften började studera för att byta yrkesinriktning och nästan 4 av 10 för att nå en högre kvalifikationsnivå inom sitt yrke.

Kännedomen bland allmänheten påverkar troligen söktrycket. Resultat från myndighetens varumärkesundersökningar indikerar att kännedomen om yrkeshögskolan bland allmänheten har ökat.⁶⁵ I den senaste mätningen från 2013 anger 76 procent att de har hört talas om yrkeshögskolan jämfört med 60 procent 2011. Allmänheten associerar även i hög utsträckning yrkeshögskolan som en självklar väg att gå för den som vill utbilda sig till ett specifikt yrke.

Vår bedömning är att utbildningar inom yrkeshögskolan attraherar studerande och att intresset därför ökat över tid.

⁶² Rapport: Resultat av tillsyn och kvalitetsgranskning inom yrkeshögskolan 2014, dnr 2015/711

⁶³ Rapporter: Studerandes sysselsättning 2014, dnr MYH 2014/1127. Studerandes sysselsättning 2013, dnr YH 2013/1137. Studerandes sysselsättning 2012 YH- och KY-studerande som examinerades 2011, dnr YH 2012/1248. Uppföljning av yrkeshögskolestuderandes sysselsättning – studerande examinerade 2010, dnr YH 2012/1043.

⁶⁴ Rapport: Uppföljning av sysselsättning för studerande i yrkeshögskolan året efter examen – Examinerade Ky- och YH-studerande 2010, dnr YH 2012/1043

Notera: Frågan om varför man påbörjade en YH/KY-utbildning ställdes till de examinerade som ingick i sysselsättningsundersökningen, inte till samtliga sökande eller samtliga antagna.

⁶⁵ Rapport: Imageundersökning 2011. Dnr YH 2012/279 och Varumärkesundersökning, dnr YH 2013/3699

5.5 Medelåldern bland de antagna ökar

Över tid har det visat sig att de som studerar vid yrkeshögskolan är äldre jämfört med studerande på grundnivå på högskola. En tydlig utveckling är att åldersfördelningen i yrkeshögskolan förändrats mot en allt högre medelålder. Andelen 24 år och yngre minskar och de över 24 år ökar, framför allt i åldersgruppen 25-44 år. Inom vissa utbildningsområden har medelåldern ökat avsevärt - med 4-8 år mellan 2011 och 2014.

Orsakerna till varför äldre i högre omfattning antas till utbildningar har inte närmare analyserats. En tänkbar orsak kan vara särskilda förkunskapskrav i form av krav på arbetslivserfarenhet. Vi kan också se en tendens till att de kortare utbildningarna ökat över tid inom de utbildningsområden där även medelåldern ökat. Detta talar för att de som redan är yrkesverksamma i högre grad söker sig till dessa vilket i sin tur påverkat medelåldern.

Myndigheten har också inför ansökningsomgång 2013 och 2014 tydliggjort sin bedömning av yrkesroller och uttryckt krav på förkunskaper.⁶⁶ Inför ansökningsomgång 2014 uttrycktes bland annat att utbildningar som leder till undersköterska med specialistkompetens ska ha tydliga förkunskapskrav på relevant yrkeserfarenhet och utbildning inom vård- och omsorgsprogrammet inom gymnasieskolan eller motsvarande. Detta har troligen bidragit till att medelåldern för kvinnor är högre än för män eftersom att kvinnor i stor utsträckning återfinns inom området Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, vilket också är det fjärde största utbildningsområdet mätt i antal antagna.

5.6 Könsfördelningen alltför ojämn

Yrkeshögskolan ska liksom andra utbildningsformer bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval. Ser man till fördelningen av män och kvinnor som antas och studerar inom yrkeshögskolan är det ungefär lika många kvinnor som män. Men ser man till hur kvinnor och män fördelar sig på de olika utbildningsområdena så blir bilden en annan. Kvinnor söker sig i betydligt högre utsträckning till utbildningar med inriktning mot Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, där är 9 av 10 antagna kvinnor. Män söker sig i betydligt större utsträckning till utbildningar med inriktning mot Teknik och tillverkning, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Data/IT. Inom dessa områden är det cirka 8 av 10 antagna som är män. Säkerhetstjänster var dock tidigare ett mansdominerat utbildningsområde, men där har nu andelen kvinnor ökat. Det finns även en motsatt utveckling. Inom Transporttjänster, där andelen kvinnor tidigare var hög, har männen ökat sin andel. Här bör man också ha i åtanke att dessa utbildningsområden volymmässigt är små och därför får även små förändringar av antal en stor påverkan på fördelningen som helhet.

Vad som står bakom dessa siffror, den stabila fördelningen av män och kvinnor mellan olika utbildningsområden och orsaker till den förändrade fördelningen av män och kvinnor inom vissa utbildningsområden, finns inget tydligt svar på. En trolig förklaring kan vara att inriktningarna på enskilda utbildningar inom utbildningsområden har förändrats och där vissa inriktningar tilltalar män i högre grad och vice versa.

5.7 Utbildningsnivån ökar bland antagna – särskilt bland utrikes födda

Det finns en tendens att utbildningsnivån hos antagna till utbildningar inom yrkeshögskolan generellt ökar. Allt fler har studerat på en eftergymnasial utbildning innan de börjar studera på en utbildning inom yrkeshögskolan. Mellan år 2010 och 2013 har

⁶⁶ Myndigheten för yrkeshögskolans bedömning av utbildningar som leder till yrkesroller, yrkesgrupper och/eller kompetenser inom ett yrkesområde, Ansökningsomgång 2013, dnr YH 2013/602. Myndigheten för yrkeshögskolans bedömning av utbildningar som leder till yrkesroller, yrkesgrupper och/eller kompetenser inom ett yrkesområde, Ansökningsomgång 2014, dnr MYH 2014/706.

andelen med minst en termin eftergymnasial utbildning ökat från 25 till 29 procent. Av de antagna år 2013 hade 10 procent en eftergymnasial utbildning på minst tre år och 2010 var den andelen 8 procent.

Andelen utrikes födda har varit stabilt under perioden 2011-2014, 16-17 procent av samtliga antagna. Majoriteten av dessa är födda utanför EU, cirka 70 procent. Den största andelen studerande av de utrikes födda fanns inom utbildningsområdena Data/IT och Teknik och tillverkning. Det är anmärkningsvärt att så stor andel av de utrikes födda redan har en lång eftergymnasial utbildning men ändå väljer att studera vid en yrkeshögskoleutbildning. Särskilt utmärker sig utrikes födda kvinnor, 28 procent av dem hade en eftergymnasial utbildning på minst tre år med sig in i yrkeshögskolan. Den naturliga frågan blir då: Vad är det som gör att de som redan har en så lång utbildning väljer att studera på en yrkeshögskoleutbildning? Har de svårigheter att få ett arbete som överensstämmer med den tidigare utbildningen, och i så fall varför?

5.8 Antagnas utbildningsbakgrund behöver följas över tid

Ser man enbart till vilken typ av gymnasieutbildning som de antagna hade, oavsett om de studerat vidare någon gång efter gymnasieskolan, visar det sig att ungefär hälften av dem hade en gymnasial yrkesutbildning bakom sig. Andelen antagna studerande med en bakgrund från yrkesprogram har varit i princip konstant mellan 2010 och 2013. Omkring hälften av de antagna har uppnått gymnasiekompetens via 2-3 åriga yrkesförberedande gymnasieprogram. Även andelen antagna studerande med en bakgrund från studieförberedande program har varit konstant över tid. Under samma period har denna andel motsvarat 29 procent. Här bör man beakta att det inte handlar om direktövergångar utan gymnasieutbildningen kan ligga långt tillbaka i tiden.

Det som uppmärksammas de senaste åren är att andelen förstahandssökande till yrkesprogrammen minskar, hittills med knappa fyra procentenheter mellan hösten 2011 och hösten 2014. Det som också är märkbart är att antalet antagna till yrkesprogrammen har minskat varje år från cirka 35 000 hösten 2011 till 26 000 hösten 2014.⁶⁷

Myndigheten genomförde 2014 en kartläggning av förekomst av särskilda forskningskrav inom yrkeshögskolan. Bilden som framtonade var att utbildningsanordnarna i allt större utsträckning vill ha sökande från specifika gymnasieprogram eller att sökande har läst specifika gymnasiekurser samt en ökning av krav på arbetslivserfarenhet. De specifika gymnasiekurser som oftast krävs är Svenska B (i Gy 2011 Svenska 2) och Matematik B (i Gy 2011 Matematik 2). Dessa ämnen är inte obligatoriska inom yrkesprogrammen i den nya gymnasieskolan utan eleverna behöver göra aktiva tillval för att de ska bli behöriga att läsa de yrkeshögskoleutbildningar som kräver dessa kurser som förkunskapskrav.⁶⁸

I betänkandet som föregick bildandet av yrkeshögskolan⁶⁹ anges att utbildningsformen ska kunna tillgodose flera olika målgruppers behov av eftergymnasial utbildning. Det kan gälla såväl unga vuxna med avslutad gymnasieutbildning som yrkesverksamma med behov av kompetensutveckling. När yrkeshögskolan inrättades var tanken att utbildningarna huvudsakligen skulle bygga vidare på yrkesinriktade utbildningar i gymnasieskolan. Jämfört med den grundläggande yrkesutbildningen syftar utbildningen inom yrkeshögskolan till att bredda, fördjupa eller specialisera den studerandes kunskaper inom områden som efterfrågas av arbetslivet. Tanken var att en utbildning inom yrkeshögskolan inte bara skulle handla om fördjupning från en gymnasial yrkesutbildning utan att det också skulle kunna förekomma utbildningar som leder till andra typer av yrkesroller.⁷⁰

⁶⁷ Källa: Skolverket

⁶⁸ Internt PM: Yrkeshögskolan och förkunskapskrav. Dnr MYH 2015/1115

⁶⁹ SOU 2008:29 Yrkeshögskolan

⁷⁰ Prop.2008/09:68. Yrkeshögskolan, sidan 29

I propositionen uttryckte regeringen en önskan om att yrkeshögskolan skulle stå för både fördjupning och bredd. Yrkeshögskolan ska vara en tydlig karriärväg för yrkesutbildning efter gymnasieskolan, men också skulle finnas för den som har genomgången gymnasieskola eller motsvarande kunskaper, men som saknar direkt grund inom en specifik yrkesutbildning i gymnasieskolan.⁷¹ Denna strävan att yrkeshögskolan ska finnas både för fördjupning inom ett specifikt yrke och karriärbyte är i högsta grad aktuell fortfarande och uttrycks även hos den nya politiska majoriteten.⁷²

Utifrån de antagnas gymnasiebakgrund gör MYH bedömningen att yrkeshögskolan har fungerat både som en påbyggnad på gymnasial yrkesutbildning och för dem som har studieförberedande gymnasieutbildning. Dock bör man komma ihåg att de uppgifter som redovisas här inte avser direktövergångar; vi vet inte hur många år efter avslutad gymnasieutbildning som de studerande antagits. I och med att den yngre åldersgruppen minskar i andel ger det en signal att yrkeshögskolan inte är ett självklart och möjligt val för de yngre. Om och hur utvecklingen av sökande till yrkeshögskolan förändras och om rekryteringsbasen påverkas av utformningen av den nya gymnasieskolan är därför viktigt att följa framöver. En del i detta är att följa utvecklingen av behörighetskraven när det gäller särskilda förkunskapskrav.

5.9 Examensgraden bör öka

Yrkeshögskoleutbildningarna beviljas utifrån arbetslivets behov, och därför förväntas de studerande lämna utbildningarna i den takt och vid den tidpunkt som utbildningsanordnare har beviljats platser. Detta innebär att studerande inom yrkeshögskolan förväntas avsluta sin utbildning med examen och på så sätt uppnå de lärandemål som har ställts upp av arbetslivet som kompetenskrav på framtida arbetskraft. Vi kan också se från studien om etablering på arbetsmarknaden att de som inte har en examen i lägre grad är etablerade.⁷³

Examensgraden är därför en viktig faktor att följa och följa upp. Examensgraden har ökat överlag inom nära nog samtliga utbildningsområden mellan 2010-2013, från 67 procent till 71 procent, även om nivån skiljer sig mycket åt mellan områdena. Data/IT är det utbildningsområde som särskiljer sig från övriga och har över tid haft en låg examensgrad.

Kvinnor har en betydligt högre examensgrad än män (76 procent jämfört med 66 procent), endast inom två områdena hade männen en högre examensgrad; Transporttjänster och Samhällsbyggnad och byggteknik. När det gäller könsskillnader avseende betyg och examensgrad tycks inte yrkeshögskolan skilja sig från övriga utbildningsformer. Samma mönster återfinns både inom skolväsendet och inom högskolan. Här behövs insatser såväl när det gäller att generellt öka examensgraden som insatser för att männen i högre utsträckning ska fullfölja utbildningen med godkända resultat, det vill säga öka deras examensgrad.

De studier som myndigheten genomfört för att identifiera orsaker till att studerande inte fullföljer utbildningen visar att det i första hand inte handlar om att de studerande får ett arbete. Främst handlar det om faktorer som är kopplade till utbildningen i sig samt om arbetsmarknadsrelaterade och ekonomiska faktorer.⁷⁴

⁷¹ Prop. 2008/09:68 Yrkeshögskolan, sidan 30

⁷² Regeringens proposition 2014/15:100, sidan 49

⁷³ Rapport: Etablering på arbetsmarknaden 2012 – Examinerade från KY/YH-utbildningar 2010. Dnr MYH2015/494

⁷⁴ Rapport: Studie om examensgraden för yrkeshögskoleutbildningar inom området Data/IT. Dnr MYH 2014/420

Myndigheten anser att examensgraden behöver öka. Såväl studerande, utbildningsanordnare och arbetsliv som stat har investerat i en utbildningsplats och därför är det viktigt att samtliga parter också ges möjlighet att dra nytta av den investeringen.

5.10 Många har arbete efter utbildningen men etableringen behöver öka

En hög kännedom och kunskap om utbildningsformen bland arbetsgivare underlättar för att utbildade inom yrkeshögskolan ska vara efterfrågade på arbetsmarknaden.⁷⁵ I den senaste varumärkesundersökningen uppgav endast 15 procent av arbetslivsrepresentanter att de känner till yrkeshögskolan väl. Det har dock skett en förbättring sedan 2011, då endast 5 procent av de tillfrågade sade sig känna till utbildningsformen väl. En stor majoritet av de tillfrågade från arbetslivet (88 procent) har dock hört talas om YH jämfört med 2011 då motsvarande andel var 41 procent. Då ställdes separata frågor om kännedomen om yrkeshögskoleutbildning respektive kvalificerad yrkesutbildning (KY) och det var betydligt fler som hade hört talas om KY-utbildning (60 procent). Majoriteten av arbetslivets företrädare är positivt inställda till yrkeshögskolan och de associerar spontant yrkeshögskolan med bra utbildningar som innehåller praktik och som leder till arbete.⁷⁶

Eftersom yrkeshögskolan är arbetslivets utbildningsform, anser myndigheten, att det är angeläget att kunskapen om yrkeshögskolan ökar hos arbetslivet som är den primära målgruppen för utbildningsformen.

Arbetslivet vill rekrytera från yrkeshögskolan men andelen i arbete efter examen varierar mellan utbildningsområdena

Trots den relativt begränsade kunskapen om yrkeshögskolan hos arbetsgivare visar myndighetens studier att en fortsatt hög andel av examinerade från yrkeshögskolan har arbete efter avslutad utbildning. Resultaten har legat på närmare 90 procent och är dessutom tämligen stabila trots variationer i konjunkturen över tid.

Däremot skiljer sig andelen i arbete mellan utbildningsområden. Inom Data/IT och Teknik och tillverkning är andelen lägre än för övriga utbildningsområden. Resultaten för Data/IT har legat lågt flera år. Även om arbetslivet ger uttryck för att de efterfrågar sådana utbildningar tycks inte arbetslivet i samma utsträckning anställa arbetskraft med den kompetens som utbildningar inom yrkeshögskolan ger.

Det sistnämnda iakttagandet kan till viss del bekräftas av de resultat som framkommer i de rekryteringsenkäter som Svenskt Näringsliv genomför årligen. När det gäller yrkeshögskolans position som leverantör av efterfrågad kompetens visar resultaten de senare åren att de branscher som värdesätter kompetens från yrkeshögskolan mest är desamma, nämligen VVS-, bygg- och maskinföretag, medan It-företagen gör det i betydligt lägre utsträckning.

Sett över den senaste fyraårsperioden har andelen företag, som uppger att de ville rekrytera personer med eftergymnasial yrkesutbildning (YH/KY), legat kring 30 procent. Ungefär lika stor andel företag säger sig ha velat rekrytera från högskola (32 procent) och från gymnasieskolans yrkesprogram (34 procent)⁷⁷. Således är det en relativt jämn fördelning när det gäller eftersökta utbildningsnivåer om man ser till de olika utbildningsformerna. Som nämnts tidigare är dock utbudet av yrkeshögskoleplatser mycket begränsat i förhållande till högskolan.

⁷⁵ Rapport: Imageundersökning 2011. Dnr YH 2012/279

⁷⁶ Varumärkesundersökning. Dnr YH 2013/3699

⁷⁷ Rapport: Rätt kompetens på rätt plats. Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät 2012, sid 6
Bättre matchning med fler inträdesjobb, Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät 2014, sid 12

De resultat som framkommit i myndighetens uppföljningar visar att en hög och stabil andel av examinerade snabbt har ett arbete efter avslutad utbildning. När det gäller överensstämmelse mellan arbete och utbildning har andelen som har ett arbete som överensstämmer med utbildningen ökat över tid. Däremot har andelen som bedömer att deras arbete helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen minskat med 5 procentenheter i den senaste mätningen jämfört med föregående år, från 62 till 57 procent. De huvudsakliga orsakerna som de examinerade uppger är att de saknar den erfarenhet som krävs för arbetet och att det inte finns något arbete på den ort man är bosatt.

Etableringen ökar över tid

För att mäta studerandes arbetsmarknadsanknytning i ett längre tidsperspektiv följs också studerandes etablering på arbetsmarknaden via registeruppgifter. För att vara etablerad så räcker det inte med att personen är sysselsatt utan personen måste också ha en lägsta inkomst, inte ha studerat eller deltagit i arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller varit arbetslös under undersökningsåret.

Den senaste studien, där den största delen är examinerade från KY-utbildningar och endast en liten del är examinerade från YH-utbildningar, visar att etableringen över tid har ökat. Andelen etablerade bland examinerade 2010⁷⁸ var 65 procent. Männerna har över tid i betydligt högre grad varit etablerade än kvinnor, skillnaden har varit cirka tio procentenheter. Det är kravet på en årsinkomst på minst 209 100 kronor (inkomstgräns för 2012) som slår hårdast mot KY/YH-examinerades etableringsstatus. Det gäller speciellt kvinnorna som i lägre grad än männen klarade inkomstgränsen för att räknas som etablerad. Även kravet på att inte ha varit arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitiska åtgärder under en enda dag nås av långt ifrån alla.

Andra resultat är att examinerade i högre grad är etablerade än de som inte har en examen och att andelen etablerade skiljer sig åt mellan examinerade beroende på vilket utbildningsområde som de studerade tillhörde. Högst andel etablerade bland de examinerade 2010 fanns inom Samhällsbyggnad och byggteknik där fler än 8 av 10 examinerade var etablerade. Lägst andel etablerade hade Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt Friskvård och kroppsvård. För dessa två utbildningsområden var drygt 4 av 10 etablerade. Andelen egen företagare är i de flesta fall hög inom utbildningsområden med låg etablering medan områden med hög etablering har en högre andel renodlat anställda.

Den sistnämnda studien bygger som nämnts huvudsakligen på KY-utbildade. I nuläget har vi inte tillgängliga uppgifter om utbildade på YH-utbildningar. Vi behöver följa utvecklingen framöver för att se om ställningen på arbetsmarknaden för de som gått YH-utbildningar blir bättre.

5.11 För låg verkningsgrad

När det gäller verkningsgraden, det vill säga förhållandet mellan antal examinerade vars arbete överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen och samtliga antagna, ser vi att vi tappat individer som skulle kunna tillgodose arbetslivets specifika behov av yrkeskompetens.

En tredjedel fullföljer inte studierna med en examen och skälen till detta är främst relaterade till utbildningen men också till individerna. Examensgraden har betydelse för utfallet, vilket innebär att utbildningsanordnare har en viktig roll när det gäller att skapa och bedriva utbildningar som håller en hög kvalitet och där fler studerande avslutar utbildningen med en examen. Arbetslivets främsta roll är att göra relevanta bedömningar

⁷⁸ Detta år är det senaste året som uppgifter finns för eftersom det finns en viss eftersläpning av registeruppgifter.

av kompetensbehov och utforma utbildningen samt inte minst att anställa de som också utbildas.

Orsakerna till varför examinerade inte har arbeten som helt eller största delen överensstämmer med utbildningen kan vara flera. Det kan vara ett frivilligt val att inte arbeta inom det yrke som utbildningen syftade till. Vi kan dock notera att flera av dem som inte har ett arbete som helt överensstämmer med utbildningens inriktning anger att de sökt ett arbete som motsvarar utbildningen men inte fått något. En central fråga blir då om arbetslivets kompetensbehov förändrats, i omfattning och innehåll, jämfört med den tidpunkt när utbildningskonceptet togs fram eller om utbildningskonceptet redan vid framtagandet inte var relevant. Eller har kompetensbehovet tillgodosetts av utbildade från andra utbildningsformer? Detta visar på den problematik som finns när det gäller bedömningar av framtida kompetensbehov.

En annan problematik är innebörden av att ha ett arbete som överensstämmer med en utbildning. Här är det de studerandes uppfattning som vi utgår från och deras förväntningar och utgångspunkter skiljer sig troligen åt. Att kunna mäta överensstämmelse på ett objektivt sätt är sannolikt inte görligt. Studerandes bedömningar är i nuläget den bästa värdering som vi har för att mäta detta. Andelen examinerade som angett att de har arbeten som inte alls överensstämmer med utbildningen har över tid varit ungefär 12 procent. Om denna andel ökar, är det en signal som myndigheten behöver uppmärksamma.

5.12 Sammanfattningsvis

De resultat som framkommer i denna rapport visar att det finns flera områden att uppmärksamma, främst utifrån perspektiven jämställdhet och mångfald samt examensgraden och arbetsmarknadsutfallet.

Jämställdhet

Utifrån ett jämställdhetsperspektiv visar resultaten att utvecklingen inte går åt rätt håll. Det vi kan notera är att könssegregeringen i yrkeshögskolan inte skiljer sig från andra utbildningsformer och att de även speglar förhållandena på arbetsmarknaden. Jämställdhet är ett perspektiv som pekats ut av myndigheten i dess verksamhetsplan ett viktigt område att belysa och där insatser behöver göras. Myndigheten har ett ansvar att ta fram fakta och vara pådrivande men övriga aktörer som utbildningsanordnare och aktörer på arbetsmarknaden har troligtvis större möjligheter att genom sina insatser direkt påverka utvecklingen av jämställdhet både i utbildningar och i arbetslivet.

Mångfald och breddad rekrytering

Ett annat perspektiv som också behöver lyftas är mångfalden i yrkeshögskolan. Mångfald i utbildningarna är också ett av myndighetens prioriterade mål. Yrkeshögskolan ska tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft och en breddad rekrytering är ett viktigt verktyg för att nå detta mål. Om vi tolkar mångfald i yrkeshögskolan utifrån studerandes olika bakgrund, inrikes och utrikes födda, studerande med olika utbildningsnivå och inriktning, så tyder detta på att yrkeshögskolan attraherar individer med olika bakgrund. Ett förhållande, som kan vara problematiskt utifrån ett individ- och samhällsperspektiv, är den höga andelen bland utrikes födda som har flera års eftergymnasial utbildning men ändå väljer att studera vid en yrkeshögskoleutbildning. Utvecklingen av sökandes utbildningsbakgrund behöver följas bland annat för att se om och hur utformningen av den nya gymnasieskolan påverkar vilka som söker och antas till yrkeshögskolan och där utvecklingen av behörighetskraven när det gäller särskilda förkunskapskrav är särskilt intressant.

Myndigheten har påbörjat ett arbete för att stödja utbildningsanordnare i att bredda rekryteringen till yrkeshögskolan. Syftet är att stödja utbildningsanordnarna, både genom utvecklingsmedel och kunskapshöjande insatser, i deras arbete med att validera

sökandes kunskaper och färdigheter för behörighet och tillgodoräknande. Därigenom kan utbildningsinsatserna effektiviseras både för individen och för samhället.

Examensgrad och arbetsmarknadsutfall

En central faktor och förutsättning för yrkeshögskolans måluppfyllelse är examensgraden. Examensgraden har ökat successivt under de aktuella åren men den är fortfarande för låg och den varierar mellan olika grupper. En examen innebär att den studerande fullföljt utbildningen med godkända resultat och därmed uppfyller arbetslivets kompetenskrav för att kunna utöva yrket. En tydlig indikator på att en examen spelar roll visar studien om etablering, de som inte har en examen är i lägre grad etablerade på arbetsmarknaden jämfört med de som har en examen.

Myndigheten anser att såväl examensgraden som överensstämmelsen mellan arbete och utbildning behöver öka, både utifrån ett individ- och ett arbetslivsperspektiv. Här behöver alla aktörer inom yrkeshögskolan bidra med insatser för en positiv utveckling. Såväl studerande, utbildningsanordnare och arbetsliv som stat har investerat i en utbildningsplats och därför är det viktigt att samtliga parter också ges möjlighet att dra nytta av den investeringen.

Avslutningsvis kan vi konstatera att det skett en tydlig förändring sedan yrkeshögskolan introducerades. Utbildningsformen har de senaste åren blivit mer differentierad och tjänar i någon mening flera olika syften. De olika utbildningskoncepten innebär även konsekvenser för utformningen av myndighetens olika processer. Verksamheten behöver ta hänsyn till och anpassa processer utifrån de olika utbildningskonceptens syfte och mål och är något som myndigheten kommer att arbeta vidare med i pågående förändringsarbete.

6 Metoder och definitioner

6.1 Yrkeshögskolan

Metod

All statistik för YH/KY förutom uppgifterna om sökande, sysselsättning, etablering och viss bakgrundsfakta om antagna är hämtade från myndighetens administrativa system. Bakgrundsfakta om antagna vad gäller inrikes/utrikes födda och utbildningsbakgrund kommer från Statistiska centralbyrån (SCB). Även uppgifter om sökande personer (insamlade uppgifter från utbildningsanordnare), sysselsättning (enkätundersökning riktad till examinerade) och etablering på arbetsmarknaden (registeruppgifter) kommer från SCB.

Anordnare

En juridiskt ansvarig utbildningsanordnare är en juridisk eller fysisk person som ansvarar för en eller flera utbildningar inom yrkeshögskolan. En juridiskt ansvarig anordnare motsvaras av ett organisationsnummer. Ungefär en tiondel av anordnarna har flera administrativa enheter under samma organisationsnummer. Det finns fyra typer av huvudmän vad gäller anordnare: statliga, kommuner (inklusive kommunförbund), landsting samt privata (enskilda juridiska eller fysiska personer).

Ansökningar

Ansökningar är uppgifter som utbildningsanordnarna rapporterar in till myndigheten för varje utbildningsomgång, dock utan uppgift om namn och personnummer. Anordnarna rapporterar endast in antal ansökningar fördelat på kön. Dessa uppgifter kan variera i tillförlitlighet och dessutom saknas uppgifter om behöriga respektive obehöriga sökande. De inrapporterade antalsuppgifterna summeras av myndigheten, vilket innebär att en person som söker till flera utbildningsomgångar räknas en gång för varje utbildningsomgång.

Observera att antal ansökningar inte är detsamma som antal sökande personer, se nedanstående definition av *Sökande*.

Ansökningstryck

Ansökningstryck definieras som antal ansökningar per beviljad plats på de utbildningsomgångar som startade under ett år. Med antal ansökningar avses inte unika sökande personer. Se även ovanstående definition av *Ansökningar*. Observera att ansökningstryck inte är detsamma som söktryck, se nedanstående definition av *Söktryck*.

Antagna

Antagna avser alla registrerade studerande, inklusive de som tillkommit under utbildningens gång och de som hoppat av utbildningen. Som registrerade studerande räknas alla som varit med på minst en förteckning över studerande för en utbildningsomgång. Första förteckningen skickar anordnaren in till myndigheten tre veckor efter att utbildningsomgången startat, i samband med första månadsrekvisitionen av statliga medel. Därefter skickar anordnaren in en uppdaterad förteckning varje halvår i samband med en ny rekvisitionsperiod. Andelen registrerade studerande som tillkommer under utbildningens gång är liten. Andelen var mindre än två procent på utbildningsomgångarna som startade år 2013.

Notera att statistiken i årsrapporten avser antagna mätt utifrån det år de började studera. Antagna kan också mätas utifrån vilket år deras utbildning avslutas, vilket används vid beräkningen av examensgrad.

Etableringsstatus

Etableringsstatusen anger de examinerades anknytning till arbetsmarknaden under ett kalenderår enligt registeruppgifter från SCB. Myndigheten för yrkeshögskolan redovisar etableringsstatusen uppdelat efter fem olika kategorier. Nedan anges definitionerna för dessa enligt 2012 års inkomstgränser.

Etablerad ställning

- Sysselsatt i november månad det aktuella året (enligt SCB:s definition).
- Arbetsinkomsten är minst 209 100 kronor.
- Inga händelser som påvisar förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder under det aktuella året.
- Individen är inte studerande.

I rapporten används begreppet etablerad synonymt med etablerad ställning.

Osäker ställning

- Arbetsinkomsten är 177 000–209 000 kronor.
- Arbetsinkomsten är lägre än 177 000 kronor, men individen är företagare (har inkomst från aktiv näringsverksamhet).
- Arbetsinkomsten överstiger 209 000 kronor, men det förekommer arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder under året.
- Arbetsinkomsten överstiger 209 000 kronor, men individen var inte sysselsatt i november månad.
- Individen är inte studerande.

Svag ställning

- Arbetsinkomst är 1–176 900 kronor och kommer enbart från anställning.
- Arbetsinkomst på 177 000 kronor eller mer, men det finns förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 274 dagar under året.
- Individen är inte studerande.

Utanför arbetsmarknaden

- Det saknas inkomst från arbete under det aktuella året.
- Individen är inte studerande.

Studerande

- Individen har under det aktuella året varit registrerad i högskolans forskarutbildning.
- Individen har under det aktuella året varit registrerad i högskolans utbildning på grundläggande eller avancerad nivå samtidigt som studiestöd mottagits.
- Individen har mottagit minst 2 000 kronor i studiemedel under året, men har inte varit registrerad i någon högskoleutbildning.

I redovisningen av etableringsstatusen ingår endast examinerade som bor i Sverige det aktuella uppföljningsåret och som under examensåret hade KY/YH-utbildningen som högsta utbildningsnivå.

Examensgrad

Avser andel examinerade i procent av antagna. YH-utbildningar med en utbildningslängd som motsvarar mindre än ett år på heltid (200 YH-poäng) ingår inte i statistiken över examensgrad eftersom de inte ger någon examen. Antagna på dessa utbildningar utgör dock en mycket liten andel av alla antagna. På utbildningsomgångarna inom

yrkeshögskolan som avslutades år 2014 var andelen drygt två procent. Inom KY fanns inga utbildningar som inte gav examen. Se även *Antagna* och *Examinerade*.

Examinerade

Avser antal examinerade på utbildningsomgångar som avslutas ett visst år. Utbildningsanordnarna rapporterar in examinerade även efter avslutstidpunkten vilket framförallt beror på att en del studerande gör sena kompletteringar. Dessa ingår också i statistiken, vilket orsakar en viss eftersläpning.

Födelseland grupperat efter världsdel

Uppgifterna är hämtade från Registret över totalbefolkningen (RTB) på SCB. I detta register är födelseland för varje person grupperat efter världsdel i tolv grupper.

- Sverige
- Norden utom Sverige
- EU28 utom Norden
- Europa utom EU28 och Norden
- Afrika
- Nordamerika
- Sydamerika
- Asien
- Oceanien
- Sovjetunionen
- Statslös
- Okänt födelseland

I tabellerna har myndigheten slagit ihop grupperna Europa utom EU28 och Norden, Afrika, Nordamerika, Sydamerika, Asien, Oceanien samt Sovjetunionen till gruppen *Övriga världen*. Myndigheten har också slagit ihop grupperna statslös och okänt födelseland till gruppen *Uppgift saknas*.

Gymnasiebakgrund

Avser personens senaste avslutade gymnasieutbildning sista juni det år mätningen avser. Uppgifterna är hämtade från Utbildningsregistret (UREG) på SCB. Grupperingen visas i tabellerna.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med statliga medel.

Studerande (aktiva)

Avser aktiva studerande på utbildningsomgångar som pågått minst en dag under en avsedd period (startade, avslutade samt under hela perioden pågående omgångar).

Som aktiva studerande räknas endast studerande som funnits med på minst en månadsrekvisition av statliga medel under en avsedd period. Utbildningsanordnarna rekviderar statliga medel månadsvis efter förteckningar över studerande som skickas in till myndigheten halvårsvis.

Start- och slutdatum för aktiva studerande

Myndigheten har inga uppgifter om när varje studerande påbörjade respektive avslutade sin utbildning inom yrkeshögskolan. Vid beräkningen av antal studerande varje år tillämpas därför följande regler:

- För aktiva studerande som är med på första förteckningen över studerande är startdatum för utbildningsomgången även startdatum för den studerande. Omgången startar tre veckor innan den första förteckningen med rekvisition av statliga medel skickas in till myndigheten.
- För aktiva studerande som är med på sista förteckningen är slutdatum för omgången även slutdatum för den studerande även om slutdatum för omgången kan skilja sig flera månader från datum för sista utbetalningen av statliga medel.
- För övriga studerande (de som tillkommit efter första rekvisitionsperioden och de som hoppat av innan sista rekvisitionsperioden) räknas rekvisitionsperiodernas startdatum respektive slutdatum.

Antal aktiva studerande är inte lika med antal personer

Personer som varit aktiva studerande på flera utbildningar under en avsedd period räknas en gång för varje utbildningsomgång (mindre än två procent av alla aktiva studerande år 2014). Även de som varit aktiva studerande på flera utbildningsomgångar inom samma utbildning under en avsedd period räknas en gång för varje omgång. Detta är dock en marginell andel (drygt en tiondels procent av alla aktiva studerande år 2014).

Sysselsättning

Sysselsättningen avser de examinerades huvudsakliga sysselsättning året efter deras examen. Sysselsättning är antingen:

- anställd
- egenföretagare/anställd i eget AB
- arbetssökande/i arbetsmarknadspolitisk åtgärd
- studerande
- annat.

Andel i arbete omfattar såväl anställda som egenföretagare/anställda i eget AB.

I rapporten presenteras också resultatet för huruvida det nuvarande arbetet överensstämmer med de examinerades YH/KY-utbildning utifrån följande;

- överensstämmer helt eller till största delen
- överensstämmer till viss del
- överensstämmer inte alls.

Arbeten som *överensstämmer åtminstone till viss del* omfattar både arbeten som överensstämmer helt eller till största delen och arbeten överensstämmer till viss del med utbildningen.

Sökande

Avser antal unika personer som sökt till de utbildningsomgångar som startat under ett kalenderår. Med sökande avses både behöriga och obehöriga sökande som lämnat in en fullständig ansökan. Sökande som lämnat in sin ansökan för sent ingår endast om personen antagits till utbildningen. När antal sökande redovisas efter utbildningsområde räknas antalet unika sökande per utbildningsområde. Personer som sökt flera utbildningar inom olika utbildningsområden räknas då en gång för varje utbildningsområde varför det summerade antalet sökande vid redovisning efter utbildningsområde blir större än antalet unika sökande till YH-utbildningar totalt.

Statistiken över sökande är personnummerbaserad. SCB har på uppdrag av myndigheten samlat in uppgifterna om de sökande från utbildningsanordnarna. Statistiken över antal sökande som publiceras i den här rapporten är preliminär och finns enbart för utbildningsomgångar som startade under år 2014.

Observera att antal sökande personer inte är detsamma som antal ansökningar. (Se ovanstående definition av *Ansökningar*).

Söktryck

Söktryck definieras som antal sökande personer per beviljad plats på de utbildningsomgångar som startade under ett år. Se även ovanstående definition av *Sökande*. Observera att söktryck inte är detsamma som ansökningstryck, se ovanstående definition av *Ansökningstryck*.

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning definieras som ett unikt utbildningsnummer. Nästan varje utbildning har flera utbildningsomgångar med olika starttidpunkter. Inom yrkeshögskolan finns inte terminer (som inom gymnasieskolan och högskolan). Däremot startar merparten av utbildningsomgångarna under andra halvåret och slutar under första halvåret.

Pågående utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som pågått under hela eller delar av respektive kalenderår (startade, avslutade och under hela året pågående omgångar).

Pågående utbildningar avser alla utbildningsnummer som haft minst en pågående utbildningsomgång under respektive kalenderår.

Startade utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som startat under respektive kalenderår.

Startade utbildningar avser alla utbildningsnummer som haft minst en startad utbildningsomgång under respektive kalenderår.

Utbildningsnivå

Avser personens högsta utbildning sista juni det år mätningen avser. Högsta utbildning definieras enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN), nivå en position (en siffra). Uppgifterna är hämtade från Utbildningsregistret (UREG) på SCB. Följande gruppering används i statistiken:

- förgymnasial utbildning
- gymnasial utbildning
- eftergymnasial utbildning mindre än tre år dock minst en termin
- eftergymnasial utbildning minst tre år
- uppgift saknas.

Utbildningsområden inom YH och KY efter SUN-inriktning

Svensk utbildningsnomenklatur (SUN2000) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildningsinriktning grupperas efter SUN-kod, vilken finns på fyra nivåer. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav). Myndigheten för yrkeshögskolan grupperar alla utbildningar inom YH och KY efter 16 utbildningsområden. Grupperingen är gjord med utgångspunkt efter SUN-inriktning, framförallt på två positioner men även på tre positioner.

Utbildningsområden inom YH och KY efter SUN-inriktning

Utbildningsområde inom YH och KY	SUN-inriktning
Data/IT	48 Data
Ekonomi, administration och försäljning	34 Företagsekonomi, handel och administration
Friskvård och kroppsvård	813 Idrott och friskvård 815 Hår- och skönhetsvård
Hotell, restaurang och turism	811 Hotell, restaurang och storhushåll 812 Turism, resor och fritid
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	72 Hälso- och sjukvård 76 Socialt arbete och omsorg
Journalistik och information	32 Journalistik och information
Juridik	38 Juridik och rättsvetenskap
Kultur, media och design	21 Konst och media
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	62 Lantbruk, trädgård, skog och fiske 64 Djursjukvård
Miljövård och miljöskydd	85 Miljövård och miljöskydd
Pedagogik och undervisning	14 Pedagogik och lärarutbildning
Samhällsbyggnad och byggteknik	58 Samhällsbyggnad och byggnadsteknik
Säkerhetstjänster	86 Säkerhetstjänster
Teknik och tillverkning	52 Teknik och teknisk industri 54 Material och tillverkning
Transporttjänster	84 Transporttjänster
Övrigt	819 Personliga tjänster, övrig/ospec utbildning 999 Okänd

Ålder

Avser den ålder som personen hade sista december det år mätningen avser.

6.2 Kompletterande utbildningar

Metod

Myndigheten för yrkeshögskolan har låtit Statistiska centralbyrån (SCB) genomföra en insamling av uppgifter om utbildningar och deltagare bland alla skolor som hade tillstånd att bedriva kompletterande utbildningar under 2014.

Insamlingen genomfördes så som de senaste tre åren i två steg. I steg ett samlades uppgifter om skolor in från huvudmännen. Dessa uppgifter användes som rampopulation för steg två i undersökningen, där uppgifter om utbildningar och utbildningsdeltagare samlades in. Skolorna ombads att lämna uppgifter för samtliga utbildningar som de har beslut för som gällde under 2014.

Skolorna fick rapportera utbildningsdeltagare på alla utbildningsomgångar som pågick under 2014. För de utbildningsomgångar som avslutades under 2014 skulle för varje deltagare anges om den fullföljde utbildningen eller inte.

Deltagare

En deltagare är en person som studerar på en kompletterande utbildning. Om en person studerar på flera utbildningar så räknas den som flera deltagare.

Elev

En elev är en person som deltar i en eller flera kompletterande utbildningar. Även om personen studerar på flera utbildningar så räknas den bara en gång. Om en person studerar på flera utbildningar med olika stödformer räknas den gång för varje stödform.

Fullföljd utbildning

Vid insamlingen avseende 2014 fick skolorna för tredje gången rapportera om deltagarna deltog i utbildningsomgångar⁷⁹ med slutdatum under respektive efter 2014. Därutöver fick skolorna ange start- och slutdatum för alla utbildningsomgångar. Utifrån utbildningsomgångens slutdatum selekterades alla deltagare fram som studerade på utbildningar med slutdatum under 2014 och som skulle fullföljt utbildningen.

Inom kompletterande utbildningar finns inga examina utan eleverna kan få betyg eller intyg som beskriver utbildningens innehåll och de uppnådda målen efter avslutad utbildning.

Huvudman

En huvudman ansöker om och får tillstånd att bedriva en kompletterande utbildning. En huvudman kan bedriva flera skolor.

Skola

En skola tillhör alltid en huvudman. I förordningen benämns skola som läroanstalt.

Stödformer

Inom kompletterande utbildningar finns tre former av stöd vilka som kan kombineras enligt olika villkor: Statlig tillsyn, berättigande till studiestöd för eleverna samt statsbidrag för att bedriva utbildningen. Stödformerna kan kombineras på följande sätt:

- Enbart Statlig tillsyn

⁷⁹ Huvudmännen får till skillnad från vad som gäller inom yrkeshögskolan inte beslut om antal utbildningsomgångar som får starta utan endast beslut om antal årselevplatser som sedan får fördelas fritt under året av skolorna. Utbildningar med enbart Statlig tillsyn får anta så många deltagare de vill.

- Statlig tillsyn och studiestöd
- Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag
- Statlig tillsyn och studiestöd

Se kapitel 3.1 för mer information om stödformerna.

Utbildningskategorier

För redovisning av utbildningarnas inriktningar delas utbildningarna in i olika kategorier. Dessa kategorier följer dock inte Svensk utbildningsnomenklatur SUN2000 som är den standard som finns för klassificering av utbildningsinriktningar. Därför är statistiken över utbildningsinriktningar inom KU inte jämförbar med statistik över utbildningsinriktningar inom andra utbildningsformer som t.ex. yrkeshögskolan. Kategorierna bibehålls ändå för att inte bryta de tidsserier som finns.

Följande kategorier finns:

- Dans, teater och musik
- Design och mode
- Djurvård
- Ekonomi, kommunikation och media⁸⁰
- Flyg
- Hantverk
- Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård⁸¹
- Konst
- Teknik.

Ålder

Ålder har beräknats per den 31 december 2014.

6.3 Tolkutbildningar

Metod

Datainsamlingen sker genom inhämtning av data från flera olika aktörer bland annat direkt från folkhögskolorna och studieförbunden, från samordnare vid folkhögskolorna, från inrapportering till myndighetens studiedokumentation och från rekvisitioner där myndigheten betalat ut bidrag till folkhögskolorna. Ett arbete med att hitta och utarbeta former för att enklare, mer samlat och kvalitetssäkrat samla in statistik om tolkutbildningarna pågår och är ett fortsatt utvecklingsarbete.

Deltagare

Används som term för en studerande inom studieförbund eller folkhögskola.

Utbildningsanordnare

Utbildningsanordnare motsvarar en specifik lokal avdelning på ett studieförbund eller en specifik folkhögskola. (För den specifika folkhögskolan eller den specifika studieförbundet

⁸⁰ Kategorin innehöll förut även konsumentekonomi. Sådana utbildningar har inte funnits inom KU sedan några år tillbaka.

⁸¹ Kategorin innehöll förut även miljö. Sådana utbildningar har inte funnits inom KU sedan några år tillbaka.

finns oftast en eller flera huvudmän, kan vara folkrörelser eller andra organisationer, regioner/landsting och kommuner, enligt folkbildningens regelverk.)

6.3.1 Teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen

Ansökningar

Varje utbildningsanordnare lämnar till MYH in uppgift om antalet sökande till den teckenspråks- och dövblindtolkutbildning som startat under året. Det är endast antalsuppgifter som har rapporteras in och antalsuppgifterna har sedan summerats av myndigheten, vilket innebär att en person som sökt till flera skolor räknas en gång för varje skola. Antal ansökningar är därmed inte detsamma som antal unika personer.

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Avser deltagare som har fullföljt utbildningen och med godkänt resultat uppnått målen med utbildningen. Dessa deltagare erhåller ett utbildningsbevis.

Genomsnittligt antal deltagare per termin

Avser deltagare i samtliga årskurser på utbildningen. Då uppgift om unika antalet deltagare under året saknas, räknas ett genomsnitt av antal deltagare i samtliga årskurser på våren och antal deltagare i samtliga årskurser på hösten. Detta enligt de uppgifter om antal deltagare som utbildningsanordnarna lämnar till myndigheten vid rekvisition av statsbidrag. Genomsnittligt antal deltagare per termin har i tidigare års redovisning benämnts *Nyttjade årsstudieplatser*.

Deltagare som påbörjat utbildningen

Avser antal deltagare termin 1 enligt de uppgifter som utbildningsanordnarna lämnar vid rekvisition av statsbidrag.

6.3.2 Skrivtolkutbildningen

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Avser deltagare som har fullföljt utbildningen och med godkänt resultat uppnått målet för utbildningen. Dessa deltagare erhåller ett utbildningsbevis.

Deltagare som påbörjat utbildningen

Antal deltagare termin 1 enligt de uppgifter som utbildningsanordnaren lämnar vid rekvisition av statsbidrag.

Sökande

Utbildningsanordnaren lämnar till MYH in uppgift om antalet sökande till den skrivtolkutbildning som startat under året. Sökande avser här unika personer eftersom det endast är en anordnare av skrivtolkutbildningen.

6.3.3 Kontakttolkutbildningen

Ansökningar/sökande

Inrapporteringen av uppgifterna har skett från en utbildningsanordnare som har ansvar för gemensam antagning för den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk. Det görs en gemensam antagning för utbildning med samma längd och instruktionen på ansökningsblanketten anger att ansökan enbart ska skickas till den anordnare man helst vill gå hos. Trots det förekommer det att personer skickar in ansökan till flera anordnare.

I rapporten redovisas antal ansökningar för åren 2012-2013 (ej unika personer) och antal sökande (unika personer) för år 2014. För år 2014 har en systematisk genomgång av

ansökningarna gjorts för att räkna antalet unika sökande personer. Den uppgift som rapporteras in till myndigheten för år 2014 avser därmed unika antal sökande personer. För åren 2012-2013 har ingen systematisk genomgång av sökande gjorts för att räkna antal sökande personer utan här kan personer som sökt till flera utbildningsanordnare ha räknats fler gånger. Därför används också begreppet ansökningar istället för sökande i redovisningen avseende utbildningen som startade år 2012 och 2013.

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Deltagare som har fullföljt utbildningen med godkänt resultat på samtliga delkurser och därmed fått ett utbildningsbevis. Även deltagare som fått godkänt resultat efter komplettering ingår.

Deltagare vid start

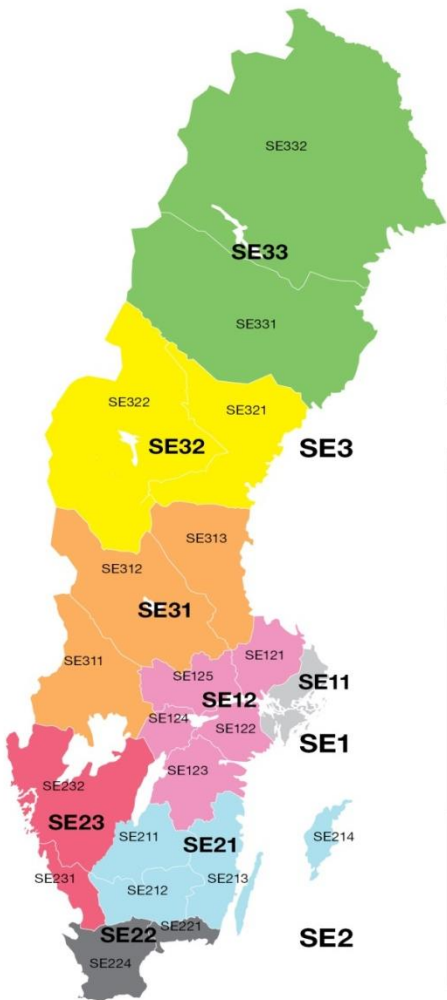
Avser antal deltagare på introduktionskursen, vilket är den första delkursen på den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk. Detta enligt de uppgifter om antal deltagare som utbildningsanordnarna lämnar till myndigheten vid rekvisition av statsbidrag.

Genomsnittligt antal deltagare per kurs

Då uppgift om unika antalet deltagare under året saknas räknas ett genomsnitt av antal deltagare per delkurs för de delkurser som pågått under året. Detta enligt de uppgifter om antal deltagare som utbildningsanordnarna lämnar till myndigheten vid rekvisition av statsbidrag. Genomsnittligt antal deltagare per delkurs har i tidigare års redovisning benämnts *Nyttjade årsstudieplatser*.

6.4 NUTS-indelning

Karta över NUTS-indelningen i Sverige (2008-01-01)

Nuts är den regionala indelningen som används inom EU för statistikredovisning. I Sverige utgörs NUTS 1 av tre landsdelar, NUTS 2 av riksområden och NUTS 3 av län.

Koden för NUTS 3 består av 5 positioner: den inleds med bokstavsförkortning för landet, därefter följer en position för varje nivå.

NUTS 1	FÄRG	NUTS 2	NUTS 3	LÄN	LÄNSKOD
SE1 Östra Sverige		SE11 Stockholm	SE110	Stockholms	01
			SE121	Uppsala	03
			SE122	Södermanlands	04
			SE123	Östergötlands	05
			SE124	Örebro	18
			SE125	Västmanlands	19
SE2 Södra Sverige		SE12 Östra Mellansverige	SE211	Jönköping	06
			SE212	Kronobergs	07
			SE213	Kalmar	08
			SE214	Gotlands	09
			SE221	Blekinge	10
			SE224	Skåne	12
			SE231	Hallands	13
			SE232	Västra Götalands	14
			SE311	Värmlands	17
			SE312	Dalarnas	20
SE3 Norra Sverige		SE21 Småland med öarna	SE313	Gävleborgs	21
			SE321	Västernorrlands	22
			SE322	Jämtlands	23
			SE331	Västerbottens	24
			SE332	Norrbottens	25

Källa: SCB RM/REN 2008, SCB

7 Uppdraget

Denna redovisning svarar främst på uppdraget i regleringsbrevet för 2014 där följande anges:

Myndigheten ska till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) årligen den 2 maj lämna en samlad redovisning med tidsserier av statistik för utbildningar som myndigheten ansvarar för. Statistiken ska avse följande:

Utbildningsform	Uppgifter
Yrkeshögskola och kvalificerad yrkesutbildning	Sökande, antagna, studerande, examinerade, andel examinerade av antagna och examinerades sysselsättning året efter examen fördelade på utbildningsområde och inrikes och utrikes födda, utbildningsanordnare, utbildningsomgångar och utbildningsplatser fördelade på riks- och länsnivå. Uppgifter för YH och KY ska inte särredovisas.
Kompletterande utbildningar	Studerande och studerande som fullföljt utbildningen, och utbildningar uppdelade på stödform, utbildningskategorier och anordnare.
Kontakttolk- och teckenspråksutbildningar	Sökande, studerande och studerande som fullföljt utbildningen med godkänt resultat, utbildningar och anordnare uppdelade på teckenspråk- och dövblindtolk samt kontakt- och skrivtolk.

Övrigt

All statistik ska kommenteras samt innehålla en analys och bedömning av utvecklingen om det inte finns särskilda skäl som talar emot detta.

Personnummerbaserad statistik för undersökningar om sökandefrekvensen ska samlas in och redovisas för yrkeshögskolans utbildningar.

I uppdraget i regleringsbrevet för 2015 efterfrågas dessutom uppgifter om utbildningsanordnare inom YH. Av statistiken ska även framgå de studerandes utbildningsbakgrund (YH) fördelat på åldersintervall. Dessa uppgifter redovisas redan från och med denna årsrapport.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås, Sweden
www.myh.se